

საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი
საქართველოს
კანონთა და განკარგულებათა
პრეზიუმი
1926 წ.

Собрание
— Уzakонений и
Распоряжений —
РАБОЧЕ-КРЕСТ. ПРАВИТ. ГРУЗИИ
1926 г.

Издание Народного Комиссариата Юстиции

იუსტიციის სახალხო კომისარიატის გამოცემა

1926 წ. დეკემბრის 27	№ 4	ნაწ. პირველი	1926 г. декабря 27	№ 4	Отд. ПЕРВЫЙ
-------------------------	-----	--------------	-----------------------	-----	-------------

შ ი ნ ა ა რ ს ი :

СОДЕРЖАНИЕ:

ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის დადგენილებანი.

Постановления Центрального Исполнительного Комитета.

- 85. დადგენილება № 45 ც. ა. კ. და ს. კ. ს. „საქართველოს ს. ს. რ. მიწის კოდექსის 103 მუხ. შეცვლის შესახებ.“
- 86. დადგენილება № 46 ც. ა. კ. და ს. კ. ს. „საქართველო სამართლის კოდექსის ახალი 84¹ მუხლით შეცვლისა და ახვე კოდექსის 155, 156 და 166 მუხლებისათვის შენიშვნის დამატების შესახებ.“
- 87. დადგენილება № 47 ც. ა. კ. და ს. კ. ს. „კინო-სურათებისა და კინოქრონიკების გადაღების უფლების მართოდენ სახელმწიფო კონორწველობისათვის მინკების შესახებ.“
- 88. დადგენილება № 48 ც. ა. კ. „საქართველოს სოციალისტური საბჭოთა რეპუბლიკის ძირითადი კანონის (კონსტიტუციის) დამატკეციებისა და სამოქმედოდ შემოღების შეახებ.“
- 89. დადგენილება № 49 ც. ა. კ. და ს. კ. ს. „საქართველოს სამართლის კოდექსის 430 მუხლის დანართით შეცვლის შესახებ.“
- 90. დადგენილება № 50 ც. ა. კ. და ს. კ. ს. „სისხლის სამართლის კოდექსისათვის 231¹ მუხლის დამატების შესახებ.“
- 91. დადგენილება № 52 ც. ა. კ. და ს. კ. ს. „საკომისიო ხელშეკრულების შესახებ.“
- 92. დადგენილება № 53 ც. ა. კ. და

- 85. Постановление № 45 ВЦИК и СНК „Об изменении 103 статьи Земельного Кодекса ССРГ“.
- 86. Постановление № 46 ВЦИК и СНК „О введении в Гражданский Кодекс новой ст. 84¹ и о дополнении статей 155, 156 и 166 того же Гражд. Кодекса примечаниями“.
- 87. Постановление № 47 ВЦИК и СНК „О предоставлении „Госкинопрому“ исключительного права на съемки кино-картин и кино-хроник“.
- 88. Постановление № 48 ВЦИК „Об утверждении и введении в действие основного закона [Конституция] Социалистической Советской Республики Грузии“.
- 89. Постановление № 49 ВЦИК и СНК „О дополнении ст. 430 Гражданского Кодекса приложением“.
- 90. Постановление № 50 ВЦИК и СНК „О дополнении Уголовного Кодекса 231¹ статьей“.
- 91. Постановление № 52 ВЦИК и СНК „О договоре комиссии“.
- 92. Постановление № 53 ВЦИК и СНК „Об утверждении и введении в действие Положения о Водных Товариществах [с положением].“
- 93. Постановление № 54 ВЦИК „О распространении на государствен-

ს. კ. ს. „წაღოთ გამოწყენებული ამხანაგობების დებულების დამტკიცებისა და სამოქმედოდ შენობების შესახებ“ [დებულბით].

93. დადგენილება № 54 ც. ა. კ. და ს. კ. ს. „საქართველოს ს. ს. რ. სახალხო კომისართა საბჭოს მიერ „საბინაო კოოპერაციისათვის ხე ტყის მასალის საშუალო თო წესით მიცემის თაობაზე“ 1926 წ. იანვრის 11-ს თარიღით გამოცემული დადგენილების იმ სხედმწიფო დაწესებულებებზე ვაგრცელები შესახებ, რომლსიც მუშათა ბინებს აშენებენ“.

94. დადგენილება № 55 ც. ა. კ. „საქართველოს სო. საბჭ. რესპუბლიკის მუშათა და გლეხთა მილიციის სადისციპლინო წესდების 23 მუხლის მე 4, 5 და 7 პუნქტების შეცვლისა და 21 მუხლის მე 6 პუნქტის ქართული რედაქციის შეცვლის შესახებ“.

95. დადგენილება № 56 ც. ა. კ. „სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელ კომიტეტთან ეროვნულ უმცირესობათა საქმეების კომისიის მოწყობის შესახებ“.

96. დადგენილება № 57 ც. ა. კ. „მიწის კოდექსის იმ ცვლილებისა და დამატების დამტკიცების შესახებ, რაც მიღებულ იქნა სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის სესიებს შუა“.

97. დადგენილება № 58 ც. ა. კ. „სამოქალაქო სამართლის კოდექსის იმ ცვლილებების დამტკიცების შესახებ, რაც მიღებულ იქნა სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის სესიებს შუა“.

98. დადგენილება № 59 ც. ა. კ. „სამოქალაქო სამართლის საპროცესო კოდექსის იმ ცვლილებისა და დამატების დამტკიცების შესახებ, რაც მიღებულ იქნა სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის სესიების შუა“.

99. დადგენილება № 60 ც. ა. კ. „სისხლის სამართლის კოდექსის იმ ცვლილებისა და დამატების შესახებ, რაც მიღებულ იქნა სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის სესიებს შუა“.

ные учреждения, предпринимающие строительство рабочих жилищ, постановления СНК ССР Грузии от 11 января 1926 года „О предоставлении жилищной кооперации на льготных условиях лесных материалов“.

94. Постановление № 55 ВЦИК „Об изменении п.п. 4, 5 и 7 ст. 23 Дисциплинарного Устава Рабоче-Крестьянской Милиции ССР Грузии“.

95. Постановление № 56 ВЦИК „Об учреждении комиссии по делам национальных меньшинств при Всегрузинском Центральном Исполнительном Комитете Советов“.

96. Постановление № 57 ВЦИК „Об утверждении изменений и дополнений Земельного Кодекса, принятых между сессиями Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета“.

97. Постановлеие № 58 ВЦИК „Об утверждении изменений Гражданского Кодекса, принятых между сессиями Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета“.

98. Постановление № 59 ВЦИК „Об утверждении изменений и дополнений Гражданского Процессуального Кодекса, принятых между сессиями Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета“.

99. Постановление № 60 ВЦИК „Об утверждении изменений и дополнений Уголовного Кодекса, принятых между сессиями Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета“.

100. Постановлеие № 61 ВЦИК „Об утверждении дополнения Уголовно-Процессуального Кодекса, принятого между сессиями Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета“.

Положения Центрального Исполнительного Комитета.

101. Положение „Об уездных Съездах Советов и Уездных Исполнительных Комитетах“.

102. Положение „Об организационных отделах при Уездных Исполнительных Комитетах“.

არქივული
დოკუმენტი

100. დადგენილება № 61 ც. ა. კ. სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის იმ დამატების დამტკიცების შესახებ, რაც მიღებულ იქნა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის სესიებზე შუა“.

ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის დებულებანი.

101. დებულება „საბჭოთა სამაზრო ყრილობებისა და სიმაზრო აღმასრულებელი კომიტეტების შესახებ“.

102. დებულება „სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტების საორგანიზაციო ვანყოფინების შესახებ“.

სახალხო კომისართა საბჭოს დადგენილებანი.

103. დადგენილება ს. კ. ს. „ამხ. ნ. კიკნაძის საქართველოს სახალხო მეურნეობის უმაღლეს საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილის თანამდებობიდან განთავისუფლებისა და ამხ. ვ. ავაქოვის და ბ. კალანდაძის საქართველოს სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილეებად დანიშვნის შესახებ“.

104. დადგენილება ს. კ. ს. „საქართველოს ს. ს. რ. სახელმწიფო გამომცემლობის დებულების დამტკიცების შესახებ“ [დებულებით].

105. დადგენილება ს. კ. ს. „ბორჯომის მინერალური წყლის სამმართველოს დებულების დამტკიცების შესახებ“ [დებულებით].

Постановления Совета Народных Комиссаров.

103. Постановление СНК „Об освобождении Н. Кикнадзе от должности заместителя Председателя ВСНХ Грузии и о назначении заместителями председателя ВСНХ Грузии т.т. В. Авакова и В. Каландазе“.

104. Постановление СНК „Об утверждении Положения о Государственном Издательстве ССР Грузии“ [с Положением].

105. Постановление СНК „Об утверждении Положения об Управлении Боржомскими Минеральными водами“ [с Положением].

85. დადგენილება № 45

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმისა და საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოსი

საქართველოს სსრ მიწის კოდექსის 103 მუხ. შეცვლის შესახებ.

თანხმად სსრკ-რის ც. ა. კ-ტის და ს. კ. ს. მიერ „ტრანსპორტისათვის მი-

85. Постановление № 45

Президиума Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов и Совета Народных Комиссаров С.С.Р. Грузии

Об изменении 103 статьи Земельного Кодекса ССРГ.

Президиум Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов и Совет Народных Комисса-

ცემული მიწების დებულების სამოქმედოდ შემოღების შესახებ* 1925 წლის აგვისტოს 28 ს თარიღით გამოცემული დადგენილების მე-4 მუხლისა (გაზ. „იზვესტია“-ს 230 № (2363) 1925 წლ.), სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმი და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენენ:

მაწის კოდექსის 103 მუხლი შეაკვალოს შემდეგნაირად:

103. სახელმწიფო საადვილო-მამულო ქონების შედგენილობაში არ შედის: ტყიანი მიწები, სამოო-სამრეწველო ადგილები, ციხე-სიმაგრეებით და სხვა სახეჯრო ნაგებობით დაქვრილი ადგილები, ის მიწები, რაც მიეცა რკინის გზებს, წყლის (ზღვის და მდინარის) ტრანსპორტს და აგრეთვე საერთო-საქვეშირო და სტრაჯეჯიული მნიშვნელობის გზატკეცილებს და შარაგზებს, და სხვ. ყველა ასეთი მიწა სათანადო უწყების გამგებლობასა, სარგებლობასა და განკარგულებაშია საამისოდ გამოცემული განაკუთრებული წესების საფუძველზე. ხოლო ეს მიწები, როცა საქირო აღრ იქნება სპეციალური მიზნისათვის რ ირიცხება სახელმწიფო საადვილო-მამულო ქონებათა შედგენილობაში.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე შ. ელიავა.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ს. თოდრაია.

1926 წ. ივლისის 5.
ტფილისი —სასახლე.

გამოქვეყნებულია გაზ. „კომუნისტის“ მე-157 № შ, 1926 წ. ივლისის 11; ც. ა. კ-ის და ს. კ. ს-ოს „მოამბის“ 1926 წ. მე-11—12 №-ში.

როვ ССР Грузии на основании ст. 4 Постановления ЦИК-а и СНК СССР, от 28 августа 1925 г., „О введении в действие Положения о землях, предоставленных транспорту“ („Известия“ № 230 (2363) 1925 г.), постановляют:

103 ст. Земельного Кодекса изменить следующим образом:

103. В состав государственных земельных имуществ не входят земли, находящиеся под лесами, горными разработками, крепостями и подобными им военными сооружениями, земли, предоставленные для целей железнодорожных, водных (морских и речных) путей сообщения, а также шоссейных и грунтовых дорог общесоюзного и стратегического значения и пр. Все эти земли находятся в ведении, пользовании и управлении соответствующих ведомств на основании особых о том правил. По истечении надобности в означенных землях для специальных целей, они поступают в состав государственных земельных имуществ.

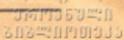
Председатель Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов Ф. Махарадзе.

Председатель Совета Нар. Ком. Соц. Сов. Респ. Грузии Ш. Элиава.

Секретарь Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов С. Тодрия.

1926 г. июля 5.
Тифлис —Дворец.

Распубликовано в г. „Коммунист“ № 157 от 11 июля 1926 г.; в „Моамба“ ВЦИК и СНК 1926 г. № 11—12.

86. დადგენილება № 46

86. Постановление № 46

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოსი

Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета и Совета Народных Комиссаров ССР Грузии

სამოქალაქო სამართლის კოდექსის ახალი 84¹ მუხლით შევსებისა და ამავე კოდექსისათვის 155, 156 და 166 მუხლებისათვის შენიშვნის დამატების შეახებ.

О введении в Гражданский Кодекс новой ст. 84¹ и о дополнении статей 155, 156 и 166 того же Гражд. Кодекса примечаниями.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა მე-II მოწვევის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის 2 სესიის 1924 წ. მარტის 10-ის თარიღისა და 77 № რის დადგენილების მე-2 მუხლის თანახმად, სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭო ადგენენ: სამოქალაქო სამართლის კოდექსი შევსებულ იქნეს ახალი 84¹ მუხლით და ამავე კოდექსის 155, 156 და 166 მუხლებს დაერთოს შემდეგი შენიშვნები:

В порядке ст. 2 Постановления 2 с'езда 2 созыва ЦИК-а от 10 марта 1924 года за № 77 Всегрузинский Центральный Исполнительный Комитет и Совет Народных Комиссаров ССР Грузии постановляют: ввести в Гражданский Кодекс новую статью 84¹ и дополнить статьи 155, 156 и 166 Гражд. Кодекса примечаниями следующего содержания:

1. Ст. 84¹. Во вновь воздвигаемых, восстанавливаемых или достраиваемых домостроениях застройщикам предоставляется право строить торгово-промышленные и складочные помещения для собственной эксплуатации или сдачи в наем на условиях добровольного соглашения со с'емщиком, причем соотношение жилой площади к площади торгово-промышленных и складочных помещений устанавливается застройщиками по соглашению застройщиков с соответствующими коммунальными органами (ст. 71).

1. მუხ. 84¹. აღნივს უფლება ეძლევა ახლად აგებულ, აღდგენილ და დასამთავრებლად აღებულ სახლში გააკეთოს სავაჭრო სამრეწველო და სასაწყობო სადგომი, რომელიც მას შეუძლიან ან საკუთრივ თითონ გამოიყენონ საექსპლოატაციოდ ან გააქიროს დამკირავებულთან თავისუფალი შეთანხმებით; ამასთანავე, თანაშეფარდებას საცხოვრებელი სადგომის სივრცესა და სავაჭრო-სამრეწველო და სასაწყობო სადგომის სივრცეს შორის განსაზღვრავს აღმწავი სათანადო კომუნალურ ორგანს ნოსთან შეთანხმებით (მუხ. 71).

2. *Примечание 2* к ст. 155. Действие примечания 1 к настоящей статье не распространяется на жилые дома вновь возведенные, а равно достроенные и восстановленные за счет частного капитала по договорам о застройке.

2. 155 მუხ. შენიშვნა 2. „ამა მუხლის 1-ლი შენიშვნა არ გავრცელდება, აღწავობის ხელშეკრულებისამებრ, კერძო კაპიტალით ახლად აგებულ საცხოვრებელ სახლზე და აგრეთვე აღდგენილ და დასამთავრებლად აღებულ სახლზე“.

3. *Примечание 2* к ст. 156. Действие этой статьи не распространяется на лиц, живущих в домах, вновь возведенных, а равно достроенных и восстановленных за счет частного капитала по договорам о застройке. В случае нежелания наймодателя продлить договор и отказа нанIMATEЛЯ от освобождения помещения, выселение происходит в общем судебном порядке“.

3. 156 მუხ. შენიშვნა 2. „ეს მუხლი არ გავრცელდება იმ პირზე, რომელიც სცხოვრობს, აღწავობის ხელშეკრულებისამებრ, კერძო კაპიტალით ახლად აგებულ სახლში და, აგრეთვე, აღდგენილ და დასამთავრებლად აღებულ სახლში. უკეთუ გამკირავებელი არ

საქართველოს
საბჭოთაო
საგარეო
მინისტროს
სამართლებრივი
სამსახური

მოისურვებს ხელშეკრულების ვადის განგრძობას, დამჭირავებელი კი უარს იტყვის ბინის განთავისუფლებაზე, მისი გამოსახლება მოხდება საერთო სასამართლოს წესისამებრ“.

4. 166 მუხ. შენიშვნა. „ბინის ქირა ისეთ სახლებში, რაც აღნიშნულია 156 მუხ. მე-2 შენიშვნაში, განისაზღვრება გამჭირავებლისა და დამჭირავებლის თავისუფალი შეთანხმებით“.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე შ. ელიავა.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ხ. თოდრაია.

1926 წ. ივლისის 5.
ტფილისი—სასახლე.

გამოქვეყნებულია გაზ. „კომუნისტის“ მე-158 №-ში 1926 წ. ივლისის 13; ც. ა. კის და ს. კ. ს-ის „მოამბის“ 1926 წ. მე-11—12 №-ში.

87. დადგენილება № 47

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოსი

კინო-სურათებისა და კინო-ქრონიკების გადაღების უფლების მარტოოდენ სახელმწიფო კინომრეწველობისათვის მინიჭების შესახებ.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭო აღდგენენ:

1. კინომრეწველობის განვითარებისათვის ხელის შესაწყობად საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის ფარგლებში (აქირის ავტონომიური რესპუბლიკისა, სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიური ოლქისა და მოკავშირე აფხაზეთის სოც. საბჭ. რესპუბლიკითურთ) კინო-სურათებისა და კინო-ქრონიკების გადაღების უფლება მიენიჭოს მარტოოდენ საქართველოს სა-

4. Приложение к статье 166

Наемная плата за жилье помещенция в домах, указанных в примечании 2 к ст. 156, устанавливается по свободному соглашению наймодателя с наймателем,

Председатель Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов Ф. Махарадзе.

Председатель Совета Народ. Комис. Соц. Сов. Респ. Грузии Ш. Элиава.

Секретарь Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов С. Тодрия.

1926 г. июля 5.
Тифлис—Дворец.

Распубликовано в газете „Коммунист“ № 158 от 13 июля 1926 г.; в „Моамбе“ ВЦИК и СНК 1926 г. № 11—12.

87. Постанова № 47

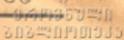
Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов и Совета Народных Комиссаров ССР Грузии

О предоставлении „Госкинпрому“ исключительного права на с'емки кино-картин и кино-хроник.

Всегрузинский Центральный Исполнительный Комитет Советов и Совет Народных Комиссаров ССР Грузии постановляют:

1. В целях содействия развитию кинопромышленности в пределах ССР Грузии, включая Автономную Республику Аджарии, Автономную Область Юго-Осетии и Договорную ССР Абхазии, предоставить акционерному обществу государственной кино-промышленности в Грузии „Госкинпрому“ исключительное право на с'емки кино-картин и кино-хроник.

2. С изданием сего постановления

ხელმწიფო კინომრეწველობის სააქციო საზოგადოებას „სახკინმრეწვა“.

2. ყველა არსებულ სახელმწიფო და საზოგადოებრივ ორგანიზაციას და აგრეთვე კერძო პირს აეკრძალოს ამა დადგენილების გამოქვეყნების დღიდან სახელმწიფო კინომრეწველობის სააქციო საზოგადოების ნებადართულად კინოვალდების წარმოება.

3. ამა დადგენილების დარღვევისათვის დამნაშავე პასუხს აგებს ადმინისტრატიული წესით, როგორც სავალდებულო დადგენილების დარღვევისათვის.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე შ. ელიავა.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ხ. თოდრაია.

1926 წ. ივლისის 5.

ტფილისი — სასახლე.

გამოქვეყნებულია ც. ა. კ-ის და ს. კ. ს-ის „მოამბის“ 1926 წ. მე 11—12 №-ში.

88. დადგენილება № 48 *

სრულიად საქართველოს საბჭ. მე-3 მოწვევის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მე-3 სესიისა

საქართველოს სოციალისტური საბჭოთა რესპუბლიკის ძირითადი კანონის (კონსტიტუციის) დამტკიცებისა და სამოქმედოდ შემოღების შესახებ.

სოციალისტური საბჭოთა რესპუბლიკების კავშირის ძირითადი კანონის (კონსტიტუციის) მეხუთე მუხლისა და ა/კ სფსრ ძირითადი კანონის (კონსტიტუციის) მეოთხე მუხლის თანახმად, სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმის მიერ წარმოდგენილი შეცვლილი ტექსტი საქართველოს სოციალისტური საბჭოთა რესპუბლიკის ძირითადი კანონისა (კონსტიტუციისა), მიღებული ცვლილები-

*) კონსტიტუციის ტექსტი იბეჭდება ცალკე წიგნად.

всем существующим государственным и общественным организациям и частным лицам воспрещается производство кино съемок без разрешения на то „Госкинпрома“.

3. Виновые в нарушении сего постановления будут привлекаться к ответственности в административном порядке, как за нарушение обязательных постановлений.

Председатель Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов Ф. Махарадзе.

Председатель Совета Народных Комиссаров ССР Грузии Ш. Элиава.

Секретарь Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов С. Тодрия.

19 6 г. июля 5.
Тифлисе—Дворец.

Распубликовано в „Моамბა“ ВЦИК ■ СНК 1926 г. № 11—12.

88. Постанвление № 48 *)

3-ей Сессии III-го Созыва Всегрузинского Исполнительного Комитета Советов

Об утверждении и введении в действие Основного закона (Конституции) Социалистической Советской Республики Грузия.

На основании ст. пятой Основного Закона (Конституции) Союза Советских Социалистических Республик и ст. четвертой Основного Закона (Конституции) ЗСФСР, представленный Президиумом Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов измененный текст Основного Закона (Конституции) ССР Грузии, с принятыми изменениями и до-

*) Текст Конституции выходит отдельным изданием.

საქართველოს
კონსტიტუციის

თა და დამატებით, დამტკიცებულ და სამოქმედოდ შემოღებულ იქნეს.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის ამა სესიის მიერ მიღებული საქართველოს სსრ ძირითადი კანონის (კონსტიტუციის) ტექსტი საბოლოოდ დამტკიცებისათვის წარედგინოს სრულიად საქართველოს საბჭოთა მეოთხე ყრილობას.

აფხაზეთის სსრ ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი გადაამუშავებს აფხაზეთის სსრ კონსტიტუციას იმ პრინციპების მიხედვით, რაც საფუძვლად დაედება საქართველოს სსრ კონსტიტუციას.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ხ. თოდრაია.

1926 წ. ივლისის 5.

გამოქვეყნებულია გაზ. „კომუნისტის“ მე-158 №-ში 1926 წ. ივლისის 13.

полнениями, утвердить и ввести в действие

Принятый настоящей Сессией Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов текст Основного Закона (Конституции) ССР Грузии внести на окончательное утверждение четвертого Всегрузинского Съезда Советов.

Центральному Исполнительному Комитету ССР Абхазии переработать Конституцию ССР Абхазии на началах, положенных в основу Конституции ССР Грузии.

Председатель Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов Ф. Махарадзе.

Секретарь Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов С. Тодрия.

1926 г. июля 5.

Распубликовано в г. „Коммунист“ № 158 от 13 июля 1926 г.

89. დადგენილება № 49

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოსი

სამოქალაქო სამართლის კოდექსის 430 მუხლის დანართით შევსების შესახებ.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა მე-II მოწვევის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მე-2 სესიის მიერ 1924 წლ. მარტის 10 თარიღითა და 77 №-ით გამოცემული დადგენილების მე-2 მუხ. თანახმად, სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის და საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭო ადგენენ:

სამოქალაქო სამართლის კოდექსის 430 მუხლი შევსებულ იქნეს შემდეგი შინაარსის დანართით:

1. ამა თუ იმ პირის გარდაცვალება, უკეთეს გარდაცვალების შემდეგ სამემკვიდრეო ქონება დარჩა, — ქალაქად — სახლის მმართველობა ან მისი მენაცვლე

89. Постанова № 49

Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов и Совета Народных Комиссаров ССР Грузии

О дополнении ст. 430 Гражданского Кодекса предложением.

В порядке ст. 2 Постановления 2 сессии II созыва ВЦИК-а от 10 марта 1924 года за № 77, Всегрузинский Центральный Исполнительный Комитет и Совет Народных Комиссаров ССР Грузии постановляют: дополнить ст. 430 Гражданского Кодекса предложением следующего содержания:

1. О каждом случае смерти, если после умершего осталось наследственное имущество, в городах — домоуправления или заменяющие их лица (коменданты, домовладельцы, арендаторы и т. п.), в сельских местностях — Темисполкомы (Сельсоветы) обязаны в двухнедельный срок сообщить в соответствующий финансовый отдел

პირი (კომენდანტი, სახლის პატრონი, მოიჯარადრე და სხვ.), ხოლო სოფლად — თემალმასკომი (სოფლის საბჭო) მოვალეა აცნობოს ერთი კვირის განმავლობაში სათანადო საფინანსო განყოფილებას.

2. საფინანსო განყოფილებას უფლება აქვს მოთხოვოს სახელმწიფო, საზოგადოებრივ თუ კერძო დაწესებულებასა და საწარმოს და აგრეთვე თანამდებობის პირს, ყველა ის ცნობა, რაც კი მათ მოეპოვებათ მემკვიდრეობით გადასასვლელი ქონების შესახებ და აგრეთვე მიმოიხილოს ყველა ის საქმე, რაც მათ წარმოებაშია და აღნიშნულ ქონებას შეეხება.

3. ყველა სახელმწიფო დაწესებულება, როგორც სასამართლო, ისე ადმინისტრაციული, აგრეთვე თანამდებობის პირი, მოვალეა აცნობოს სათანადო საფინანსო განყოფილებას ყველა ის შემთხვევა მემკვიდრეობით ქონების გადასვლისა, რაც მათი საქმის წარმოებიდან გამოაშვარავდება, უკეთეს ეს ქონება გადასახად-დასადებია და საქმის წარმოებიდან ვი არა სჩანს, გადახდილია თუ არა გადასახადი.

4. სახალხო მოსამართლემ და სასამართლოს აღმასრულებელმა ან მათ მენაცვლე ადმინისტრაციულმა ორგანომ უნდა წარუდგინოს საფინანსო განყოფილებას ცნობა ყოველი ისეთი სამკვიდრო ქონების დაცვის საქმეზე, რასაც გადასახადი უნდა დაედოს, როგორცაა ქონების აღწერილობა, სასამართლოს დადგენილება და სხვა.

5. სახელმწიფო დაწესებულებას, როგორც სასამართლო, ისე ადმინისტრაციულსაც, საზოგადოებრივ დაწესებულებას და თანამდებობის პირს, აგრეთვე საკრედიტო დაწესებულებას შეუძლია გადასცეს მემკვიდრეს კაპიტალი ან სხვა რამე ქონება მხოლოდ იმის შემდეგ, როდესაც მემკვიდრე წარუდგენს მას სათანადო საფინანსო განყოფილების მოწოდებას, რომ ამ ქონების შედგენილობის შესახებ მიღებულია სათანადო განცხადება.

6. ყველა შემოაღნიშნული მოთხოვნის შეუსრულებლობისათვის თანამდებობის პირი პასუხს აგებს, როგორც თანამდებობრივ დანაშაულისათვის სისხლის სამართლის 110 და 111 მუხ. თანახმად, ხოლო კერძო პირს გადაჰდება ჯარი-

2. Финансовые отделы вправе требовать от правительственных, общественных и частных учреждений и предприятий, равно как и от должностных лиц, сообщения всех имеющих у них данных об имуществах, переходящих по наследству, а также обозреть у них производство всех дел, касающихся этих имуществ.

3. Все правительственные учреждения как судебные, так и административные и должностные лица обязаны уведомлять подлежащий финансовый отдел об обнаруженных в их делопроизводстве случаях перехода по наследству имущества, подлежащего налогу, если из делопроизводства не видно, что налог уже уплачен.

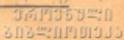
4. Народные Судьи и судебные исполнители или заменяющие их органы администрации сообщают подлежащим финансовым отделам все данные по делам об охране наследств, подлежащих налогу, как-то: описи имущества, определения суда и т. п.

5. Правительственные учреждения как судебные, так и административные, общественные учреждения и должностные лица, а также кредитные учреждения могут передавать наследникам капиталы или другое имущество не иначе, как по предъявлении наследниками удостоверения подлежащих финансовым отделов о том, что о составе этого имущества получено соответствующее заявление.

6. За неисполнение указанных выше требований должностные лица отвечают, как за служебные преступления, по ст. 110 и 111 Уголовного Кодекса, частные же лица подвергаются штрафу в размере до 300 рублей, налагаемому финансовыми отделами.

7. Умышленное сокрытие в целом или части, а равно искусственное уменьшение стоимости наследственного имущества в целях освобождения от уплаты налога или для уменьшения оклада налога влечет за собой меру социальной защиты по ст. 80¹ Уголовного Кодекса.

8. Постановления финансовых отделов (ст. 6) о наложении штрафов

მა 300 მანეთამდე, რასაც მას დაადებს საფინანსო განყოფილება.

7. განზრახ გადაამლვა მთელი სამკვიდრო ქონებისა ან მისი ნაწილისა და, აგრეთვე, ამ ქონების ღირებულების ხელოვნურად შემცირება გადასახადისა-გან გაერთავისუფლებისა ან და შესაწერი გადასახადის შემცირების მიზნით გამოიწვევს სისხლის სამართლის კოდექსის 80¹ მუხ. ვათვალისწინებულ სოციალური დაცვის ღონისძიებას.

8. საფინანსო განყოფილების დადგენილება (მე-6 მუხ.) ჯარიმის დადების შესახებ საბოლოოა; იგი შეიძლება გადასინჯულ და გაუქმებულ იქნეს ფინანსთა სახალხო კომისარიატის მიერ მარტოდენ ზედამხედველობის წესისამებრ.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. მაზარაძე.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისარიატის თავმჯდომარე შ. ელიავა.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ს. თოდრაია.

1926 წ. ივლისის 5.

ტფილისი—სასახლე.

გამოქვეყნებულია გაზ. „კომუნისტის“ მე-181 № ში 1926 წ. აგვისტოს 11.

90. დადგენილება № 50

ხრულიად საქართველოს საბჭ. ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისარიატისა

სისხლის სამართლის კოდექსისათვის 231¹ მუხლის დამატების შესახებ.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა მე-11 მოწვევის ცენტრალური აღმ.სრულებელი კომიტეტის მე-2 სესიის 1924 წ. მარტის 10 თარიღითა და 77 ნომრის დადგენილების მე-2 მუხლით ვათვალისწინებულ წესისამებრ სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისარიატისა და სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისარიატისა და სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისარიატისა

являются окончательными. Они могут быть пересматриваемы и отменяемы Народным Комиссариатом финансов лишь в порядке надзора.

Председатель Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов Ф. Махарадзе.

Председатель Совета Народных Комиссаров ССР Грузии Ш. Элиава.

Секретарь Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов С. Тодрия.

1926 г. июля 5.

Тифлис—Дворец.

Распубликовано в г. „Коммунист“ № 181 от 11 августа 1926 г.

90. Постанокление № 50

Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов и Совета Народных Комиссаров ССР Грузии

О дополнении Уголовного Кодекса 231¹ статьей.

В порядке 2 ст. Постановления 2-й Сессии II-го Созыва Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов от 10 марта 1924 г. № 77, Всегрузинский Центральный Исполнительный Комитет Советов и Совет Народных Комиссаров ССР Грузии постановляют:

Дополнить Уголовный Кодекс ССР Грузии 231¹ статьей следующего содержания:

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სისხლის სამართლის კოდექსს დაემატოს 231¹ მუხლი შემდეგი შინაარსისა: მუხ. 231¹. რადიოსადგურის გამართვისა და გამოყენებისათვის შემოღებული წესების დარღვევა გამოიწვევს ადმინისტრაციული წესისამებრ იძულებითი მუშაობას ორ კვირამდე ან ჯარიმას 50 მანეთამდე.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე შ. ელიავა.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ს. თოდრაია.

1926 წ. ივლისის 10.
ტფილისი — სასახლე.

გამოქვეყნებულია გაზ. „კომუნისტის“ მე-181 №-ში 1926 წ. აგვისტოს 11.

91. დადგენილება № 52

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოსი

საკომისიო ხელშეკრულების შესახებ.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა მე- II მოწვევის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მე-2 სესიის მიერ 1924 წლ. მარტის 10 თარიღითა და 77 ნომრით გამოცემული დადგენილების მე-2 მუხლის თანახმად სრულიად საქართველოს ს.ს.რ. სახალხო კომისართა საბჭო ადგენენ:

დაემატოს საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სამოქალაქო სამართლის კოდექსს თავი IX¹ (275¹⁻²⁷ მუხ.) „საკომისიო ხელშეკრულების შესახებ“ შემდეგი შინაარსისა:

275¹. საკომისიო ხელშეკრულებით ერთი პირო (კომისიონერი) კისრულობს, განსაზღვრული სასყიდლოთ, მეორე პიროს (კომიტენტის) მინდობილობისამებრ,

Ст. 231¹. Нарушение правил устройства радиостанций и пользования ими влечет за собой в административном порядке

принудительные работы на срок до двух недель или штраф до 50 руб.

Председатель Всегрузинского Центрального Исполнительного комитета Советов Ф. Махарадзе.

Председатель Совета Народных Комиссаров ССР Грузии Ш. Элиава.

Секретарь Всегрузинского Центрального Исполнительного комитета Советов С. Тодрия.

1926 г. июля 10.
Тифлис - Дворец.

Распубликовано в г. „Коммунист“ № 181 от 11 августа 1926 г.

91. Постановления № 52

Всегрузинского Центрального Исполнительного комитета Советов и Совета Народных Комиссаров ССР Грузии

О договоре Комиссии.

В порядке ст. 2 Постановления 2 сессии II созыва ВЦИК-а от 10 марта 1924 г. № 77, Всегрузинский Центральный Исполнительный Комитет Советов и Совет Народных Комиссаров ССР Грузии постановляют:

Дополнить Гражданский Кодекс главою IX¹ „О договоре Комиссии“, включив в нее статьи 275¹⁻²⁷ в следующей редакции:

275¹. По договору комиссии одно лицо (комиссионер) обязуется по поручению другого лица (комитента) за вознаграждение совершить одну или несколько сделок от своего имени, но за счет комитента.

Комиссионером и комитентом могут быть как физические, так и юридические лица.

მისივე ხარჯით, ხოლო თავისი სახელით, დასდოს ერთი ან რამდენიმე ვარიანტი.

კომისიონერი და კომიტენტი შეიძლება იყოს როგორც ფიზიკური ისე იურიდიული პირი.

საკომისიო ხელშეკრულება შეიძლება დაიდოს ყოველგვარი ვარიანტისათვის, რაც კი კანონით არ არის აკრძალული: საქონლის, ფასიანი ქაღალდის და სხვა რამ ნივთის ყიდვისა და გაყიდვისათვის, საქონლის და ტვირთის გაგზავნისა და დაზღვევისათვის, ფულის მიღებისა და გადახდისათვის და სხვ.

275². საკომისიო ხელშეკრულება დადებულ უნდა იქნეს წერილობით; მისი დამოწმება სანოტარო წესით სავალდებულო არ არის.

უკეთუ ხელშეკრულება წერილობით არ დაიდო, მხარენი ჰკარგავენ უფლებას, ვინცინებაა დაეა აღიძროს, ხელშეკრულების დასადასტურებლად დაეყრდნონ მოწმეთა ჩვენებას, ხოლო შეუძლიანთ კი მოიტანონ წერილობითი დამამტკიცებელი საბუთები.

275³. კომისიონერის მიერ მესამე პირთან დადებული ხელშეკრულებით უფლებას იძენს და მოვალეობას კისრულობს კომისიონერი და არა კომიტენტი, თუნდაც ეს უკანასკნელი დასახელებულ იქნეს ხელშეკრულებაში ან ამ ხელშეკრულების შესრულებისათვის მან პირდაპირ მესამე პირთან დაიჭიროს საქმე.

275⁴. საქონელი, რაც კომისიონერის განკარგულებაში იქნება, როგორც გამოგზავნილი კომიტენტისაგან, ისე მისი ხარჯით ნაყიდი, ჩაითვლება კომიტენტის საკუთრებად.

ეს მუხლი შეეფარდება იმ შემთხვევასაც, როდესაც კომისიონერი ან კომიტენტი არაშეძლებს მოვალედ იქნება გამოცხადებული.

275⁵. კომისიონერი, უკეთუ მხარეთა შეთანხმებით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული, პასუხს არ აგებს კომიტენტის წინაშე მესამე პირის მიერ ამ უკანასკნელთან კომისიონერისაგან კომიტენტის ხარჯით დადებულ ხელშეკრულებით დაკისრებული ფულის გადახდისა ან სხვა რამ ვალდებულების შესრულებისათვის.

ეთუ მესამე პირი დაარღვევს ხელშეკრულებას, კომისიონერი ვალდებულია დაუყოვნებლივ აცნობოს ეს კომიტენტს, შეაგროვოს და დადგინილი წე-

Предметом договора комиссий могут быть всякие не запрещенные законом сделки, как-то: покупка и продажа товаров, ценных бумаг и других вещей; отправка и страхование товаров и грузов; получение и производство платежей и т. п.

275². Договор комиссии должен быть совершен в письменной форме; засвидетельствование договора в нотариальном порядке необязательно.

Несоблюдение письменной формы лишает стороны права в случае спора, ссылаться в подтверждение договора на свидетельские показания, но не лишает их права приводить письменные доказательства.

275³. По договору комиссионера с третьим лицом приобретает права и становится обязанным комиссионер, а не комитент, хотя бы комитент и был назван в договоре или вступил в непосредственные отношения с третьим лицом по исполнению договора, заключенного с ним комиссионером.

275⁴. Находящиеся в распоряжении комиссионера товары, как присланные ему комитентом, так и купленные за счет последнего, признаются собственностью комитента.

Это постановление имеет применение и в случае объявления комиссионера или комитента несостоятельным.

275⁵. Комиссионер, если иное не установлено соглашением сторон, не отвечает перед комитентом за получение платежа или за другое исполнение третьим лицом договора, заключенного им с последним за счет комитента.

В случае нарушения третьим лицом договора комиссионер обязан немедленно уведомить об этом комитента и собрать и обеспечить установленным порядком соответствующие доказательства.

Если комиссионер примет на себя ручательство за третье лицо, с которым заключен договор за счет комитента, то он обязан доставить комитенту все, что ему следует по неисполненному третьим лицом договору. За это ручательство (делькредере) комиссионер получает с комитен-

სით უზრუნველჰყოს სათანადო დამამტყიცებელი საბუთები.

უკეთუ კომისიონერი თავს იღებს პასუხისმგებლობას იმ შესამე პირისათვის, ვისთანაც მან კომიტენტის ხარჯით ხელშეკრულება დასდო, იგი ვალდებულია, იმ შემთხვევაში, თუ შესამე პირი ხელშეკრულებას არ შეასრულებს, მისცეს კომიტენტს ყველა ის, რაც მას ერგება მესურვლებელი ხელშეკრულებით. ამ პასუხისმგებლობისათვის (დელკრედერე) კომისიონერს ეძლევა კომიტენტისაგან განსაკუთრებული ვასამრჯელო—სათავდებო კომისია.

275⁶. კომისიონერი მოვალეა:

ა) შეასრულოს ნაკისრი მინდობილობა თანახმად კომიტენტის დირექტივისა; ხოლო უკეთუ კომიტენტი მინდობილობის ასრულებისათვის დირექტივას არ მისცემს, ან ეს დირექტივა საკმაოდ გარკვეული არ იქნება, კომისიონერმა უნდა იმოქმედოს თავისი შეხედულებისამებრ, თანაც იხელმძღვანელოს ამა დადგენილების მე-275⁷ მუხლი;

ბ) მესურვლოს შესამე პირს, მასთან, კომიტენტის ხარჯით, დადებული ვალების ყველა პირობა;

გ) მოსთხოვოს შესამე პირს ვალების შესრულება და მიიღოს მისგან ის, რაც მან შეასრულა;

დ) დაუყოვნებლივ აცნობოს კომიტენტს, როგორც ვარიგების დადება შესამე პირთან, ისე ამ ვარიგების შესრულება;

ე) როგორც კი დამთავრდება ვარიგება შესამე პირთან, დაუყოვნებლივ, უკეთუ ხელშეკრულებით ვადა არ არის დადებული, ჩააბაროს კომიტენტს ანგარიში და გადასცეს ყველაფერი, რაც კი მას ერგება მინდობილობის შესრულებით.

275¹. კომისიონერი ვალდებულია მინდობილობა ისეთი პირობებით შეასრულოს, რაც კი ყველაზე უფრო ხელსაყრელი იქნება კომიტენტისათვის, თანაც ისე, რომ არ დაარღვიოს კომიტენტის დირექტივები.

275². უკეთუ კომისიონერი შესამე პირთან ხელშეკრულებას დასდებს იმაზე უფრო ხელსაყრელი პირობებით, რაც კომიტენტმა ითხოვა, გამორჩენა მთლად კომიტენტს ერგება.

275³. უკეთუ კომიტენტისაგან გასაცხადად ან გადასაგზავნად გამოგზავნილ საქონელში კომისიონერი მიღების დროს

თა особое вознаграждение—ручательную комиссию.

275⁶. Комиссионер обязан:

а) исполнить принятое на себя поручение согласно указаний комитета; если же комитент не даст указания по выполнению поручения или указания его окажутся недостаточно определенными, то комиссионер должен поступить по своему усмотрению, руководствуясь ст. 275⁷ настоящего постановления;

б) выполнить по отношению к третьему лицу за счет комитета условия сделки;

в) потребовать и принять от третьего лица выполнение сделки;

г) немедленно известить комитента как о заключении, так и об исполнении сделки с третьим лицом;

д) немедленно, если в договоре не установлен срок, по окончании сделки с третьим лицом представить комитенту отчет и передать ему все причитающееся по исполнению поручения.

275⁷. Принятое на себя поручение комиссионер обязан исполнить на условиях наиболее выгодных для комитета, не нарушая, однако, прямых предписаний комитета.

275⁸. Если комиссионер заключит договор с третьим лицом на условиях более выгодных чем те, которые указаны комитентом, то вся выгода поступает комитенту.

275⁹. Если при приеме комиссионером товара, присланного комитентом для продажи или для дальнейшей отправки, в нем окажутся повреждения или недостача, которые могут быть замечены при наружном осмотре, то комиссионер обязан, под страхом ответственности за убытки, принять меры к охранению комитета, собрать доказательства относительно повреждений или недостачи товара и обо всем немедленно известить комитента.

275¹⁰. Комиссионер при хранении находящихся у него товаров комитета отвечает перед комитентом за их утрату и повреждение, если не докажет, что утрата или повреждение произошли от обстоятельств, которые не могли быть им предотвра-

კომიტენტმა დაუნიშნა, იგი ვალდებულია აღუზაოაუროს ფასების განსხვავება, თუ არ დაამტკიცებს, რომ კომიტენტის მიერ დანიშნული ფასით საქონლის გაყიდვა შეუძლებელი იყო, რომ ნაკლებ ფასად გაყიდვით აცდენილია უფრო დიდი ზარალი და რომ მას ამასთანავე შესაძლებლობა არა ჰქონდა კომიტენტისაგან ახალი ვაჭარგულება გამოეთხოვნა.

275¹⁴. კომისიონერს უფლება არა აქვს კომიტენტს ნებადაურთველად, ხოლო მისი ხარჯით მესამე პირს ფული წინდაწინვე გადაუხადოს ან კრედიტი გაუხსნას. წინააღმდეგ შემთხვევაში კომისიონერი:

1. პასუხს აგებს კომიტენტის წინაშე მთლად იმ ფულისათვის, რაც წინდაწინ მისცა მესამე პირს, და მთლად გახსნილი კრედიტისათვის;

2. ვალდებულია, კომიტენტის მოთხოვნით, დაუყოვნებლივ დაუბრუნოს ის ფული, რაც მესამე პირებს წინდაწინვე მისცა, და მთლად გადაუხადოს ნისიად გაყიდული და ვაცემული საქონლის ფასი.

კომისიონერსა და კომიტენტს შორის ამა მუხლის მე 2 პუნქტისამებრ ანგარიშის გასასწორებლად, აგოეთვე იმ შემთხვევაში, როდისაც კომიტენტი მოითხოვს ზარალის ანაზღაურებას, მხედველობაში მიღებულ უნდა იქნეს ის ფასი, რომლითაც შესაძლებელი იქნებოდა მესამე პირთან ვარიგების დადება კრედიტის გაუხსნელად.

275¹⁵. კომისიონერს შეუძლიან, უკეთუ ხელშეკრულებით სხვა რამ არ არის დადგენილი, ხელი აიღოს ნაქისრი მინდობილობის შესრულებაზე, ხოლო მთავალა, ზარალისათვის პასუხისმგების რიღით, თავისი უარი წერილობით აცნობოს კომიტენტს ორი კვირის ვადაზე დღიდან მინდობილობის მიღებისა; ამ შემთხვევაში კომისიონერი არა ჰკარავს მის მიერ ვაწეული ხარჯის ანაზღაურების უფლებას, ხოლო საკომისიო გასამრჯელოს მოთხოვნის უფლება კი ეკარგება.

უკეთუ კომისიონერი ხელს აიღებს ხელშეკრულებაზე იმის გამო, რომ იგი კომიტენტმა დაარღვია, მას უფლება აქვს მოითხოვოს როგორც ვაწეული ხარჯის საზღაური, ისე საკომისიო გასამრჯელოც.

უკეთუ კომისიონერი ხელს აიღებს ხელშეკრულებაზე იმის გამო, რომ მისი

თა, немедленно возратить ему ^{на} данные третьим лицам вперед платежи и внести полностью платеж за проданный и отпущенный в кредит товар.

При взаимных расчетах комиссионера с комитентом по пункту второму настоящей статьи, а равно в случае требования комитентом возмещения убытков, принимаются во внимание цены, по которым сделка с третьим лицом могла бы быть совершена без предоставления кредита.

275¹⁵. Комиссионер может, если иное не установлено в договоре, отказать от исполнения принятого поручения, причем, однако, о своем отказе он обязан, под страхом ответственности за убытки, предупредить комитента в письменной форме в течение двух недель со дня принятия поручения. Комиссионер в этом случае не теряет права на возмещение понесенных им расходов, но лишается права на получение комиссионного вознаграждения.

Если комиссионер откажется от договора вследствие нарушения его комитентом, то он вправе получить как возмещение понесенных расходов, так и комиссионное вознаграждение.

Если комиссионер откажется от договора вследствие невозможности его исполнения, то он кроме возмещения понесенных расходов имеет право получить комиссионное вознаграждение соразмерно выполненной им части поручения.

275¹⁶. Комитент, поставленный в известность об отказе комиссионера, обязан в двухнедельный срок со дня получения отказа распорядиться находящимся у комиссионера товаром; в противном случае комиссионер имеет право, за страх и счет комитента, отдать товар на хранение в товарный склад или поместить иным надлежащим способом и равным образом, вправе для покрытия своих требований к комитенту, продать товар порядком, указанным в статье 11-ой. То же право принадлежит комиссионеру и в том случае, если комитент, отменив данное ему поруче-

შესრულება შეუძლებელია, მას უფლება აქვს, გაწეული ხარჯის საზღაურის გარდა, მოითხოვს საკომისიო ვასამრჯელო — მინდობილობის შესრულებული ნაწილის მიხედვით.

275¹⁶. კომიტენტი, რომელსაც კომისიონერის მიერ ხელშეკრულებაზე ხელის აღება ეცნობა, ვალდებულია, ორი კვირის განმავლობაში დღიდან ამ ცნობის მიღებისა, უპატრონოს იმ საქონელს, რაც კომისიონერთან არის; წინააღმდეგ შემთხვევაში, კომისიონერს უფლება აქვს კომიტენტის რისკით და ხარჯით ჩააბაროს საქონელი შესანახად საქონლის საწყობს ან და სხვაგვარად სათანადოდ შეინახოს იგი, აგრეთვე მე-11 მუხლისანებრ გაჰყიდოს იგი იმის ასანაზღაურებლად, რაც მას, კომისიონერს, კომიტენტ სავან ერგება. ასეთივე უფლება კომისიონერს აქვს იმ შემთხვევაშიც, უკეთუ კომიტენტი გააუქმებს მინდობილობას, საქონელს კი დაუყოვნებლივ არ მოუვლის.

275¹⁷. როდესაც მინდობილია გაყიდვა ან ყიდვა ისეთი საქონლისა ან ფასიანი ქაღალდისა, რომელსაც აქვს ოფიციალურად გამოქვეყნებული საბაზრო ან საბირჟო ფასი, კომისიონერს, უკეთუ ხელშეკრულებით სხვა რამ არ აის დადგენილი, უფლება აქვს თვითონ შეიძინოს კომიტენტ სავან ან მიჰყიდოს მას თავისი საქონელი თუ ფასიანი ქაღალდი იმ დღეს არსებულ ფასად, რა დღესაც კომიტენტს ცნობას გაუგზავნის ამ საქონლისა თუ ფასიანი ქაღალდის შეძენასა ან გაყიდვაზე.

შენიშვნა. უკეთუ კომისიონერი საქონელს თავისა ხარჯით და თავისი სახელით იყიდის ან გაჰყიდოს მას დეკარგება საკომისიო ვასამრჯელოს მიღებისა და კომისიისთან დაკავშირებული ხარჯის ანაზღაურების უფლება.

275¹⁸. იმ თანხების უზრუნველსაყოფად, რაც კომისიონერს ერგება მინდობილობის შესრულების გამო (მუხ. 275²⁰), აგრეთვე მინდობილობის ასრულების გამოვე მის მიერ გაცემული ავანსებისა, სესხისა, თამასუქებისა ან და მესამე პირის მიმართ ნაყისრი ვალდებულების უზრუნველსაყოფად, კომისიონერს აქვს გირავნობის უფლება კომიტენტის ამ საქონელსა, ფასიანი ქაღალდსა და სხვა ქონებაზე, რაც, საკომისიო ხელშეკრულების ძალით, მის ფაქ-

ნის, не распорядится товаром немедленно.

275¹⁷. При поручении продажи или покупки таких товаров или ценных бумаг, которые имеют официально публикуемые рыночные или биржевые цены, комиссионер, если иное не установлено договором, вправе сам приобрести от комитента или продать ему свои товары или ценные бумаги по цене существовавшей в день отсылки комитенту извещения о приобретении или продаже.

Примечание. В случае покупки или продажи товаров комиссионером за свой счет и от своего имени, он лишается права на комиссионное вознаграждение и расходы, связанные с комиссией.

275¹⁸. Комиссионер в обеспечение сумм, причитающихся ему с комитента по исполнению всех данных ему поручений (ст. 20), а равно выданных им, в связи с исполнением поручения, авансов, ссуд, а также векселей или принятых на себя перед третьими лицами иных обязательств, имеет залоговое право на товары, ценные бумаги и иное имущество комитента, состоящее согласно договору комиссии в фактическом владении комиссионера или в его распоряжении, в частности на основании коносамента, накладной, складочного свидетельства, а также актов и описей о приемке комиссионером товаров, находящихся на складах комитента, если указанные в актах и описях товары помечены печатью или клеймом комиссионера, или хранятся в помещениях, опечатанных печатью комиссионера, или же охраняются на месте служащими комиссионера.

275¹⁹. Комиссионер имеет право удерживать свои вытекающие из договора комиссии денежные требования к комитенту из всех поступивших к нему за счет комитента сумм.

275²⁰. Комитент обязан:

а) возратить комиссионеру израсходованные им по исполнению поручения суммы, а также суммы, полученные комитентом от комиссионера в виде аванса или ссуды, если

ტიორ მფლობელობაში ან განკარგულებაშია, კერძოდ — კონოსამენტისა, სატვირთო ბარათისა და სასაწყობო პოწმობის ძალით, აგრეთვე იმ აქტისა და ნუსხის ძალით, რომლითაც კომისიონერს ჩაბარდა კომიტენტის საწყობში დაწყობილი საქონელი, უკეთუ ამასთანავე აქტსა და ნუსხაში აღნიშნულ საქონელს დაესვა კომისიონერის ბეჭედი ან სხვა რამ ნიშანი, ან იყო ინახება კომისიონერის ბეჭდით დაბეჭდილ საცავში, ან და ამ საწყობს ადგილობრივ სიარაჯობენ კომისიონერის მოსამსახურენი.

275¹⁹. კომისიონერს უფლება აქვს ის ფული, რაც მას საკომისიო ხელშეკრულებისამებრ კომიტენტისაგან ერგება, დაიჭიროს კომიტენტის ანგარიშზე შემოსული ყველა თანხიდან.

275²⁰. კომიტენტა მოვალეა:

ა) დაუბრუნოს კომისიონერს მინდობილობის ასრულების გამო დახარჯული თანხა, აგრეთვე ის თანხა, რაც თვითონ მას მიღებული ჰქონდა კომისიონერისაგან აფანსად ან სესხად. უკეთუ ხელშეკრულებით სხვა რამ არ იყო დადგენილი, — სარგებელი თვითიული ამ თანხის დახარჯვის ან გაცემის დღიდან;

ბ) გადაუხადოს კომისიონერს სასყიდელი მისი საწყობებისა, და ზიდვის საწვალეების ხპარებისათვის და მინდობილობის შესასრულებლად დაჭირავებული მეშვების ხელუასი;

გ) გაანთავისუფლოს კომისიონერი იმ ვალდებულისაგან, რაც მან მინდობილობის შესასრულებლად იკისრა შესამეპირის მიმართ;

დ) გადაუხადოს კომისიონერს საკომისიო გასამრჯელო.

275²¹. უკეთუ კომიტენტი ერთი თვის განმავლობაში ანგარიშის (მუხ. 275⁶, პუნქტი „ე“) მიღების დღიდან არაფერს განუცხადებს კომისიონერს ანგარიშის საწინააღმდეგოს და, უკეთუ ხელშეკრულებით სხვა რამ არ არის დადგენილი, ანგარიში მიღებულად ჩაითვლება.

275²². უკეთუ კომიტენტის განკარგულებას მინდობილობის მთლად ან ნაწილობრივ გაუქმების შესახებ კომისიონერი მიიღებს იმ დრომდე, სანამ სათანაო გარიგებას დასდებდეს შესამეპირთან, საკომისიო ხელშეკრულება მთლად ან ნაწილობრივ მოშლილად ჩაითვლება. ამ შემთხვევაში კომიტენტმა უნდა გადაუხადოს კომისიონერს საკომისიო ვა-

ინოე не установлено договором, с процентами на каждую сумму со дня израсходования или выдачи;

б) вознаградить комиссионера за пользование его складами и перевозочными средствами и за труд нанятых для исполнения поручения рабочих;

в) освободить комиссионера от обязательств, принятых им на себя по исполнению поручения перед третьими лицами;

г) уплатить комиссионеру комиссионное вознаграждение.

275²¹. Если комитент при отсутствии иного соглашения не отправит комиссионеру возражений против представленного отчета (п. „д“ ст. 6-ой) в течение месяца со дня получения его, то отчет считается принятым.

275²². Если комиссионер получит распоряжение комитента об отмене поручения в целом или в части до заключения соответствующих сделок с третьими лицами, то договор комиссии в целом или в части считается расторгнутым. В этом случае комитент должен уплатить комиссионеру комиссионное вознаграждение за совершенные им до отмены поручения сделки, а также возместить по несенным им на основании поручения до отмены последнего расходы.

275²³. Размер комиссионного вознаграждения, а равно вознаграждения за ручательство (ст. 5) определяются соглашением сторон, а при отсутствии соглашения — по усмотрению суда.

Комиссионное вознаграждение может быть условлено в виде определенного процента от суммы сделки или в виде разницы или определенной части разницы между назначенной комитентом ценой и той более выгодной ценой, по которой комиссионер совершит сделку, а равно и в другой незапрещенной законом форме.

275²⁴. В случае смерти комитента, объявления его безвестно отсутствующим или недееспособным, комиссионер обязан продолжать свои действия по данному ему поручению до тех пор, пока от правопреемников или

საქართველოს
კომისიონერების
კოდექსი

სამრჯელო იმ გარიგებისათვის, რაც მან დასდო მინდობილობის გაუქმებამდე, და აგრეთვე აუნაზღაუროს მინდობილობის შესრულებისათვის უკვე გაწეული ხარჯი.

275²⁴. საკომისიო გასამრჯელო, აგრეთვე სათაფრებო გასამრჯელო (მუხ. 275²) განისაზღვრება მხარეთა შეთანხმებით, ხოლო, თუ შეთანხმება არ არსებობს—სასამართლოს შეხედულებით.

საკომისიო გასამრჯელოდ შეიძლება შეპირებულ იქნეს გარიგების თანხის განსაზღვრული პროცენტი ან ის განსხვავება ან ამ განსხვავების ნაწილი, რაც იქნება კომიტენტის მიერ დანიშნულ ფასსა და იმ, უფრო ხელსაყრელ ფასს შორის, რომლითაც კომისიონერი გარიგებას დასდებს, ან და კიდევ სხვა რამ, რაც კანონით აკრძალული არ არის.

275²⁴. უკეთუ კომიტენტი მოკვდა ან უგზო-უკვლოდ დაკარგულად ან არაქმედობაჟნარი. ნად იქნა გამოცხადებული, კომისიონერი ვალდებულია განაგრძოს მოქმედება მის მიერ ნაკისრი მინდობილობის შესასრულებლად იმ დრომდე, ვიდრე არ მიღებს სათანადო დირექტივას კომიტენტის უფლების მონაცემის ან წარმომადგენლისაგან.

უკეთუ კომიტენტს შეეზღუდა იმგვარი საკომისიო გარიგებაში მონაწილეობის მიღების უფლებაჟნარიანობა, რომლისთვისაც საკომისიო ხელშეკრულება დაიდო, ეს ხელშეკრულება მოიხსობა, რაც კომიტენტმა დაუყოვნებლივ უნდა აცნობოს კომისიონერს, ხოლო, რამდენადაც ეს საჭირო იქნება კომისიონერის ინტერესის დასაცავად, საკომისიო ხელშეკრულებას შერჩება თავისი ძალა იმ დრომდე, ვიდრე კომისიონერი გარიგებს ან მას უნდა გავგო კომიტენტის უფლებაჟნარიანობის შეზღუდვა.

275²⁵. უკეთუ კომისიონერი მოკვდა, უგზო-უკვლოდ დაკარგულად, არა ქმედობაჟნარიანად ან არაუფლებაჟნარიანად იქნა გამოცხადებული, საკომისიო ხელშეკრულება მოიხსობა.

ეს მუხლი არ გავრცელდება იმ შემთხვევაზე, როდესაც კომისიონერის უფლების მონაცვლე ან წარმომადგენელი განაგრძობს მის სავაჭრო საქმეს; ამ შემთხვევაში კომისიონერის უფლების მონაცვლე ან წარმომადგენელი ვალდებულია განაგრძოს მინდობილობის შესრულება იმ დრომდე, ვიდრე კომიტენ-

представителей комитента не поступит надлежащих указаний.

В случае ограничения правоспособности комитента участвовать в комиссионных сделках данного рода, договор комиссии прекращается, о чем комитент обязан немедленно известить комиссионера. Однако, поскольку это необходимо для ограждения интересов комиссионера, договор комиссии считается сохранившим силу, пока комиссионер не узнал или не должен был узнать об ограничении правоспособности комитента.

275²⁵. В случае смерти комиссионера, объявления его безвестно отсутствующим, недееспособным или неправопоспособным договор комиссии прекращается.

Правило настоящей статьи не применяется в том случае, когда правопреемники или представители комиссионера продолжают ведение его торгового предприятия; в этом случае правопреемники или представители комиссионера обязаны продолжать действия по исполнению поручения до тех пор, пока комитент не даст им надлежащих указаний.

275²⁶. Комиссионер обязан передать комитенту все требования к третьим лицам, причинившим ущерб имуществу комитента, состоящему на основании договора комиссии в фактическом владении или распоряжении комиссионера.

Комитент вправе требовать передачи ему требований комиссионера к третьему лицу по заключенному за счет комитента договору лишь в случае, если третье лицо нарушило условия договора (ст. 5) или если комиссионер объявлен несостоятельным. В последнем случае комитенту кроме того передаются, вне общего распределения, платежи третьих лиц по упомянутым договорам, поступающие после объявления несостоятельности, при чем удерживаются следующие комиссионеру с комитента суммы.

275²⁷. Признаются недействительными соглашения сторон, направленные к уменьшению ответственности или к освобождению от обязанностей возложенных на комиссионера ст.ст.

ტისაგან სათანადო დირექტივებს არ მიიღებს.

275²⁶. კომისიონერი ვალდებულია გადასცეს კომიტენტს ყველა მოთხოვნა მესამე პირისადმი, რომელმაც ზარალი მიაყენა კომიტენტის იმ ქონებას, რაც საკომისიო ხელშეკრულების თანახმად კომისიონერის ფაქტიურ მფლობელობა-სა და განკარგულებაშია.

კომიტენტს მხოლოდ იმ შემთხვევაში შეუძლიან მოითხოვოს მისთვის ყველა იმ მოთხოვნის გადაცემა, რაც კომისიონერს აქვს მესამე პირთან კომიტენტის ხარჯით დადებული ხელშეკრულების გამო, უკეთუ მესამე პირი დაარღვევს ხელშეკრულებას (მუხ. 275⁵) ან უკეთუ კომისიონერი არაშემძლე მოვალედ იქნა გამოცხადებული. უკანასკნელ შემთხვევაში კომიტენტს, ამას გარდა, გადაეცემა, საერთო განაწილების წესის გარეშე, ყველა ის თანხა, რაც ზემოაღნიშნული ხელშეკრულების თანახმად მესამე პირთაგან შემოვა იპის შემდეგ, როდესაც კომისიონერი არაშემძლე მოვალედ იქნება გამოცხადებული; თანაც ამ თანხიდან დაჭერილ უნდა იქნეს ის ნაწილი, რაც კომისიონერს კომიტენტისაგან ერგებოდა.

275²⁷. ბათილად ჩაითვლება მხარეთა შეთანხმება, მიმართული პასუხისმგებლობის შესამცირებლად ან კომისიონერის თუ კომიტენტის განსათავისუფლებლად იმ ვალდებულებისაგან, რაც დაეკისრა: კომისიონერს—ამა დადგენილების მე-275³, 275⁴ მ. და მე-275⁶ მუხ. „ე“ პუნქტით, ხოლო კომიტენტს—მე-275²⁰ მუხ. „ა“ და „გ“ პუნქტით.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე **ფ. მახარაძე**.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე **შ. ელიავა**.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი **ხ. თოდრაია**.

1926 წ. ივლისის 25.

ტფილისი—სასახლე.

3, 4 и в пункте „д“ ст. 6-ой и на комитента—в пунктах „а“ и „в“ ст. 20-й настоящего постановления.

Председатель Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов **Ф. Махарадзе**.

Председатель Совета Народных Комиссаров ССР Грузии **Ш. Элиава**.

Секретарь Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов **С. Тодрия**.

1926 г. июля 25.

Тифлис—Дворец.

92. დადგენილება № 53

92. Постановление № 53

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოსი

წყალთა გამოყენებელი ამხანაგობების დებულების დამტკიცებისა და სამოქმედოდ შემოღების შესახებ.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭო ა დ გ ე ნ ე ნ :

1. დამტკიცებულ და სამოქმედოდ შემოღებულ იქნეს ამხანაგობის დართული დებულება წყალთა გამოყენებელი ამხანაგობების შესახებ.

2. ამა დადგენილებასთან დართული დებულების გამოქვეყნებისთანავე გაუქმებულ იქნეს ყველა ის დებულება, რაც ამავ საკითხის შესახებ წინად იყო გამოცემული.

3. დადგენილება ეს ძალაში შედის დღიდან მისი გამოქვეყნებისა.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ს. თოდრაია.

1926 წ. აგვისტოს 1.
ტფილისი—სასახლე.

დაეულება

წყალთა გამოყენებელი ამხანაგობების შესახებ.

1. წყალთა ამხანაგობა მოეწყობა, რათა შეერთებულის ძალით ავგოს, გამოიყენოს, წესიერად შეინახოს და დაიცვას ასაგები ან უკვე აგებული ჰიდროტექნიკური სისტემები, რომელთა დანიშნულებაა მიწის მორწყვა, დაშრობა, მდინარისა, აობისა და ხევის ნაპირების გამაგრება, წყალსადენის გაყვანა და სხვა რამ ამისთანა.

2. ამხანაგობის წევრად შეიძლება იყოს ყველა წყლის მოსარგებლე ჰიდროტექნიკური სისტემის მოქმედების

Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов и Совета Народных Комиссаров ССРГ

Об утверждении и введении в действие Положения о Водных Товариществах.

Всегрузинский Центральный Исполнительный Комитет Советов и Совет Народных Комиссаров ССРГ постановляет:

1. Утвердить и ввести в действие приложенное к настоящему Положению о Водных Товариществах.

2. С изданием приложенного к сему постановлению Положения теряют силу все ранее изданные по этому вопросу Положения.

3. Настоящее Постановление вступает в силу со дня опубликования.

Председатель Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов Ф. Махарадзе.

Председатель Совета Народных Комиссаров Соц. Сов. Республики Грузии Ш. Элиава.

Секретарь Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов С. Тодрия.

1926 г. августа 1.
Тифлис—Дворец.

ПОЛОЖЕНИЕ

О Водных Товариществах.

1. Водные Товарищества образуются для совместного сооружения, эксплуатации и поддержания в исправности сооружаемых и уже существующих гидротехнических систем, имеющих целью орошение и осушение земель, укрепление берегов рек, каналов, оврагов, водоснабжения и т. п.

2. Членами Товарищества могут быть водопользователи в районе действия системы, а равно и земледельцы, на земле коих распространяются действия гидротехнических сооружений.

3. Водное Товарищество образу-

რაიონში და აგრეთვე ყველა ის მიწის მოსარგებლე, რომლის მიწაზედაც მოქმედებს ჰიდრო-ტექნიკური ნაგებობა.

3. ამხანაგობა მოეწყობა წყლისა და მიწის მოსარგებლეთა ნებაყოფლობითი შეთანხმებით; ამასთანავე, შეთანხმებულ მოსარგებლეთა რიცხვი ნახევარზე ნაკლები არ უნდა იყოს იმ წყლის და მიწის მოსარგებლეთა საერთო რიცხვისა, რომელთაც აქვთ ან შეიძლება ჰქონდეთ სარგებლობა მათ მიწაზე უკვე არსებული ან ასაგებად განზრახული ჰიდრო-ტექნიკური სისტემის მოქმედებით. ესენი ჩაითვლებიან ამხანაგობის დამფუძნებლებად და თავის დადგენილებას ამხანაგობის დაარსების შესახებ წარუდგენენ დასამტკიცებლად საქართველოს წყალთა მეურნეობის სამმართველოს.

შენიშვნა 1. უკეთეს ცნობილ იქნება, რომ ჰიდრო-ტექნიკური ნაგებობას უაღრესი მნიშვნელობა აქვს ამა თუ იმ რაიონისათვის, ამ რაიონის მცხოვრებთა ერთ-მეზუთედს შეუძლიან, საქართველოს წყალთა მეურნეობის მეშვეობით, აღძრას საქართველოს სსრ სახალხო კომისარატა საბჭოს წინაშე შუამდგომლობა საქართველოს წყალთა გამომყენებელი ამხანაგობის დაარსების შესახებ; ამასთან ამხანაგობა შეიძლება დაარსებულ იქნეს მხოლოდ მას შემდეგ, როდესაც საქართველოს წყალთა მეურნეობის სამმართველო მიიღებს სახალხო კომისარატა საბჭოსაგან სათანადო ნებართვას.

შენიშვნა 2. უკეთეს წყალის ან მიწის მოსარგებლე, რომელსაც სარგებლობა აქვს ჰიდრო-ტექნიკური ნაგებობის მოქმედებით, თავს აარიდებს ამხანაგობის საერთო სასარგებლო მოქმედებაში მონაწილეობას, იგი იძულებით ჩაირიცხება ამხანაგობის წევრად და ამ გზით ჩაიბნება მის მუშაობაში.

4. ამხანაგობიდან გამოსვლა შეუძლიან მხოლოდ იმ წევრს, რომელმაც დაჰკარგა მიწათსარგებლობის უფლება ამხანაგობის მოქმედების რაიონში.

5. ამხანაგობის საქმეებს განაგებს:

- ა) ამხანაგობის გამგეობა;
- ბ) ამხანაგობის წევრთა ან მათ რწმუნებულთა სახოვადო კრება ამხანაგობის

ეთსა და добровольному соглашению не менее половины водопользователей и землепользователей, кои пользуются и могут пользоваться выгодами от действия на их земле гидротехнических систем, уже существующих или предполагаемых к осуществлению; они и являются учредителями Товарищества и свое постановление об учреждении такового представляют на утверждение Грузводхоза.

Примечание 1. В тех случаях, когда эти гидротехнические сооружения будут признаны имеющими особо важное значение для района, ходатайство о разрешении образовать Товарищество может быть возбуждено перед Совнаркомом ССРГ через Грузводхоз $\frac{1}{5}$ всех жителей района действия предполагаемых к осуществлению сооружений, при чем образование Т-ва может воспоследовать лишь по получении Грузводхозом соответствующей санкции от Совнаркома.

Примечание 2. Как водопользователи, так и землепользователи, имеющие выгоды от действия гидротехнических сооружений, вовлекаются в работу Товарищества путем принудительного зачисления их в члены последнего в том случае, если они уклоняются от участия в общепольной деятельности Товарищества.

4. Выход членов из Т-ва допускается только для лиц, утративших право на землепользование в районе действия Т-ва.

5. Делами Товарищества ведают:

- а) Правление Товарищества,
- б) Общее Собрание членов Т-ва или их уполномоченных на основаниях, изложенных в уставе Товарищества и
- в) Ревизионная Комиссия.

6. В заседаниях Правления Товарищества участвуют с правом совещательного голоса Заведывающий системой или системами, который в вопросах технического характера подчиняется Грузводхозу.

წესდებაში აღნიშნულ საფუძველთა მიხედვით;

გ) სარევიზიო კომისია.

6. ამხანაგობის გაშვების სხდომებში სათათბირო ხმის უფლებით მონაწილეობას მიიღებს ჰიდრო-ტექნიკური სისტემის ან სისტემების გამგე, რომელიც ტექნიკური საკითხების სფეროში საქართველოს წყალთა მეურნეობის სამმართველოს ემორჩილება.

შენიშვნა. სისტემის ან სისტემების გამგეს დანიშნავს საქართველოს წყალთა მეურნეობის სამმართველო ამხანაგობის რწმუნებულთა საერთო კრების თანხმობით.

7. ადმინისტრაციული ზედამხედველობა და ფინანსიური კონტროლი ამხანაგობის მოქმედებისათვის დაეკისრება საქართველოს წყალთა მეურნეობის სამმართველოს, თანახმად საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოს მიერ დამტკიცებული განსაკუთრებული ინსტრუქციებისა.

8. ამხანაგობას უფლება აქვს თავის სახელით შეიძინოს და გაასხვისოს ქონება, იკისროს ვალდებულება, ისარჩელოს და პასუხი აგოს სასამართლოში და, საერთოდ, იმოქმედოს როგორც იურიდიულმა პირმა ზოგადი კანონების ფარგლებში.

9. ამხანაგობა პასუხს აგებს მესამე პირის წინაშე ყველა ნაკისრი ვალდებულებისათვის მთელი თავისი ქონებით.

ამხანაგობის თვითეული წევრი პასუხისმგებელია ამხანაგობის ყოველგვარი ვალდებულებისათვის რაც წარმოიშობება როგორც მისი ამხანაგობის წევრად ყოფნის დროს, აგრეთვე ამხანაგობაში შესვლამდე; იგი პასუხს აგებს მთელი თავისი ქონებით, მაგრამ არა უმეტეს იმ თანხისა, რაც ჯდრის სამჯერ გადიდებულ საპაიო შესატანს.

შენიშვნა 1. საპაიო შესატანს თვითეული წევრისათვის განსაზღვრავს დამფუძნებელთა საერთო კრება სარწყავი მიწის სივრცის პროპორციონალურად ან იმისდა მიხედვით, თუ რა სარგებლობას იღებს წევრი ჰიდრო-ტექნიკური ნაგებობის მოქმედებით.

შენიშვნა 2. პასუხისმგებლობის ობიექტების რიცხვიდან გამოკლებულია როგორც არხის ყოველგვარი ჰიდრო-ტექნიკური ნაგებობა და დანადგამი, აგრეთვე ყველა მო-

Примечание. Заведывающий системой или системами назначается Грузводхозом с согласия Общего Собрания уполномоченных Т-ва.

7. Финансовый Контроль и административный надзор за деятельностью Товарищества возлагается на Грузводхоз согласно особым инструкциям, утвержденных Совнаркомом ССР Грузии.

8. Водное Товарищество может приобретать от своего имени имущества, отчуждать таковые, вступать в обязательства, искать и отвечать по суду и вообще действовать в пределах общих законоположений как юридически-провомочное лицо.

9. Товарищество несет ответственность перед третьими лицами за все свои обязательства всем своим имуществом.

Каждый член Товарищества несет ответственность перед третьими лицами как за обязательства Товарищества, возникшие в бытность его членом последнего, так и за обязательства, возникшие до вступления в члены, всем своим имуществом в размере не более трехкратного паевого взноса.

Примечание 1. Паевой взнос устанавливает Общее Собрание учредителей Т-ва для каждого члена пропорционально площади орошаемой земли или выгодами от действия гидротехнических сооружений.

Примечание 2. Из объектов ответственности Товарищества исключаются как все гидротехнические сооружения и установки на канале, так и весь подвижной и неподвижной инвентарь и постройки, непосредственно связанные с правильным функционированием системы.

10. Товарищество устанавливает:

а) форму и порядок участия товарищей в деле (трудом, деньгами, материалами и т. п.).

ძრავი და უძრავი ინვენტარი, რაც კი უშუალოდ დაკავშირებულია სისტემის წესიერად მოქმედებასთან.

10. ამხანაგობა დაადგენს:

ა) ფორმის და წესრიგს საქმეში ამხანაგების მონაწილეობისას (შრომით, ფულით, მასალით და სხვ.);

ბ) თვითელი ამხანაგის საპაიო შესატანის რაოდენობას;

გ) საპაიო შესატანის რაოდენობის შეცვლას (გადიდება და შემცირება) და სხვა ვალდებულებას, რაც არ ეწინააღმდეგება კანონს და რაც აუცილებელია ამხანაგობის მიზნების მისაღწევად.

11. უკეთუ ამხანაგობის წევრი არ შესარულებს თავის მოვალეობას მით, რომ არ შეიტანს რაც რამ მას გადასახდელი ექნება, ამხანაგობას უფლება აქვს უდავო წესით გადაახდევინოს ასეთ არაპირიან ამხანაგს ყველა გადასახდელი რაც მასზე ირიცხება. ხოლო, უკეთუ ამხანაგობის წევრი თავს აარიდებს გამგეობის დადგენილებისამებრ წარმოებულ საერთო მუშაობას—ამხანაგობას შეუძლიან იმ სამუშაოს შესასრულებლად, რაც ამ ამხანაგს უნდა გაეკეთებინა, დაიჭიროოს მუშა და საამიო ხარჯი გადაახდევინოს ხსენებულ ამხანაგს უდავო წესით.

12. ამხანაგობის დადგენილება მე-11 მუხ. აღნიშნული გადასახდელის იძულებითი და უდავო წესით გადაახდევინების შესახებ—ადგილობრივ ასრულებულ უნდა იქნეს, სათანადო აღმასკომის მეშვეობით; თანაც უნდა დაკულ იქნეს გადასახადთა გადახდევინების დებულების მე-15 და 17 მუხ.

13. თავისი მოქმედებისათვის ამხანაგობა იხელმძღვანელებს ყველა არსებულ კანონს, ანა დებულებას და თავის წესდებებს.

14. მომარაგების საკითხების რაც შეიძლება უკეთესად გადაწყვეტისათვის წყალთა გამომყვებელ ამხანაგობას შეუძლიან შევიდეს სასოფლო-სამეურნეო საწარმოო კოოპერაციის ორგანიზაციაში.

15. ამხანაგობის ლიკვიდაცია მოხდება: ა) ვადის გასვლამდე—მისი ყველა წევრის მიერ ერთხმად მიღებული და საქართველოს წყალთა მეურნეობის სამმართველოსაგან დადასტურებული გადაწყვეტილებით; ბ) საქართველოს წყალთა სამმართველოს გადაწყვეტილებით, რაც დამტკიცებულ უნდა იქნეს საქართვე

ბ) размеры паевого взноса каждого товарища;

в) изменение (увеличение и уменьшение) размера паявых взносов товарищей и прочих, закону не противных обязательств, кои необходимы для достижения целей Т-ва.

11. В случае уклонения члена Товарищества от выполнения обязанностей по взносу следуемых с него платежей, Т-во имеет право взыскать в беспорном порядке следуемые с неисправного члена взносы; в случае же уклонения члена Т-ва от участия в общей работе, производимой по постановлению Правления, Товарищество для выполнения работы, входящейся на долю уклонившегося, может нанять рабочую силу и расходы по оплате последней взыскать в беспорном порядке.

12. Приведение в исполнение на местах в понудительном беспорном порядке постановления Т-ва о взыскании предусмотренных ст. 11 платежей происходит через подлежащие Исполкомы с соблюдением ст.ст. 15 и 17 Положения о взимании налогов.

13. В своих действиях Т-во руководствуется всеми существующими законами, настоящим Положением и своим Уставом—

14. В целях наилучшего разрешения вопросов снабжения, Водное Товарищество может вступать в организации сельско-хозяйственной производственной кооперации.

15. Товарищество ликвидируется: а) досрочно—по единогласному решению всех его членов, санкционированному Грузводхозом; б) по решению Грузводхоза, утвержденному Совнаркомом ССР Грузии; в) если в течение одного года со дня образования Т-ва не будет приступлено к выполнению работ и г) после окончательного выполнения поставленных целей.

16. Товарищество имеет печать с изображением на нем своего наименования.

17. Устав Товарищества утверждает

ელოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს მიერ; გ) უკეთუ ამხანაგობა, ერთი წლის განმავლობაში დლიდან დაარსებრსა, არ შეუდგება თავის მუშაობას და დ) დასახული მიზნის საბოლოო განხორციელების შემდეგ.

16 ამხანაგობას აქვს ბეჭედი თავისი სახელწოდების წარწევით.

17. ამხანაგობის წესდებას დაამტკიცებს საქართველოს წყალთა მეურნეობის სამმართველო და რეგისტრაციაში გაატარებს კოოპერატიული სამმართველო.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე შ. ელიავა.

სრულიად საქართველო საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ხ. თოდრაია.

1926 წ. აგვისტოს 1.
ტფილისი-სასახლე.

93. დადგენილება № 54

სრულიად საქართველოს საბჭ. ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბ. სახალხო კომისართა საბჭოსი

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს მიერ „საბინაო კოოპერაციისათვის ხე-ტყის მასალის საშუავათი წესით მიცემის თაობაზე“ 1926 წლ. იანვრის 11-ს თარიღით გამოცემული დადგენილების იმ სახელმწიფო დაწესებულებებზე გავრცელების შესახებ, რომელნიც მუშათა ბინებს აშენებენ.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენენ:

საქართველოს სოც. საბჭ. სახალხო კომისართა საბჭოს 1926 წლ. იანვრის 11-ს დადგენილება „საბინაო

ეთსა გრუვდოხომ და რეგისტრირურეტსა ვ კოოპერატივном Управлении.

Председатель Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов Ф. Махарадзе.

Председатель Совета Народных Комиссаров ССР Грузии Ш. Элиава.

Секретарь Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов С. Тодрия.

1926 г. августа 1.
Тифлис—Дворец.

93. Постанавление № 54

Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов и Совета Народных Комиссаров ССР Грузии

О распространении на государственные учреждения, предпринимające строительство рабочих жилищ, постановления СНК ССР Грузии от 11 января 1926 г. „О предоставлении жилищной кооперации на льготных условиях лесных материалов“.

Всегрузинский Центральный Исполнительный Комитет Советов и Совет Народных Комиссаров ССР Грузии постановляют: постановление СНК ССР Грузии от 11 января 1926 г. „О предоставлении жилищной кооперации на льготных условиях лесных материалов“ распространить на госу-

კოოპერაციისათვის ხე-ტყის მასალის საშეღავათო წესით მიცემის შესახებ“ გაფრცხვლებულ იქნეს იმ სახელმწიფო დაწესებულებებზე, რომელნიც მუშათა ბინებს აშენებენ.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე შ. ელიავა.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ს. თოდრაია.

1926 წ. აგვისტოს 1.
ტფილისი—სასახლე.

გამოქვეყნებულია ვაზ. „კომუნისტის“ მე-235 №-ში 1926 წ. ოქტომბრის 15.

94. დადგენილება № 55

სრულიად საქართველოს საბჭ. ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის მუშათა და გლეხთა მილიციის სადისციპლინო წესდების 23 მუხლის მე-4, 5 და 7 პუნქტების შეცვლისა და 21 მუხლის მე-6 პუნქტის ქართული რედაქციის შეცვლის შესახებ.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი ადგენს:

1925 წლის ივლისის 15 დამტკიცებული მუშათა და გლეხთა მილიციის სადისციპლინო წესდების 21 მუხლის მე-6 პუნქტის ქართული რედაქცია შეიცვალოს შემდეგნაირად:

მუხ. 21. პუნქტი 6. შემდგომ დაბალ თანამდებობაზე ჩამოყენება.

1925 წლის ივლისის 15 დამტკიცებული საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის მუშათა და გლეხთა მილიციის სადისციპლინო წესდების 23 მუხლის 4, 5 და 7 პუნქტი შეიცვალოს შემდეგნაირად:

პუნქტი 4. მაზრისა და ქალაქის მილიციის უფროსის თანაშემწეს და ტფილისის სისხლის სამართლის მაძიებელ მილიციის უფროსის თანაშემწეს, ქალ. ტფილისის მილიციის ინსპექტორს და

დარსვენნიე უჩრედჟენია, პრედირნიჩაიუიე სტრითელსტვო რაბოჩიხ ჯილიჩ.

Председатель Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов Ф. Мах. радзе.

Председатель Совета Народных Комиссаров ССР Грузии Ш. Элиава.

Секретарь Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов С. Тодрия.

1926 г. августа 1.
Тифлис—Дворец.

Распубликовано в г. „Коммунист“ № 235 от 15 октября 1926 г.

94. ღოსტაოვლენიე № 55

Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов

Об изменении п.п. 4, 5 и 7 ст. 23 Дисциплинарного Устава Рабоче-Крестьянской Милиции ССР Грузии.

Всегрузинский Центральный Исполнительный Комитет Советов постановляет:

Во изменение утвержденного 15 июля 1925 года Дисциплинарного Устава Рабоче-Крестьянской Милиции ССРГ п.п. 4, 5 и 7 ст. 23 этого устава изложить следующим образом:

Пункт 4. Помощник Начальника Уездно-Городской Милиции и помощник Начальника Тифлисского Угрозыска, Инспектор Тифлисской Милиции и Начальник резервной школы Тифлиской милиции:

а) не увольнять из казарменного помещения до 10 сут.,

б) налагать арест до 10 суток.

Пункт 5. Начальники Уездно-Городской Милиции, Помощник Начальника Милиции гор. Тифлиса и его уезда, Начальник Тифлисского Угрозыска:

а) не увольнять из казарменного помещения до 14 сут.,

საქართველოს
საბჭოთაო
საგარეო
მინისტროს
სამართლებრივი
დახმარების
სამსახური

ქალ. ტფილისის მილიციის სამარქაფო სკოლის უფროსს:

ა) დასტოვოს ხელქვეითი ყაზარმაში 10 დღე და ღამემდღე;

ბ) დაატუსალოს იგი 10 დღე და ღამემდღე.

პუნქტი 5. მაზრისა და ქალაქის მილიციის უფროსს, ქალ. ტფილისის და მისი მაზრის მილიციის უფროსის თანაშემწეს, ქ. ტფილისის სისხლის სამართლის მაძიებელ მილიციის უფროსს:

ა) დასტოვოს ხელქვეითი ყაზარმაში 14 დღე და ღამემდღე;

ბ) დაატუსალოს იგი 14 დღე და ღამემდღე;

გ) ჩამოართვეს მას სამსახურში დაწინაურებისა, ჯილდოს და წარჩინების მიღების უფლება;

დ) ჩამოაყენოს იგი შემდგომ დაბალ თანამდებობაზე.

პუნქტი 7. რესპუბლიკის მილიციის ინსპექტორსა და ქალ. ტფილისის და მისი მაზრის მილიციის უფროსს:

დაატუსალოს ხელქვეითი 20 დღე და ღამემდღე.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ს. თოდრაია.

1926 წ. აგვისტოს 5.

ტფილისი—სასახლე.

ბ) налагать арест до 14 суток,

в) лишать права на повышение по службе, а также на получение наград и отличия,

г) смещать на следующую низшую должность.

Пункт 7. Инспектор Милиции Республики и Начальник милиции города Тифлиса и его уезда:

налагать арест до 20 суток.

Председатель Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов Ф. Махарадзе.

Секретарь Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов С. Тодрия.

1926 г. августа 5.

Тифлис—Дворец.

95. დადგენილება № 56

სრულიად საქართველოს საბჭ. ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტთან ეროვნულ უმცირესობათა საქმეების კომისიის მოწყობის შესახებ.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი ადგენს:

1. მოეწყოს სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტთან ეროვნულ უმცირესობათა საქმეების კომისია.

2. დამტკიცებულ და სამოქმედოდ შე-

95. Постаховление № 56

Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов

Об учреждении Комиссии по делам национальных меньшинств при Всегрузинском Центральном Исполнительном Комитете Советов.

Всегрузинский Центральный Исполнительный Комитет постановляет:

1. Учредить при Всегрузинском Центральном Исполнительном Комитете Комиссию по делам национальных меньшинств.

2. Ввести в действие нижеследующее „Положение о Комиссии по де-

მოღებულ იქნეს შემდეგი ადგილებზე სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელ კომიტეტთან მოწყობილი ეროვნულ უმცირესობათა საქმეების კომისიისა და მისი ადგილობრივი ორგანოების შესახებ“.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. მანარაძე.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ნ. თოდრაია.

1926 წ. აგვისტოს 10.

ტფილისი—სასახლე

დებულება

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელ კომიტეტთან მოწყობილი ეროვნულ უმცირესობათა საქმეების კომისიისა და მის ადგილობრივ ორგანოების შესახებ.

1. სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელ კომიტეტთან მოწყობილია კომისია ეროვნულ უმცირესობათა საქმეთათვის. ამ კომისიის მიზანია ისეთი ღონისძიებათა შემუშავება და განხორციელება, რაც განვითარებს და განამტკიცებს საქართველოს ს. ს. რესპუბლიკის ტერიტორიაზე მოსახლე ეროვნებათა შორის მშვიდობიან ურთიერთობას და მჭიდრო თანამშრომლობას, აგრეთვე ხელს შეუწყობს საქართველოს სსრ ეროვნულ უმცირესობათა ქონებრივ და კულტურულ წარმატებას.

2. ამ მიზნის მიხედვით ეროვნულ უმცირესობათა საქმეების კომისია:

ა) აღძრავს საკანონმდებლო ორგანოთა წინაშე საკითხებს საქართველოს სსრ, საბჭ. რესპუბლიკის ეროვნული პოლიტიკის შესახებ და მონაწილეობას მიიღებს შესაფერი საკანონმდებლო აქტების შემუშავებასა, შეთანხმებასა და განხილვაში;

ბ) მონაწილეობას მიიღებს, სათათბირო ხმის უფლებით, ყველა ცენტრალურ ორგანოს სხდომებში იმ საკითხების განხილვის დროს, რაც საქართველოს სსრ რესპუბლიკაში მოსახლე ეროვნულ უმცირესობათა ინტერესებს შეეხება;

გ) მიმართავს ცენტრალურ ორგანოთ,

ლამ национальных меньшинств при Всегрузинском Центральном Исполнительном Комитете и ее местных органах“.

Председатель Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов Ф. Махарадзе.

Секретарь Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов С. Тодрия.

1926 г. августа 10.

Тифлис—Дворец.

ПОЛОЖЕНИЕ

О Комиссии по делам национальных меньшинств при Всегрузинском Центральном Исполнительном Комитете и ее местных органах.

1. При Всегрузинском Центральном Исполнительном Комитете состоит Комиссия по делам национальных меньшинств. Целью означенной Комиссии является проведение мероприятий к развитию и укреплению мирного сожительства и тесного сотрудничества всех населяющих территорию ССР Грузии национальностей, а также направленных к материальному и культурному преуспеянию национальных меньшинств в ССР Грузии.

2. Для осуществления указанных целей Комиссия по делам национальных меньшинств:

а) возбуждает перед законодательными органами вопросы, касающиеся национальной политики ССР Грузии и участвует в разработке, согласовании и рассмотрении проектов соответствующих законодательных актов;

б) участвует с правом совещательного голоса во всех центральных органах при обсуждении вопросов, касающихся интересов населяющих ССР Грузии национальных меньшинств;

в) входит по принадлежности в центральные органы с предложением о разрешении на основах действующего законодательства вопросов, касающихся интересов национальных меньшинств;

г) возбуждает в надлежащих орга-

კუთვნილებისამებრ, წინადადებით, რა-თა ყველა ის საკითხი, რაც კი ეროვნულ უმცირესობათა ინტერესებს შეეხება, გადაწყვეტილ იქნეს მომქმედ კანონმდებლობის საფუძველზე;

დ) აღძრავს სათანადო ორგანოთა წინაშე საკითხს ცენტრალურ და ადგილობრივ ორგანოთა ყველა იმ დადგენილებების გადასინჯვისა და გაუქმების შესახებ, რაც ეროვნულ უმცირესობათა ინტერესებს ეწინააღმდეგება;

ე) მიიღებს და განიხილავს ხელისუფლების ორგანოთა მოქმედებასა და განკარგულებაზე ეროვნულ უმცირესობათა ინტერესების დარღვევის გამო აღძრულ საჩივარს და თავის დასკვნითურთ სათანადოდ წარმართავს;

ვ) შეპკრფის, შეისწავლის და შეიმუშავებს მასალას და ცნობებს ყველა იმ საკითხზე, რაც კი ეროვნულ უმცირესობათა ეკონომიურ-კულტურულ მდგომარეობას და ყოფა-ცხოვრებას შეეხება;

ზ) მიიღებს ღონისძიებას ეროვნულ უმცირესობათა ენაზე საბჭოთა კანონმდებლობის პოპულარიზაციისათვის;

თ) მოიწვევს, სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმის ნებართვით, თავის ადგილობრივ ორგანოთა წარმომადგენლების თათბირს და აღძრავს სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმის წინაშე შუამდგომლობას ეროვნულ უმცირესობების მშრომელთა ყრილობის მოწვევის შესახებ;

ი) ხელმძღვანელობას და ინსტრუქტიობას გაუწევს თავის ადგილობრივ ორგანოთ და თვალყურს ადევნებს მათ მოქმედებას.

შენიშვნა. ამა მუხლის „ვ“ პუნქტში აღნიშნული მიზნის განსახორციელებლად ეროვნულ უმცირესობათა საქმეების კომისიას შეუძლიან სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმის ნებართვით, მოაწყოს სპეციალური კომისია და მიიწვიოს მის მუშაობაში მონაწილეობისათვის მცოდნე პირნი.

3. ეროვნულ უმცირესობათა საქმეების კომისიაში შევლენ: თავმჯდომარე, რომელსაც დანიშნავს სრულ. საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებ-

ნაх вопросы о пересмотре и отмене принятых центральными и местными органами постановлений, противоречащих интересам национальных меньшинств;

д) принимает и рассматривает жалобы на действия и распоряжения органов власти, по нарушению ими интересов национальных меньшинств, и дает этим жалобам, вместе с своим отзывом, надлежащее направление;

е) собирает, изучает и разрабатывает материалы и сведения по экономическим, культурным и бытовым вопросам, относящимся к жизни национальных меньшинств;

ж) принимает меры к популяризации на языках национальных меньшинств советского законодательства;

з) созывает с разрешения Президиума Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета совещания представителей своих местных органов и возбуждает перед Президиумом Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета ходатайство о созыве (ездов трудящихся национальных меньшинств);

и) руководит, инструктирует и наблюдает за деятельностью своих местных органов.

Примечание. Для осуществления задач, изложенных в п. „е“ настоящей статьи, Комиссия по делам национальных меньшинств может, с разрешения Президиума Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета, организовывать специальные Комиссии с привлечением к работе их сведущих лиц.

3. Комиссия по делам национальных меньшинств состоит: под председательством лица, назначаемого Президиумом Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета из числа членов Президиума, и в составе 11 лиц, назначаемых в том же порядке из представителей следующих населяющих ССР Грузию национальностей: русской, армянской, тюркской, осетинской, абхасской, аджарской, греческой, немецкой, еврейской, иезидской и айсорской. В Комиссии могут участвовать также с

ბელი კომიტეტის პრეზიდენტი თავის წევრთა რიცხვიდან და ამავე წესით დანიშნული 11 პირი—საქართველოში მოსახლე შემდეგ ეროვნულ უმცირესობათა წარმომადგენელთაგან: რუსებისა, სომხებისა, თურქებისა, ოსებისა, აფხაზებისა, აკარლებისა, ბერძნებისა, ვერძნებისა, ებრაელებისა, იეზიდებისა და აისორებისა. კომისიაში შეუძლიანთ აგრეთვე მონაწილეობა მიიღონ ვადამწყვეტი ხნით სსრკ ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის ეროვნებათა საბჭოს წევრებს, რომელნიც საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკაში სცხოვრობენ.

4. აფხაზეთის ცენტრალური აღმასრულებელ კომიტეტთან, ამა დებულების საფუძველზე, მოეწყობა ეროვნულ უმცირესობათა საქმეების კომისია, რომელიც მოქმედებს სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელ კომიტეტთან არსებული ეროვნულ უმცირესობათა საქმეების კომისიის დირექტივებითა და დავალებით.

5. ეროვნულ უმცირესობათა საქმეების კომისიის ადგილობრივ ორგანოებად არიან:

ა) აკარისტანისა და სამხრეთ-ოსეთის ცენტრალური აღმასრულებელ კომიტეტებთან არსებული ეროვნულ უმცირესობათა საქმეების ბიუროები და

ბ) სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტებთან—ეროვნულ უმცირესობათა საქმეების ბიუროები ან ეროვნულ უმცირესობათა საქმეების კომისიის რწმუნებულნი.

6. ეროვნულ უმცირესობათა საქმეების ბიურო მოეწყობა სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდენტის დადგენილებით იმ მაზრებში, სადაც მოსახლეობის დიდ ნაწილს შეადგენს ორი ან მეტი ეროვნული უმცირესობა. ბიუროში შევლენ: თავმჯდომარე, რომელსაც დანიშნავს მაზრის აღმასრულებელი კომიტეტი, ეროვნულ უმცირესობათა საქმეების კომისიისთან შეთანხმებით, ამ უკანასკნელის წევრთა რიცხვიდან, და ამავე წესით დანიშნული წევრები—მაზრაში მოსახლე ეროვნულ უმცირესობათა წარმომადგენელთაგან. იმ მაზრაში, სადაც საჭირო არ არის ბიუროს მოწყობა, განწესებულია ეროვნულ უმცირესობათა საქმეების კომისიის რწმუნებული, რომელსაც დანიშნავს კო-

პრამ რешающего голоса все проживающие в ССР Грузии Члены Совета Национальностей ЦИК-а Союза ССР.

4. При Центральном Исполнительном Комитете Абхазии образуется на основе настоящего положения Комиссия по делам национальных меньшинств, которая действует по директивам и заданиям Комиссии по делам национальных меньшинств при Всегрузинском Центральном Исполнительном Комитете.

5. Местными органами Комиссии по делам национальных меньшинств являются:

а) при Центральных Исполнительных Комитетах Аджаристана и Юго-Осетии—Бюро по делам национальных меньшинств и

б) при Уездных Исполнительных Комитетах—Бюро по делам национальных меньшинств или уполномоченные комиссии по делам национальных меньшинств.

6. Бюро по делам национальных меньшинств организуются постановлением Президиума Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета в уездах с значительным числом населения, принадлежащего к двум или более национальным меньшинствам, под председательством лица, назначаемого Уездным Исполнительным Комитетом по соглашению с Комиссией по делам национальных меньшинств из числа членов последнего и в составе назначаемых в том же порядке членов-представителей населения уезд национальных меньшинств. В уездах, где нет необходимости организовывать бюро, состоят уполномоченные Комиссии по делам национальных меньшинств, назначаемые последней по соглашению с Уездным Исполнительным Комитетом.

7. Бюро по делам национальных меньшинств и Уполномоченные Комиссии по делам национальных меньшинств в деятельности своей руководствуются инструкцией, издаваемой Комиссией по делам национальных меньшинств и утверждаемой Президиумом Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета и дирек-

მისია სათანადო მაზრის აღმასრულებელ კომიტეტთან შეთანხმებით.

7. ეროვნულ უმცირესობათა საქმეების ბიურო და კომისიის რწმუნებული თავის მუშაობაში იხელმძღვანელებენ ეროვნულ უმცირესობათა საქმეების კომისიის მიერ გამოცემული და სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდენტის მიერ დამტკიცებულ ინსტრუქციას და აგრეთვე ეროვნულ უმცირესობათა საქმეების კომისიის დირექტივებს.

8. ეროვნულ უმცირესობათა საქმეების კომისიის საქმის წარმოება დაეკისრება სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის საქმეთა მმართველობას, ხოლო ეროვნულ უმცირესობათა საქმეთა ბიუროსი და რწმუნებულის საქმის წარმოება—მაზრის აღმასრულებელი კომიტეტის სათანადო ტექნიკურ აპარატს.

9. ეროვნულ უმცირესობათა საქმეების კომისიისა და მის ადგილობრივ ორგანოთა შესანახად საჭირო ხარჯი შეტანილ უნდა იქნეს სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის ხარჯთაღრიცხვაში.

ეროვნულ უმცირესობათა საქმეების კომისიას შეუძლიან, კანონით დადგენილი წესით, შექმნას თავისი სპეციალური ფონდები.

тивами Комиссии по делам национальных меньшинств.

8. Делопроизводство Комиссии по делам национальных меньшинств возглавляется на Управление Делами Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета, а делопроизводство Бюро по делам Национальных меньшинств и Уполномоченных в уездах—на соответствующий технический аппарат Уездного Исполнительного Комитета.

9. Расходы по содержанию Комиссии по делам национальных меньшинств и ее местных органов включаются в смету Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета.

Комиссия по делам национальных меньшинств может учреждать свои специальные фонды в порядке, установленном законом.

96. დადგენილება № 57

96. Постановление № 57

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა

Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов

Об утверждении изменений и дополнений Земельного Кодекса, принятых между сессиями Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета.

Всегрузинский Центральный Исполнительный Комитет Советов постановляет:

Утвердить нижеследующие постановления об изменении и дополнении Земельного Кодекса, принятые Президиумом Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов и Советом Народных Комиссаров ССР Грузии между сессиями Центрального Исполнительного Комитета в порядке 2-й статьи Постановления

მიწის კოდექსის იმ ცვლილებებისა და დამატების დამტკიცების შესახებ, რაც მიღებულ იქნა სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის სესიებს შუა.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი ადგენს:

დამტკიცებულ იქნეს შემდეგი დადგენილებანი მიწის კოდექსის ცვლილებისა და დამატების შესახებ, რაც სრულიად საქართველოს საბჭოთა მე-II მოწვევის ცენტრ. აღმ. კომ. მე-2 სისის მიერ კოდექსებში ცვლილებათა შეტანის წესის თაობაზე 1924 წ. მარ-

ტის 10-ის თარიღით და 77 ნომრით გამოცემული დადგენილების მე-2 მუხლისამებრ, სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმმა და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭომ მიიღეს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის სესიების შუა:

1) 1925 წ. აპრილის 15 თარიღისა და 17 №-რისა მე 19, 67, 96 და 161 მუხლის შეცვლის შესახებ (კან. კრ. 1925 წ. № 2, მუხ. 29), გარდა დადგენილების იმ ნაწილისა, რაც შეეხებოდა 161 მუხლს;

2) 1925 წ. ივლისის 16-ის თარიღისა და 37 №-რისა—94 მუხლის შეცვლის შესახებ (კან. კრ. 1925 წ. № 3, მუხ. 60);

3) 1925 წ. სექტემბრის 21-ის თარიღისა და 42 №-რისა მე-9 მუხლის შეცვლის შესახებ (კან. კრ. 1925 წ. № 3, მუხ. 65);

4) 1925 წ. ნოემბრის 3-ის თარიღისა და 59 №-რისა მე-9, 23, 26 და 37 მუხლის შეცვლისა და დამატების შესახებ (კან. კრ. 1925 წ. № 3, მუხ. 82);

5) 1925 წ. ნოემბრის 15-ის თარიღისა და 63 №-რისა მე-40 მუხლისა და მისი შენიშვნის ქართული რედაქციის შეცვლის შესახებ (კან. კრ. 1925 წ. № 3, მუხ. 86);

6) 1925 წ. დეკემბრის 18-ის თარიღისა და 66 №-რისა მე-9 მუხლის შეცვლის შესახებ, რითაც მშრომელ უცხოელთ მიენიჭათ შრომის საფუძვლზე მიწის სარგებლობის უფლება (კან. კრ. 1925 წ. № 3, მუხ. 89);

7) 1925 წ. დეკემბრის 25-ის თარიღისა და 68 №-რისა ქ. ქუთაისისათვის მიწის ნორმის შეცვლის შესახებ (კან. კრ. 1925 წ. № 3, მუხ. 91) და

8) 1926 წ. თებერვლის 10-ის თარიღისა და 10 №-რისა 127 მუხლისათვის შენიშვნის დამატების შესახებ (კან. კრ. 1926 წ. № 1, მუხ. 10).

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ს. თოდრა.

1926 წ. აგვისტოს 10.

ტფილისი—სასახლე.

გამოქვეყნებულია გაზ. „კომუნისტის“ მე-205 №-ში 1926 წ. სექტემბრის 9.

2-й сессии II созыва ВЦИК-а от 10 марта 1924 г. за № 77 о порядке внесения изменений в Кодексы:

1. от 15 апреля 1925 г. за № 17— об изменении ст.ст. 19, 67, 96 и 161 (С. У. 1925 г. № 2, стр. 29), за исключением части постановления, касающейся 161 ст.;

2. от 16 июля 1925 г. за № 37— об изменении 94 ст. (С. У. 1925 г. № 3, ст. 60);

3. от 21 сентября 1925 г. за № 42— об изменении 9-й статьи (С. У. 1925 г. № 3, ст. 65);

4. от 3 ноября 1925 г. за № 59— об изменении и дополнении 9, 23, 26 и 37 статей (С. У. 1925 года № 3, ст. 82);

5. от 15 ноября 1925 г. за № 63— об изменении грузинской редакции ст. 40 и примечания к ней (С. У. 1925 г. № 3, ст. 86);

6. от 18 декабря 1925 г. за № 66— о дополнении ст. 9 в отношении предоставления трудящимся иностранцам права на трудовое землепользование (С. У. 1925 г. № 3, ст. 89);

7. от 25 декабря 1925 г. за № 68— об изменении земельных норм для города Кутаиса (С. У. 1925 г. № 3, ст. 91) и

8. от 10 февраля 1926 г. за № 10— о дополнении ст. 127 примечанием (С. У. 1925 г. № 1, ст. 10).

Председатель Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов Ф. Махарадзе.

Секретарь Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов С. Тодрия.

1926 г. августа 10.
Тифлис—Дворец.

Республиковано в газете „Коммунист“ № 205 от 9 сентября 1926 г.

98. დადგენილება № 59

სრულიად საქართველოს საბჭო. ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტიაა

სამოქალაქო სამართლის საპროცესო კოდექსის იმ ცვლილებისა და დამატების დამტკიცების შესახებ, რაც მიღებულ იქნა სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის სესიებს შუა.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი ადგენს:

დამტკიცებულ იქნეს შემდეგი დადგენილებანი სამოქალაქო სამართლის საპროცესო კოდექსის ცვლილებისა და დამატების შესახებ, რაც სრულიად საქართველოს საბჭოთა მე-II მოწვევის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მე-2 სესიის მიერ კოდექსებში ცვლილებათა შეტანის წესის თაობაზე— 1924 წ. მარტის 10-ს თარიღითა და 77 №-რით გამოცემული დადგენილების მე-2 მუხლისამებრ, სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდენტი და საქართველოს სოც. საბჭო. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭომ მიიღეს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის სესიებს შუა:

1) 1916 წ. იანვრის 25-ის თარიღისა და მე-3 №-რისა 210 მუხლის დამატების შესახებ (კან. კრ. 1926 წ. № 1, მუხ. 3);

2) 1926 წ. თებერვლის 10-ის თარიღისა და მე-9 №-რისა—291 მუხლის „ა“ პუნქტისათვის შენიშვნის დამატების შესახებ (კან. კრ. 1926 წ. № 1, მუხ. 9);

3) 1926 წ. მარტის 10-ის თარიღისა და მე-16 №-რისა—187¹ მუხლის ქართული რედაქციის შეცვლის შესახებ (კან. კრ. 1926 წ. № 1, მუხ. 16) და

4) 1926 წლ. მარტის 10-ის თარიღისა და 22 №-რისა—210 და 212 მუხლების შევსების შესახებ (კან. კრ. 1926 წ. № 1, მუხ. 22).

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ს. თოდრია.

1926 წ. აგვისტოს 10.

ტიფლისი—სასახლე.

98. Постановления № 59

Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов

Об утверждении изменений и дополнений Гражданского Процессуального Кодекса, принятых между сессиями Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета.

Всегрузинский Центральный Исполнительный Комитет Советов постановляет:

Утвердить нижеследующие постановления об изменении и дополнении Гражданского Процессуального Кодекса, принятых Президиумом Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета и Советом Народных Комиссаров ССР Грузии между сессиями Центрального Исполнительного Комитета в порядке 2-ой ст. постановления 2 Сессии II Созыва ВЦИК-а от 10 марта 1924 г. за № 77 о порядке внесения изменений в Кодексы:

1) от 25 января 1926 года за № 3—О дополнении 210 ст. (С. У. 1926 г. № 1, ст. 3);

2) от 10 февраля 1926 года за № 9—О дополнении п. „а“ ст. 291 (С. У. 1926 г. № 1, ст. 9);

3) от 10 марта 1926 года за № 16—Об изменении грузинской редакции 187¹ ст. (С. У. 1926 г. № 1 ст. 16) и

4) от 10 марта 1926 года за № 22—О дополнении ст.ст. 210 и 212 (С. У. 1926 г. № 1, ст. 22).

Председатель Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов Ф. Махарадзе.

Секретарь Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов С. Тодрия.

1926 г. августа 10.

Тифлис—Дворец.

99. დადგენილება № 60

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა

სისხლის სამართლის კოდექსის იმ ცვლილებისა და დამატების შესახებ, რაც მიღებულ იქნა სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის სესიებს შუა.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი ადგენს:

დამტკიცებულ იქნეს შემდეგი დადგენილებანი სისხლის სამართლის კოდექსის ცვლილებისა და დამატების შესახებ, რაც, სრულიად საქართველოს საბჭოთა მე-11 მოწვევის ცენტრ. აღმ. კომ. მე-2 სესიის მიერ კოდექსებში ცვლილებათა შეტანის წესის თაობაზე 1924 წ. მარტის 10-თარიღით და 77 ნომრით გამოცემული დადგენილების მე-2 მუხლისამებრ, სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმმა და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭომ მიიღეს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის სისიებს შუა:

1) 1926 წ. იანვრის 25-ის თარიღისა და 1 №-რისა—66 მუხ. შეცვლისა და 66¹ მუხ. დამატების შესახებ (კან. კრ. 1926 წ. № 1, მუხ. 1);

2) 1926 წ. მარტის 10-ის თარიღისა და 17 №-რისა—მე-100 მუხ. „გ“ პუნქტ., 105, 111 მუხ., 171¹ მუხ. მე-2 ნაწ., 187 მუხ. შენიშვნისა და 204 მუხლის ქართული რედაქციის შეცვლის შესახებ (კან. კრ. 1926 წ. № 1, მუხ. 17) და

3) 1926 წ. მაისის 5-ის თარიღისა და 29 №-რისა 81, 82, 82², 82³ და 82⁴ მუხლების შეცვლისა და 82⁶ მუხლის დამატების შესახებ.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე **ფ. მანარაძე**.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი **ს. თოდრია**.

1926 წ. აგვისტოს 10.

ტფილისი—სასახლე.

გამოქვეყნებულია გაზ. „კომუნისტის“ მე-212 №-ში 1926 წ. სექტემბრის 17.

99. Постановление № 60

Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов

Об утверждении изменений и дополнений Уголовного Кодекса, принятых между сессиями Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета.

Всегрузинский Центральный Исполнительный Комитет Советов постановляет:

Утвердить нижеследующие постановления об изменении и дополнении Уголовного Кодекса, принятые Президиумом Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов и Советом Народных Комиссаров ССР Грузии между сессиями Центрального Исполнительного Комитета в порядке 2-ой ст. Постановления 2-ой сессии II созыва ВЦИК'а от 10 марта 1924 г. за № 77 о порядке внесения изменений в Кодексы:

1) от 25 января 1926 г. за № 1— об изменении 66 ст. и дополнении 66¹ ст. (С. У. 1926 г. № 1, ст. 1);

2) от 10 марта 1926 г. за № 17,— об изменении грузинской редакции п. „в“ ст. 100, ст.ст. 105, 111, 2-ой части ст. 171¹, примечания к ст. 187 и ст. 204 (С. У. 1926 г. № 1, ст. 17) и

3) от 5 мая 1926 г. за № 29,— об изменении ст.ст. 81, 82, 82², 82³ и 82⁴ и добавлении ст. 82⁶.

Председатель Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов **Ф. Махарадзе**.

Секретарь Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета **С. Тодрия**.

1926 г. августа 10.
Тифлис—Дворец.

Распубликовано в газ. „Коммунист“ № 212 от 17 сентября 1926 г.

100. დადგენილება № 61

სრულიად საქართველოს საბჭო. ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა

სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის იმ დ.შატების დამტკიცების შესახებ, რაც მიღებულ იქნა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის სესიებს შუა.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი ადგენს:

დამტკიცებულ იქნეს ქვემოთ აღნიშნული დადგენილება სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის დამატების შესახებ, რაც, სრულიად საქართველოს საბჭოთა მე-II მოწვევის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მე-2 სესიის მიერ — კოდექსებში ცვლილებათა შეტანის თაობაზე — 1924 წ. მარტის 10-ს თარიღითა და 77 №-ით გამოცემული დადგენილების მე-2 მუხლისამებრ მიიღეს სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმმა და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭომ ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის სესიებს შუა:

1925 წლ. ივნისის 1-ის თარიღისა და 31 №-რისა — სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსისათვის 454¹ მუხლის დამატების შესახებ (კან. კრ. 1925 წ. № 2, მუხ. 43).

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ს. თოდრია.

1926 წ. აგვისტოს 10.
ტფილისი — სასახლე.

100. Постановление № 61

Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов

Об утверждении дополнения Уголовно-Процессуального Кодекса, принятого между сессиями Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета.

Всегрузинский Центральный Исполнительный Комитет Советов постановляет:

Утвердить принятое Президиумом Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов и Советом Народных Комиссаров ССР Грузии, между сессиями Центрального Исполнительного Комитета, в порядке 2-ой ст. Постановления 2-ой сессии II созыва ВЦИК'а от 10-го марта 1924 г. за № 77, — о порядке внесения изменений в Кодексы:

Постановление от 1 июня 1925 г. за № 31 — О дополнении Уголовного Процессуального Кодекса 454¹ статьей (С. У. 1925 г. № 2, ст. 43).

Председатель Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов Ф. Махарадзе.

Секретарь Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов С. Тодрия.

1926 г. августа 10.
Тифлис — Дворец.

101. დეპუტება

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა

საბჭოთა სამაზრო ყრილობისა და სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტების შესახებ.

თავი 1.

საბჭოთა სამაზრო ყრილობა.

1. საბჭოთა სამაზრო ყრილობა არის საბჭოთა ხელისუფლების უმაღლესი ორგანო მაზრის ტერიტორიაზე და შესდებება მაზრის ფარგლებში არსებული საბჭოების წარმომადგენლთაგან იმ ანგარიშით, რომ ერთი დეპუტატი მოდიოდეს ყოველ ათას მცხოვრებზე იმ ადგილების საბჭოთაგან, რომლებიც საბჭოს წევრებს ირჩევენ მცხოვრებთა რაოდენობის მიხედვით და ერთი დეპუტატი ყოველ 200 ამომრჩეველზე იმ ადგილების საბჭოთაგან, რომლებიც საბჭოს წევრებს ირჩევენ ამომრჩეველთა რაოდენობის მიხედვით.

არჩევნები საბჭოთა სამაზრო ყრილობისათვის სწარმოებს იმ წესისამებრ, რომელიც დადგენილია საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის კონსტიტუციით და სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის ინსტრუქციით.

2. საბჭოთა სამაზრო ყრილობას მოიწვევს სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტი წელწადში ერთხელ, იმ ვადაზე, რომელიც დანიშნული იქნება სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მიერ.

შენიშვნა საბჭოთა საგანგებო ყრილობა შეიძლება მოწვეულ იქნეს სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის დადგენილებით, რაც უნდა დაამტკიცოს სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელმა კომიტეტმა, სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა ან მისი პრეზიდიუმის წინადადებით, ან იმ ადგილების საბჭოების მოთხოვნით, რომელთა ტერიტორიაზედაც ითვლება მთლად მაზრის მოსახლეობის ერთი მესამედი მაინც.

3. თავის მუშაობის გასაძლიერად საბჭოთა სამაზრო ყრილობა აირჩევს პრე-

101. Положение

Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов

Об Уездных Съездах Советов и Уездных Исполнительных Комитетах.

ГЛАВА I.

Об Уездных Съездах Советов.

1. Уездный Съезд Советов является высшим органом Советской Власти на территории уезда и составляется из представителей всех Советов, имеющих на территории уезда по расчету: 1 депутат на каждую тысячу жителей от Советов тех местностей, которые избирают членов Советов в соответствии с количеством жителей, и 1 депутат на каждые двести избирателей от Советов тех местностей, которые избирают членов Советов в соответствии с количеством избирателей.

Выборы на Уездный Съезд Советов производятся в порядке, установленном Конституцией ССРГ и инструкцией Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета.

2. Уездный Съезд Советов созывается Уездным Исполнительным Комитетом один раз в год, в сроки устанавливаемые Всегрузинским Центральным Исполнительным Комитетом.

Примечание. Экстренные Съезды созываются по постановлению уездного Исполнительного Комитета, утвержденному Президиумом Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета и его Президиума или по требованию Советов местностей, насчитывающих не менее одной трети всего населения данного уезда.

3. Для руководства своей работой Уездный Съезд Советов избирает Президиум, полномочия которого истекают с прекращением занятий Съезда.

4. Уездный Съезд Советов избирает мандатную комиссию, которая повторяет полномочия депутатов и определяет для каждого члена Съезда

ზიდიუმს, რომლის უფლებამოსილობა შეწყდება ყრილობის გათავებისთანავე.

4. საბჭოთა სამაზრო ყრილობა აირჩევს სამანდატო კომისიას, რომელიც შეამოწმებს დეპუტატების რწმუნებულებას და განსაზღვრავს, სათანაბრო თუ გადამწყვეტი ხმის უფლებები მიიღებს მონაწილეობას თვითიველი მისი წევრი.

შეიშენა. სამანდატო კომისიის დადგენილება საბოლოოდ დამტკიცებული უნდა იქნეს ყრილობის მიერ.

5. საბჭოთა სამაზრო ყრილობა მოვალეა:

ა) ხელმძღვანელობა გაუწიოს და შეათანხმოს ყრილობის განმავლობაში სამაზრო ხელისუფლების ყველა იმ ორგანოების ბუშაობა, რაც კი საბჭოთა სამაზრო ყრილობის ექვემდებარება;

ბ) დაამტკიცოს სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის მიერ წარმოდგენილი: აა) შემოსავლისა და გასავლის განწილება სამაზრო ქალაქისა და სათემო ბიუჯეტზე შორის, მომქმედი კანონების შესრულებით, ბბ) აღდგომრივი გადასახადებისა და გამოსაღების განაკვეთები იმ უქილურესი განაკვეთების ფარგლებში, რომლებიც განსაზღვრულია სათანადო კანონდებულებით;

გ) განიხილოს და დაამტკიცოს სამაზრო ბიუჯეტი და ქალაქის საბჭოს მიერ მიღებული სამაზრო ქალაქის ბიუჯეტი, აგრეთვე განიხილოს და დაამტკიცოს ანგარიში სამაზრო და სამაზრო ქალაქის ბიუჯეტების შესრულების შესახებ;

დ) მსჯელობა იქონიოს საერთო სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის საკითხებზე და შეიმუშაოს ამ საკითხების გამო დადგენილებათა პროექტები, რომლებიც გაეგზავნება განსახილველად და დასამტკიცებლად ხელისუფლების მაღლა მდგომ ორგანოებს;

ე) განიხილოს და დაამტკიცოს სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტისა და მისი განყოფილების ანგარიშები, დაამტკიცოს სამაზრო ხელისუფლების ორგანოების მომავალი მუშაობის გეგმა, აგრეთვე მოისინოს ანგარიშები და მოხსენება საბჭოთა ცენტრალური ხელისუფლების ორგანოების მოქმედების შესახებ, რომელნიც მაზრის ტერიტორიაზე იმყოფებიან, მაგრამ სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტს არ ექვემდებარებიან;

ვ) აირჩიოს დელეგატები სრულიად საქართველოს საბჭოთა ყრილობისათვის;

право участия с совещательным или решающим голосом.

Примечание. Постановления мандатной комиссии подлежат окончательному утвержд. С'езда.

5. На Уездный С'езд Советов возлагается:

а) руководство и согласование деятельности всех подчиненных Уездному С'езду Советов органов Советской Власти на время С'езда;

б) утверждение предложенных Уездным Исполнительным Комитетом: аа) распределения доходов и расходов между уездными, городскими и темскими бюджетами, с соблюдением действующих узаконений; бб) ставок местных налогов и сборов в размерах не свыше предельных ставок, определенных соответствующими законоположениями;

в) рассмотрение и утверждение уездного бюджета и принятого городским советом бюджета уездного города, а равно рассмотрение и утверждение отчета по исполнению бюджетов уездного и уездного города;

г) обсуждение вопросов, имеющих общегосударственное значение и выработка по ним проектов постановлений, направляемых на рассмотрение и утверждение вышестоящих органов власти;

д) рассмотрение и утверждение отчетов Уездного Исполнительного Комитета и его Отделов, утверждение планов дальнейшей деятельности органов Советской Власти в уезде, а равно заслушивание докладов и отчетов о деятельности органов Центральной Советской Власти, находящихся на территории уезда и не подчиненных Уездному Исполнительному Комитету;

е) избрание делегатов на Всеурзинский С'езд Советов;

ж) выборы членов Уездного Исполнительного Комитета и кандидаты к ним.

Примечание. Сверх перечисленных вопросов Уездный С'езд Советов может разрешать все иные вопросы, имеющие чисто местное (для данного уезда) значение.

ზ) აირჩიოს სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის წევრები და მათი კანდიდატები.

შენიშვნა. გარდა ჩამოთვლილი საკითხებისა, საბჭოთა სამაზრო ყრილობას შეუძლია გადასწყვიტოს ყველა სხვა საკითხი, რომელსაც მხოლოდ ადგილობრივი მნიშვნელობა აქვს უწყებულ მასობრივად.

6. თავის გადაწყვეტილებას იმ მოხსენებათა გამო, რაც ყრილობის დღიურ წესრიგშია, საბჭოთა სამაზრო ყრილობა გამოიტანს დადგენილებისა, რეზოლუციისა და განაწესის სახით.

საბჭოთა სამაზრო ყრილობის დღიურ წესრიგს შეიმუშავებს სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტა და ერთი თვით მაინც ადრე ყრილობამდე წარადგენს სრულიად საქართველოს ცენტრალურ აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმში და გამოაქვეყნებს პრესაში, აგრეთვე დაუგზავნის ყველა სათემო აღმასრულებელ კომიტ. და ქალაქის საბჭოს.

7. ყველა საკითხი საბჭოს სამაზრო ყრილობაზე გადაწყდება ახილი კენქის ყრით, ხმების მარტივი უმეტესობით.

8. საბჭოთა სამაზრო ყრილობის ყველა დადგენილება და ოქმი სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტმა უნდა გაუგზავნოს, შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის მეშვეობით, სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმს.

9. საბჭოთა სამაზრო ყრილობის დადგენილება შეიძლება გაუქმებულ იქნეს მხოლოდ სრულიად საქართველოს სასაბჭოთა ყრილობისა, სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და მისი პრეზიდიუმის მიერ.

თ ა ვ ი 2.

სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტი.

კ ა რ ი 1.

სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის ორგანიზაცია და გამგებლობის საგანი.

10. სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტს აირჩევს საბჭოთა სამაზრო ყრილობა ერთი წლის ვადით. ყრილობიდან ყრილობამდე სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტი თავის გამგებლობის ფარგლებში არის ხელისუფლების უმაღლესი ორგანო მაზრის ტერიტორიაზე და ექ-

6. Решения Уездного С'езда Советов по докладам, стоящим в повестке дня С'езда, принимаются в форме постановлений, резолюций и наказов.

Повестка дня Уездного С'езда Советов вырабатывается Уездным Исполнительным Комитетом и не позднее чем за месяц до С'езда представляется в Президиум Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета, публикуется в печати, а также рассылается всем темским Исполнительным Комитетам и Советам городов уезда.

7. Все вопросы на Уездном С'езде Советов решаются открытым голосованием, простым большинством голосов.

8. Все постановления и протоколы Уездного С'езда Советов посылаются Уездным Исполнительным Комитетом через Народный Комиссариат Внутренних Дел Президиуму Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета.

9. Постановления Уездного С'езда Советов могут быть отменены лишь Всегрузинским С'ездом Советов, Всегрузинским Центральным Исполнительным Комитетом и его Президиумом.

Г Л А В А II.

Об Уездных Исполнительных Комитетах.

Раздел 1-й.

Организация и предметы ведения Уездного Исполнительного Комитета.

10. Уездный Исполнительный Комитет избирается Уездным С'ездом Советов сроком на один год, в пределах своего ведения является в период между с'ездами высшим органом власти на территории уезда и подчинен Всегрузинскому Центральному Исполнительному Комитету и его Президиуму и Совету Народных Комиссаров.

Примечание. Организация Тифлисского и Потийского Исполнительных Комитетов опреде-

ვემდებარება სრულ. საქ. ცაკ-ს და მის პრეზიდიუმს და სახ. კომ. საბჭოს.

შენიშვნა. ტფილისისა და ფოთის აღმასრულებელი კომიტეტის ორგანიზაცია და მოქმედების წესი განისაზღვრება განსაკუთრებული დებულებებით.

11. სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტსა და მის პრეზიდიუმს უფლება აქვთ გამოსცენ სავალდებულო დადგენილებანი მათი განგებლობის საგნების შესახებ, თანახმად არსებულ კანონდებულებათა.

12. სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის დადგენილება და განკარგულება სავალდებულოა მოსახლეობისათვის, სამაზრო საბჭოთა ხელისუფლების ყველა ორგანოსა და ქვე-მდგომი აღმასრულებელი კომიტეტისათვის. ამ დადგენილებისა და განკარგულების გაუქმება შეუძლიან საბჭოთა სამაზრო ყრილობას, სრ. საქ. საბჭ. ყრილობას, სრ. საქ. ცენტრ. აღმ. კომიტ., მის პრეზიდიუმსა და სახალხო კომისართა საბჭოს.

13. სამაზრო აღმ. კომ. აირჩევს არა ნაკლებ 25 და არა უმეტეს 45 წევრისა და 9 — 15-დე მთიი კანდიდატის შემაღვნილობით. სამ. აღმ. კომ. შეიკრიბება სხდომისთვის ორჯერ მაინც ყოველ სამ თვეში.

შენიშვნა. უკეთუ აღმასრულებელი კომიტეტის შედგენილობიდან გამოვა რამოლიმე მისი წევრი, შედგენილობა შევსებულ უნდა იქნეს კანდიდატით იმ რიგისამებრ, რომელიც დაწესებული იქნება საბჭოთა სამაზრო ყრილობის მიერ.

14. სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის სხდომაში სათათბირო ხმის უფლებით მონაწილეობას მიიღებს სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის განყოფილების ის გამგე, რომელიც სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის წევრთა შედგენილობაში არ შედის. გარდა ამისა, სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის სხდომაზე მონაწილეობას მიიღებს სათათბირო ხმის უფლებით სათანადო მართის პოკურორის თანაშემწე, ცენტრალური ორგანოს რწმუნებული სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტთან და სამაზრო სტატისტიკური ბიუროს გამგე.

15. თავის დადგენილებათა და ავტოთვე ხელისუფლების უმაღლესი ორგანოების დადგენილებათა განსახორციელებლად და ყველა იმ ორგანოს მოქმედების ხელმძღვანელობისა და გაერთიანებისათ-

ლается особыми положениями в них.

11. Уездному Исполнительному Комитету и его Президиуму принадлежит право издания обязательных постановлений по предметам их ведения, согласно действующим законам.

12. Постановления и распоряжения Уездного Исполнительного Комитета обязательны для населения и для всех органов уездной советской власти и нижестоящих исполнительных комитетов. Отмена их может производиться Уездным Съездом Советов, Всегрузинским Съездом Советов, Всегрузинским Центральным Исполнительным Комитетом и его Президиумом и Советом Народных Комиссаров.

13. Уездный Исполнительный Комитет избирается в составе от двадцати пяти до сорока пяти членов и от девяти до пятнадцати кандидатов к ним и собирается на заседания не реже двух раз в три месяца.

Примечание. В случае выбытия членов исполнительного комитета, состав его пополняется кандидатами в порядке установленном Уездным Съездом Советов очереди.

14. В заседаниях Уездного Исполнительного Комитета участвуют с правом совещательного голоса не состоящие его членами заведывающие отделами Уездного Исполнительного Комитета. Кроме того в заседаниях Уездного Исполнительного Комитета принимает участие, с правом совещательного голоса, помощник прокурора по данному уезду, уполномоченный центральных органов при Уездном Исполнительном Комитете и заведующий уездным статистическим бюро.

15. Для проведения жизни своих постановлений, а также постановлений высших органов власти, при руководстве и объединении деятельности всех подчиненных Уездному Исполнительному Комитету органов, последний избирает из состава своих членов Президиум в числе от пяти

ვის, რომელიც ს. მახრო აღმასრულებელ კომიტეტს ექვემდებარება, ეს უკანასკნელი აიორჩევს თავის წევრთა შედგენილობიდან პრეზიდენტს, რომელშიაც შევახუთიდან თერთმეტ წევრამდე და ორიდან ხუთამდე მათი კანდიდატი.

16. სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტი, საერთო სხდომებს ვარდა (პლენუმი), შეიკრიბება აგრეთვე გაფართოებულ სხდომებზე (სესიებზე). სათემო აღმასრულებელი კომიტეტების თავჯდომარეებისა, ქალაქების საბჭოთა წარმომადგენლებისა და სხვა სახელმწიფო, პროფსიონალური და საზოგადოებრივი ორგანიზაციების წარმომადგენლების მონაწილეობით.

17. სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტი და მისი პრეზიდენტი პასუხისმგებელი და ანგარიშვალდებულია საბჭოთა სამაზრო ყრ ღობისა, სოფლიად საქართველოს საბჭოთა ყრილობისა, ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა, მისი პრეზიდენტიისა და სახალხო კომისართა საბჭოს წინაშე.

სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტი ყველა თავის დადგენილებისა და ოქმის ასლს წარუდგენს შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატს და მისივე მეშვეობით, წარუდგენს ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტსა და სახალხო კომისართა საბჭოს სამთავრო და წლიურ ანგარიშებს თავისი მოქმედების შესახებ.

18. სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტს დაეკისრება ცენტრალური ხელისუფლების დეკრეტებისა და ვანკარგულებების განხორციელება მაზრის ფარგლებში, რისთვისაც მას უფლება აქვს:

ა) იქონიოს უშუალო ურთიერთი მიმართვა ხელისუფლების ცენტრალურ ორგანოებთან იმ ღობისძიებათა ვაძომ, რასაც ცენტრალური ხელისუფლება ახსორციელებს ამა მაზრის მიმართ;

ბ) შუამდგომლობა აღძვას, სათანადო სახალხო კომისარიატის მეშვეობით, ხოლო საქითო შემთხვევებში უშუალოდ (მაგრამ იმ პირობით კი, რომ მიმართვის ასლი გაეგზავნოს სათანადო სახალხო კომისარიატს) სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდენტის წინაშე ხელისუფლების ცენტრალური ორგანოების მიერ ამ მაზრის მიმართ ვამოცემულ დადგენილებათა და ვანკარგულებათა შეცვლის შესახებ ან იმავე მაზრის მიმართ ახალ ორგანიზებათა განხორციელების შესახებ;

до одиннадцати человек и от двух до пяти кандидатов к ним.

16. Уездный Исполнительный Комитет может созываться, кроме заседаний Пленума, а также и на расширенные (сессионные) заседания, участием представителей темских исполнительных комитетов, представителей городских Советов и представителей других государственных, профессиональных и общественных организаций.

17. Уездный Исполнительный Комитет и его Президиум ответственны и подотчетны перед Уездным Съездом Советов. Всегрузинским Съездом Советов, Центральным Исполнительным Комитетом и его Президиумом и Советом Народных Комиссаров.

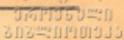
Уездный Исполнительный Комитет представляет в Народный Комисариат Внутренних Дел все свои постановления и протоколы и через него же представляет Центральному Исполнительному Комитету и Совету Народных Комиссаров трехмесячные и годовые отчеты о своей деятельности.

18. На Уездный Исполнительный Комитет возлагается проведение в пределах уезда декретов и распоряжений центральной власти, для чего ему предоставляется:

а) непосредственно сноситься с Центральными органами власти по вопросам о мерах, предпринимаемых центральной властью в отношении данного уезда;

б) возбуждать ходатайства через соответствующий Народный Комисариат, а в необходимых случаях и непосредственно (с направлением копии отношения в соответствующий Народный Комисариат) перед президиумом Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета об изменении постановлений и распоряжений центральных органов власти в отношении данного уезда или об осуществлении в отношении уезда новых мероприятий;

в) приостанавливать, под коллективной судебной ответственностью Уездного Исполнительного Комитета, проведение в жизнь распоряжений

გ) შეაჩეროს, სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის კოლექტიური პასუხისმგებლობით სსსამართლო წესისამებრ, სახალხო კომისარიატის განკარგულების განხორციელება, უკეთეს ეს განკარგულება არ შეესაბამება უმაღლესი სახელმწიფო ორგანოების დადგენილებებს.

შენიშვნა. აღნიშნული განკარგულების შეჩერებას და თავის მოსახულებას მათი გაუქმების საკიროების შესახებ სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტი აკნობებს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმს და სათანადო სახალხო კომისარიატს 24 საათის განმავლობაში შეჩერების მომენტთან.

დ) დაადოს დამნაშავეს აღმინისტრაციული გადასახდელი სავალდებულო დადგენილების დარღვევისათვის, რაც ამა დებულების 11 მუხლის საფუძველზე იქნება გამოცემული;

ე) აღძრას, არსებული კანონდებულებით მინიჭებული უფლების ფარგლებში, დისციპლინარული დევნა მაზრის ტერიტორიაზე მოქმედ თანამდებობის პირთა წინააღმდეგ;

ვ) კონტროლი გაუწიოს მაზრის ტერიტორიაზე მყოფ ყველა ორგანოს და დაწესებულების მოქმედებას კანონიერების და მიზანშეწონილების მხრით, გარდა მოქმედი წითელი არმიის დაწესებულებათა და საპროკურორო ზედამხედველობისა, და მის მიერ შემჩნეული უკანონო და მიზანშეუსაბამო მოქმედება აღნიშნული ორგანოს და დაწესებულებისა აუწყოს სათანადო ცენტრალურ ორგანოს;

ზ) ისარგებლოს იურიდიული პირის უფლება თავის ფუნქციების ფარგლებში რაც განსაზღვრულია ამა დებულებით.

19. საბჭოებისა და საბჭოთა ყ-ილობების არჩევნების ხელმძღვანელობისათვის სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტს დაეკისრება:

ა) შეადგინოს სამაზრო საარჩევნო კომისია;

ბ) შეთვალყურეობა გაუწიოს არჩევნების წარმოებას მაზრის ტერიტორიაზე;

გ) განიხილოს საჩივრები არჩევნების უკანონოდ მოხდენის შესახებ და სათანადო შემთხვევაში გააუქმოს არჩევნები მთლიანად ამა თუ იმ თემში ან ქალაქში.

20. რევოლუციონური წესრიგისა და უშიშროების დასაცავად და კონტრ-რე-

Народных Комиссариатов, если таковые не соответствуют постановлениям высших общегосударственных органов.

Примечание. О приостановлении таких распоряжен. и о своих соображениях относительно необходимости отмены их Уездный Исполнительный Комитет сообщает Президиуму Центрального Исполнительного Комитета и соответствующему Народному Комиссариату в течение 24-х часов с момента приостановления.

г) налагать административные взыскания за нарушение обязательных постановлений, издаваемых на основании ст. 11 настоящего Положения;

д) возбуждать, в пределах прав, предоставленных действующими узаконениями, дисциплинарное преследование против должностных лиц, действующих на территории уезда;

е) осуществлять контроль над законностью и целесообразностью деятельности всех органов и учреждений на территории уезда за исключением учреждений действующей Красной Армии и прокурорского надзора, доводя о замеченных им незаконных и нецелесообразных действиях означенных органов и учреждений до сведения соответствующего центрального органа;

ж) пользоваться правами юридического лица в пределах своих функций, определяемых настоящим положением.

19. Для руководства выборами в Советы и на Съезды Советов на Уездный Исполнительный Комитет возлагается:

а) составление уездной избирательной комиссии;

б) наблюдение за производством выборов на территории уезда;

в) рассмотрение жалоб на незаконное производство выборов и в соответствующих случаях отмена полностью выборов в том или ином городе или теми.

20. В целях охраны революционного порядка и безопасности, борьбы с контрреволюционными выступлениями, бандитизмом, преступными

ვოლიუციონური გამოსვლებისა, ბანდიტობისა და ბოროტკომპედი ელემენტებისა, აგრეთვე წესიერების ყოველგვარი დარღვევის წინააღმდეგ საბოლოო-ველად სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტს დაევალება:

ა) იმოქმედოს საამისოდ ყოველგვარი საშუალებით, რაც კი მის გახკარგულებაში მოიპოვება, რისთვისაც საჭირო შემთხვევაში შეუძლიან არსებული სპეციალური კონსტრუქციების საფუძველზე, მამართოს სამხედრო ნაწილების შეიარაღებულ ძალას;

ბ) მიიღოს აღმკვეთი ღონისძიება იმ პირთა მიმართ, ვინც დანაშაულს ჩაიდენს და, სათანადო ორგანოების მეშვეობით, მოახდინოს ჩხრეკა, ამორკვევა და დაპატიმრება;

გ) თანახმად არსებული კანონისა, შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის მეშვეობით, მოხსენება წარუდგინოს ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტს და მის პრეზიდიუმს რევოლუციონური წესრიგის დაცვისათვის—მაზრის ტერიტორიაზე საგანგებო წესების შემოღებისა და ამ წესების გაუქმების შესახებ;

დ) ხელი შეუწყოს მილიციისა და სისხლის სამართლის სამძებრო მილიციის მდგომარეობის გაუმჯობესებას და მათ შევსებს სასუკეთესო თანამშრომლებით;

ე) თვალყური ადევნოს მაზრის საზღვრებში მყოფ საპატიმრო ადგილებს;

ვ) ნება დართოს ან აკრძალოს კრებებისა, თათბირებისა და კონფერენციების მოწყობა;

ზ) ლაისძიება მიიღოს, რათა განხორციელებულ იქნეს დეარტი ეკლესიის სახელმწიფოსაგან და სკოლის ეკლესიისაგან ჩამოშორების შესახებ;

თ) ზედამხედველობა გაუწიოს პრესას და სახანობას, აგრეთვე იმ საზოგადოებათა მოქმედებას, რომელნიც მოგების გამოარჩენას არ მისდევენ და დამტკიცებულ და რეგისტრაციაში გატარებულ უხდა იქნენ საერთო წესისამებო.

შენიშვნა. ამა მუხლის „ვ“ და „თ“ პუნქტებით გათვალისწინებული წესები არ გავრცელდება პროფესიონალურ (წარმოებითი) კავშირებზე, რომელთა რეგისტრაცია და მოქმედება განსაზღვრულია შრომის კანონთა კოდექსის 151-167 მუხლებში აღნიშნული წესებით.

21. სამაზრო აღმასრულებელ კომი-

ელენტებით, а также для борьбы с нарушением общественного спокойствия на Уездный Исполнительный Комитет возлагается:

а) действовать в этих целях всеми имеющимися в его распоряжение способами, прибегая, в необходимых случаях, на основании специальных действующих узаконений, к вооруженной силе воинских частей;

б) принимать меры пресечения в отношении лиц, совершивших преступления, и, через соответствующие органы, производить обыски, выемки и аресты;

в) входить через Народный Комисариат Внутренних Дел в Центральный Исполнительный Комитет и его Президиум с представлением о введении на территории уезда чрезвычайных мер охраны революционного порядка и о снятии их, согласно действующим узаконениям;

г) содействовать улучшению положения милиции и уголовного розыска и укомплектованию их лучшими работниками;

д) наблюдать за находящимися в пределах уезда местами заключения;

е) разрешать устройство собраний, совещаний и конференций или воспрещать таковые;

ж) принимать мероприятия к осуществлению декрета об отделении церкви от государства и школы от церкви;

з) осуществлять надзор за печатью и зрелищами, а также за деятельностью обществ, не преследующих цели извлечения прибыли и подлежащих утверждению и регистрации в общем порядке.

Приложение. Правила, предусмотренные п.п. „е“ и „з“ настоящей статьи, не распространяются на профессиональные (производственные) союзы, регистрация и деятельность которых регулируются правилами, изложенными в ст.ст. 151—167 Кодекса Законов о Труде.

21. На Уездный Исполнительный Комитет возлагается наблюдение за правильным функционированием в уезде судебных учреждений и за на-

ტიტს დაეკისრება თვალყური ადევნოს სასამართლო დაწესებულებათა წესიერ მოქმედებას მაზრაში და მოსახლეობისათვის იურიდიული დახმარების სათანადო მოწყობას, კერძოდ მას დაევალება:

ა) მიიღოს ღონისძიება სასამართლო დაწესებულებათა უზრუნველსაყოფად სადგომებით და აკრეფე მუშაობისათვის საჭირო ფინანსური და მატერიალური სახსარით;

ბ) ხელი შეუწყოს კონსულტაციების მოწყობას მოსახლეობისათვის იურიდიული დახმარების აღმოსაჩინად.

22. საფინანსო-საგადასახადო და საბიუჯეტო სფეროში სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტს დაევალება:

ა) საერთო ხელმძღვანელობა გაუწოს მთლად ადგილობრივი ფინანსების საქმეს მაზრის ფარგლებში, ფინანსთა სახელხო კომისიარიატის განკარგულებათა თანახმად;

ბ) წინასწარ განიხილოს და დასამტკიცებლად საბჭოთა სამაზრო ყრილობას წარუდგინოს მოსაზრებანი ყველა საფინანსო საქმის გამო, რაც კი საბჭოთა სამაზრო ყრილობის გამეგებლობის საგანს შეადგენს;

გ) შეასრულოს დამტკიცებული სამაზრო ბიუჯეტი და ბიუჯეტი სამაზრო ქალაქისა და ანგარიში მათი შესრულების შესახებ წარუდგინოს საბჭოთა სამაზრო ყრილობას;

დ) განიხილოს და დამტკიცოს სათემო ბიუჯეტები და ანგარიშები მათი შესრულებას შესახებ;

ე) თვალყური ადევნოს სამაზრო დაწესებულებათა და საწარმოთა მიერ საელმწიფო და ადგილობრივ სახსართა ხთანადო დახარჯვას და აკრეფე იმას, რათა წარმოებულ ხარჯები შესაბამებოდეს ხარჯთაღრიცხვით დანიშნულ ხარჯებს და ადგილობრივი ბიუჯეტით უკრედიტო ხარჯები არ იქნეს გაწეული.

შენიშვნა. კრედიტების სათანადო განმკარგულებელთა შუამდგომლობით სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტს უვლება აქვს სამაზრო და სათემო ბიუჯეტებსა და სამაზრო ქალაქის ბიუჯეტში ერთი და იმავე პარაგრაფის ფარგლებში კრედიტი ერთი მუხლიდან მეორეში გადაიტან-გადმოიტანოს.

ვ) შუამდგომლობა აღძრას სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის წინაშე სათადარიგო

დღეაში ჩონათკოვი იურიდიული
 მოხდას დაწესებულებათა წესიერ
 მოქმედებას მაზრაში და მოსახლეობისათვის იურიდიული დახმარების სათანადო მოწყობას, კერძოდ მას დაევალება:

ა) принимать меры к обеспечению судебных учреждений помещениями, а также финансовыми и материальными средствами для работы;

б) содействовать организации консультаций для оказания юридической помощи населению.

22. В области финансово-налоговой и бюджетной на Уездный Исполнительный Комитет возлагается:

а) общее руководство в пределах уезда, в соответствии с указаниями Народного Комиссариата Финансов СССР, всем делом местных финансов;

б) предварительное рассмотрение и внесение на утверждение Уездного Съезда Советов предположений по всем финансовым делам, представленным ведению Уездного Съезда Советов;

в) приведение в исполнение утвержденного уездного бюджета и бюджета уездного города и представленные отчеты по их исполнению Уездному Съезду Советов;

г) рассмотрение и утверждение темских бюджетов и отчетов по их исполнению;

д) наблюдение за правильностью расходования государственных и местных средств уездными учреждениями и предприятиями и за соответствием производимых ими расходов сметным назначениям, в целях недопущения безкредитных расходов по местному бюджету.

Примечание. По ходатайствам соответствующих распорядителей кредитами, Уездному Исполнительному Комитету предоставляется право передвижения кредитов между отдельными статьями одного и того же параграфа уездного и темских бюджетов и бюджета уездного города;

е) возбуждение ходатайств перед Всегрузинским Центральным Исполнительным Комитетом о выдаче пособия из запасного фонда, на покрытие дефицита по бюджетам и по дополнительным сметам на непредвиденные расходы;

ж) установление сроков уплаты ме-

საქართველოს
საგარეო ურთიერთობების
მინისტროს

ფონდიდან დახმარების მიცემის შესახებ ბიუჯეტის დეფიციტის დასაფარავად და მოულოდნელი ხარჯებისათვის გადა-
მრტებითი ხარჯთაღრიცხვით;

ზ) დანიშნოს იმ ადგილობრივი გადა-
სახადებისა და გამოსაღების გასტუმრე-
ბის ვადა, რაც შემოღებულია მაზრისა-
თვის მიკუთვნებული ხარჯების დასაფა-
რავად, არსებულ კანონდებულებათა სა-
ფუძველზე;

თ) მიიღოს ღონისძიება, რათა ფინან-
სთა სახალხო კომისარიატის სალაროში
თავის დროზე და სისავსით შედიოდეს
სახელმწიფო და ადგილობრივი შემოსა-
ვლი, გადასახადები და გამოსაღები, და
არაპირიან გადახდელთა მიმართ განა-
ხორციელოს საჭირო ღონისძიება ნარ-
ჩენების გადახდისა და საურავის დადე-
ბისათვის, არსებულ კანონდებულებათა
თანახედ; შეადგინოს ანგარიში სამაზ-
რო შემოსავალ გასაღების ხარჯთაღრიც-
ხვის ასრულების შესახებ;

ი) ჩაატაროს კამპანია სახელმწიფო
გადასახადების აკრეფისათვის, აკრეფვე
შეინახოს აკრეფილი გადასახადები;

კ) განიხილოს და გადასწყვიტოს სა-
ჩივრები სათემო აღმასრულებელი კომი-
ტეტების დადგენილებაზე ადგილობრივი
გადასახადებისა და გამოსაღების საქ-
მეების გამო, საამისოდ არსებულ კანო-
ნების საფუძველზე;

ლ) დახმარება აღმოუჩინოს სახელმწი-
ფო დახვევის ორგანოებს და ხელი
შეწყოს საკრედიტო და შეინახველ-გამ-
სესხებელი დაწესებულებების განვითა-
რებას მაზრაში.

23. სასოფლო მეურნეობის განვი-
თარებისათვის მაზრაში სამაზრო აღმას-
რულებელ კომიტეტს დაეკისრება საერთო
ხელმძღვანელობა გაუწიოს მიწათ-მოწყო-
ბისა და მიწათსარგებლობის საქმეს ძაზ-
რის ფარგლებში, — კერძოდ მას დაევა-
ლება:

ა) მიიღოს ღონისძიება, რათა გადი-
დებულ იქნეს სასარგებლო კულტურის
მიწის სივრცე და გაუმჯობესებულ იქნეს
სათესლე მასალის ღირებება;

ბ) დახმარება გაუწიოს სათანადო
ორგანოთ და საწარმოთ გლეხობისა-
თვის სულიერი და უსულიო ინვენტარისა
და სასოფლო-სამეურნეო მანქანების მი-
წოდების საქმეში;

გ) ხელმძღვანელობა გაუწიოს თესვის
კამპანიასა და სამელიორაციო მუშაობას
ხამინდვრე მიწის გაუმჯობესებისათვის;

დ) დახმარება გაუწიოს სასოფლო-
მეურნეობის განვითარებისათვის
სადასახადო დასახელებისათვის
დასაფარავად და მოულოდნელი
ხარჯებისათვის გადამრტებითი
ხარჯთაღრიცხვით;

ვ) принятие мер к своевременному
и полному поступлению в кассы На-
родного Комиссариата Финансов го-
сударственных и местных доходов,
налогов и сборов, и проведение в от-
ношении неисправных плательщиков
мер по взысканию недоимок и нало-
жению пени, согласно действующим
указаниям, составление отчета об
исполнении уездной сметы доходов и
расходов;

и) проведение кампании по сбору
государственных налогов, а также
хранение собираемых налогов;

к) рассмотрение и разрешение жа-
лоб на решения темских исполнитель-
ных комитетов по делам о местных
налогах и сборах, на основании су-
ществующих на этот предмет узако-
нений;

л) содействие органам государст-
венного страхования и развития кре-
дитных и ссудо-сберегательных учре-
ждений в уезде.

23. В целях развития сельского хо-
зяйства в уезде, на уездный Испол-
нительный Комитет возлагается об-
щее руководство в деле землеустрой-
ства и землепользования в пределах
уезда, в частности:

а) принимать меры к расширению
площади, занятой под полезные
культуры, и улучшению качества се-
менных материалов;

б) оказывать содействие соответ-
ствующим органам и предприятиям
по снабжению крестьянства живым и
мертвым инвентарем и сельско-хозяй-
ственными машинами;

в) руководить посевными кампани-
ями и мелiorативными работами по
улучшению лугов;

г) содействовать организации и со-
держанию опытно-показательных по-
лей, случных пунктов, питомников,
пасек и других культурных учрежде-
ний уездного значения;

д) содействовать организации про-
катных и зерноочистительных пунк-
тов, семенных складов, сельско-хо-
зяйственных выставок и складов ма-

დ) დაეხმაროს სამაზრო მნიშვნელობის საცდელ საჩვენებელი მინდვრებისა, საგრობლებელი პუნქტებისა, სანერგეებისა, საფუტკრეებისა და სხვა კულტურულ დაწესებულებათა მოწყობისა და მოვლის საქმეს;

ე) დაეხმაროს გამჭირავებელი და ხორბლის საწმენდი პუნქტებისა, სათესლე საწყობებისა, სასოფლო-სამეურნეო გამოფენებისა, მანქანების და იარაღების საწყობების ორგანიზაციას, აგრეთვე მანქანების შემკეთებელი სახელოსნოების მოწყობას;

ვ) დააწესოს სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის კატეგორიები თემობრივად, განსაკუთრებულ შემთხვევაში სოფლები-სათვისაც, სახალხო კომისართა საბჭოს ნებართვით;

ზ) თვალყური ადევნოს სატყეო კოდექსის დადგენილებათა განხორციელებას ტყეების დაცვისა და ადგილობრივი მნიშვნელობის ტყეებში სატყეო მეურნეობის წარმოების შესახებ და გლეხებისათვის ხე-ტყის მიწოდების საქმეს;

თ) მიიღოს ღონისძიება ტყის ხანძარის თავიდან ასაცილებლად და ჩასაქრობად;

ი) მოაწიოს აგრონომიული და სავეტერინარო დახმარების პუნქტების ქსელი მოსახლეობისათვის;

კ) დანიშნოს თავისი წარმომადგენელი სამაზრო საადგილ-მამულო სასამართლო კოლეგიაში;

ლ) ხელი შეუწყოს მიწის ნაკვეთების გაცემას ქალაქებსა, სამრეწველო ცენტრებსა და სხვადასხვა დაწესებულებებზე არსებული წესისამებზე, აგრეთვე სასოფლო-სამეურნეო კოლექტივებისა და საბჭოთა მ. ურნეობის განვითარებას;

მ) დახმარება აღმოუჩინოს ყოველგვარი საშუალებით მშრომელ გლეხობას მიწის დამუშავებისა და მეურნეობის წარმოების გაუმჯობესებელი ფორმების შემოღების საქმეში.

24. სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტს დაეკისრება ხელი შეუწყოს სამრეწველო და სავაჭრო საქარმოთა მუშაობას, რომელნიც ცენტრალური ორგანოების უშუალო გამგებლობაში არიან; ხელმძღვანელობა გაუწიოს სავაჭრო და სამრეწველო საქარმოთა, რომელნიც უშუალოდ სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტს ექვემდებარებიან; თვალყური ადევნოს კერძო შინამრეწველობის მუშაობას; მოაწესრიგოს კერძო ვაჭრობა მომქმედო

შინ და ორუდის, также мастерских для ремонта указанных машин;

е) устанавливать разряды по обложению сельско-хозяйственным налогом по темам, в исключительных случаях и для селений с разрешения Совета Народных Комиссаров;

ж) наблюдать за проведением в жизнь Лесного Кодекса в отношении охраны лесов, ведения лесного хозяйства в лесах местного значения и за снабжением крестьян лесными материалами;

з) принимать меры к предупреждению и ликвидации лесных пожаров;

и) организовать сеть пунктов агрономической и ветеринарной помощи населению;

к) назначать своего представителя в уездную земельно-судебную коллегия;

л) оказывать содействие в отводе городам, промышленным центрам и иным учреждениям земельных участков в установленном порядке, а также развитию сельско-хозяйственных коллективов и советских хозяйств,

м) осуществлять всеми способами помощь трудовому крестьянскому населению по введению улучшенных приемов обработки земли и ведения хозяйства.

24. На Уездный Исполнительный Комитет возлагаются обязанности по содействию в работе промышленных и торговых предприятий, состоящих в непосредственном ведении центральных органов, организация промышленных предприятий местного значения, руководство деятельностью торговых и промышленных предприятий, подчиненных непосредственно Уездному Исполнительному Комитету, наблюдение за работой частной кустарной промышленности, регулирование частной торговли в пределах действующих узаконений, выполнение заданий центральных и экономических органов по отдельным отраслям народного хозяйства и оказание содействия в пределах уезда хлебо-заготовительным организациям.

25. В области регулирования охраны труда на Уездный Исполнительный Комитет возлагается:

კანონების ფარგლებში; სისრულეში მოიყვანოს ცენტრალური და ეკონ-მიური ორგანოების დავალდებანი, სახალხო მეურნეობის ცალკე დარგებში, და დახმარება გაუწიოს პურის დამამზადებელ ორგანიზაციებს მახრის ფარგლებში.

25. შრომის დაცვის მოწვევრიგების სფეროში სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტს დაეკისრება:

ა) ზედამხედველობა იქონიოს, რათა სახელმწიფო, საზოგადოებრივმა და კერძო საწარმომ (დაწესებულებამ) შეასრულოს კანონები და წესები დაქირავებული შრომის შესახებ და მათ შესასრულებლად მიიღოს იქულებითი ღონისძიებანი;

ბ) მოაწიოს საშუამავლო დაწესებულება მშრომელთა დაქირავებისათვის და განახორციელოს ღონისძიებანი უმუშევრობის წინააღმდეგ საბრძოლველად;

გ) თვალყური ადევნოს კოლექტიური ხელშეკრულების შესრულებას მახრის ყველა საწარმოში;

დ) მოაწიოს მომრიგებელ-სამედიცინო განხილვა კონფლიქტებისა, რაც დაქირავებული შრომის გამოყენების ნიადაგზე აღიძვრის;

ე) თვალყური ადევნოს სანიტარულ და ტექნიკურ ღონისძიებათა განხორციელებას ყველა სამრეწველო, სავაჭრო და საზინამრეწველო საწარმოში;

ვ) თვალყური ადევნოს მშრომელთა სოციალური დახვევის განხორციელების საქმეს.

26. სოციალური უზრუნველყოფის დარგში სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტს დაეკისრება:

ა) სოციალური უზრუნველყოფის ღონისძიებათა განხორციელება მახრაში ცენტრალური ორგანოების დავალიებით;

ბ) ყოველგვარი დახმარების აღმოჩენა გლებთა ურთიერთ დამხმარე საზოგადოებათათვის და მათი მუშაობისათვის მეთვალყურეობის გაწევა;

გ) დახმარების გაწევა ინვალიდების კოორპორატიული და შრომის არტელეებისათვის;

დ) სპეციალურ საინვალიდო დაწესებულებათა მოწყობა (სახელოსნოები, ახალშენები, სკოლები და სხვ.);

ე) სხვა და სხვა საშუალების გამოხატვა და შესაფერი ღონისძიების მიღება მათხვრობისა, უპატრონობისა და პროსტიტუციის წინააღმდეგ საბრძოლველად;

ვ) აღნუსხვა ინვალიდებისა, წითელ-

ა) надзор за исполнением государственными, общественными и частными предприятиями (учреждениями) законов и правил о наемном труде и принятие мер принуждения к их исполнению;

б) организация посредничества по найму и мероприятий по борьбе с безработицей;

в) наблюдение за исполнением во всех предприятиях в пределах уезда коллективных договоров;

г) организация примирительно-третейского разбирательства конфликтов, возникающих на почве применения наемного труда;

д) наблюдение за проведением санитарных и технических мероприятий в промышленных, торговых и кустарных предприятиях;

е) надзор за проведением социального страхования трудящихся.

26. В области социального обеспечения на Уездный Исполнительный Комитет возлагается:

а) проведение в уезде мероприятий по социальному обеспечению по заданиям центральных органов;

б) оказание всемерного содействия крестьянским обществам взаимопомощи и наблюдение за их деятельностью;

в) содействие кооперативным и трудовым артелям инвалидов;

г) устройство специальных инвалидов учреждений (мастерских, колоний, школ и пр.);

д) изыскание способов и принятие соответствующих мер по борьбе с нищенством, с беспризорностью и проституцией;

е) ведение учета инвалидов, семей красноармейцев и семей лиц, погибших на фронте.

27. На Уездный Исполнительный Комитет возлагается проведение культурно-просветительных мероприятий в уезде и принятие всех мер для поднятия культурного и политического уровня населения уезда, для чего он обязан:

а) принимать меры к обеспечению уезда достаточной сетью школьных, политехо-просветительных и дошкольных учреждений;

არმიელთა ოჯახებისა და ფრონტზე დაღუპულ პირთა ოჯახებისა.

27. სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტს დაეკისრება კულტურულ-განმანათლებელ ღონისძიებათა განხორციელება მაზრაში და ყოველგვარი ღონისძიების მიღება მაზრის მოსახლეობის კულტურული და პოლიტიკური წარმატებისათვის, რისთვისაც იგი მოვალეა:

ა) მიიღოს ღონისძიება მაზრის სასკოლო, პოლიტიკურ-განმანათლებელი და საკოლამდე აღმზრდელ დაწესებულებათა ქსელით უზრუნველყოფისათვის;

ბ) განახორციელოს ღონისძიებანი წერა-კითხვის უცოდინარობის ლიკვიდაციისათვის;

გ) მიიღოს ღონისძიება მოსწავლეებისათვის სასწავლო სახელმძღვანელოების მისაწოდებლად;

დ) თვალყური ადევნოს სწავლების საქმის წესიერად დაყენებას მაზრის ფარგლებში;

ე) ხელი შეუწყოს კულტურულ-განმანათლებელ დაწესებულებათა მუშაობას, როგორც არის: ქობ-სამკითხველო, სახალხო სახლი, კლუბი, კურსები, საბავშვო ბაღი, სკოლა მოზრდილთათვის, საბჭოთა პარტიული სკოლა, ბიბლიოთეკა, სააგიტაციო პუნქტი, წერა-კითხვის უცოდინარობის სალიკვიდაციო პუნქტი, თეატრი, კინემატოგრაფი და სხვ.;

ვ) ხელი შეუწყოს პროფესიონალურ-ტექნიკურ და სასოფლო-სამეურნეო განათლების დაწესებულებათ;

ზ) განახორციელოს ღონისძიებანი ბავშვთა უზრუნველყოფისა და ბავშვების უფლებების დაცვისათვის;

თ) დაეხმაროს კონფერენციებისა, ყრილობებისა და თათბირების მოწყობას სახალხო განათლების საკითხების გამო და კამპანიების ჩატარებას სახალხო განათლების საქმის დასახმარებლად;

ი) მიიღოს ღონისძიება ადგილობრივი სიძველეთა და ხელოვნების ძეგლთა დასაცავად.

28. სახალხო ჯანმრთელობის დაცვის სფეროში სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტს დაეკისრება:

ა) ყველა საჭირო ღონისძიების მიღება გადამდებ სნეულებათა თავიდან ასაცილებლად და მათ წინააღმდეგ საბრძოლველად;

ბ) საინტარული ზედამხედველობის ორგანიზაცია;

ბ) проводить мероприятия по видам безграмотности;

в) принимать меры к снабжению учащихся учебными пособиями;

г) наблюдать за правильной постановкой преподавания в пределах уезда;

д) оказывать содействие деятельности культурно просветительных учреждений: изб-читален, народных домов, клубов, курсов, детских садов, школ для взрослых, советских партийных школ, библиотек, агитационных пунктов, пунктов по ликвидации неграмотности, театров, кинематографов и т. д.;

е) содействовать учреждениям профессионально-технического и сельскохозяйственного образования;

ж) проводить мероприятия по борьбе с детской безпризорностью и по правовой охране детей;

з) оказывать содействие организации конференций, с'ездов и совещаний по вопросам народного образования и проведение кампаний помощи делу народного образования;

и) принимать меры к охране памятников старины и искусства.

28. В области охраны народного здоровья на Уездный Исполнительный Комитет возлагается:

а) принятие всех необходимых мер по предупреждению распространения заразных болезней и по организации борьбы с таковыми;

б) организация санитарного надзора;

в) организация борьбы с социальными болезнями;

г) организация санитарно-просветительной работы;

д) организация врачебного дела в пределах уезда;

е) организация дела охраны материнства, младенчества и детства;

ж) организация снабжения медикаментами лечебно-санитарных заведений и населения;

з) оказание содействия в деле поднятия квалификации медицинского персонала.

29. В области благоустройства и жилищного дела на Уездный Исполнительный Комитет возлагается:

გ) ბრძოლის ორგანიზაცია სოციალურ სნეულებათა წინააღმდეგ;

დ) ორგანიზაცია სანიტარულ-განმანათლებელი მუშაობისა;

ე) სამკურნალო საქმის ორგანიზაცია მახზრის ფარგლებში;

ვ) დედობისა, შვილობისა და ბავშვობის დაცვის ორგანიზაცია;

ზ) მედიკამენტების მიწოდების ორგანიზაცია სამკურნალო-სანიტარულ დაწესებულებებისა და მოსახლეობისათვის;

თ) ხელის შეწყობა საექიმო პერსონალის კვალიფიკაციის ამაღლებისათვის.

29. კეთილმოწყობისა და საბინაო საქმის სფეროში სამახზრო აღმასრულებელ კომიტეტს დაეკისრება:

ა) თვალყური ადევნოს ქუჩებისა, მოედნებისა და საერთო სარგებლობის ადგილების რიგიან მდგომარეობას ქალაქად და სოფლად;

ბ) თვალყური ადევნოს როგორც საერთო სახელმწიფო, ისე ადგილობრივი მნიშვნელობის გზებისა, ხიდებისა, ბორნებისა, ნავთსადგურებისა და წიმოსვლის სხვა საშუალებათა რიგიან მდგომარეობას;

გ) მიიღოს ღონისძიება წყალსადენისა, კანალიზაციისა, სატელეფონო კაბელებისა, ელექტრო-განათებისა და სხვ. კომუნალურ საწარმოთა მოწყობისათვის;

დ) განახორციელოს მახზრის ფარგლებში ცენტრალური საბინაო ორგანოების დარეკტივები მშრომელთა შორის საცხოვრებელი სივრცის განაწილების შესახებ;

ე) დაეხმაროს საბინაო საღმშენებლო და საბინაო კოოპერაციის და სახლკომუნებს;

ვ) მიიღოს ღონისძიება დასახლებულ ადგილების ხანძრისაგან დაცვადად;

ზ) მიიღოს ღონისძიება მუნიციპალიზაციისათვის, საავადმყოფოებისა და სხვ. მშენებლობისათვის და შეკეთებისათვის.

30. სამახზრო აღმასრულებელ კომიტეტს დაეკისრება დახმარება გაუწიოს წითელ აოშიას და საზღვაო და საჭაერო წითელ ფლორტს წითელარმიელების ყოფა-ცხოვრების გაუმჯობესების საქმეში, მიიღოს ღონისძიება სახელო ნაწილების დაბინავებისათვის მახზრში დაეხმაროს სამხედრო უწყების ორგანოებს მორიკი გაწვევისა და სამხედრო მობილიზაციის განხორციელებაში, აგრეთვე დემურტირობის წინააღმდეგ

ა) наблюдать за содержанием в исправности улиц, площадей и мест общего пользования в городских и сельских местностях;

б) наблюдать за поддержанием в исправности дорог, мостов, паромов, пристаней и прочих путей сообщения в уезде как обще-государственного, так и местного значения;

в) принимать меры к устройству и оборудованию водопроводов, канализации, телефонного сообщения, электрического освещения и других коммунальных предприятий;

г) осуществлять, в пределах уезда, директивы центральных жилищных органов по распределению жилой площади между трудящимися;

д) оказывать содействие жилищно-строительной и жилищной кооперации и домам-коммунам;

е) принимать меры по противопожарной охране населенных местностей;

ж) принимать меры по строительству и ремонту муниципализированных домов, городских сооружений, больниц и т. д.

30. На Уездный Исполнительный Комитет возлагается содействие Красной Армии и Красному Морскому и Воздушному Флоту по улучшению быта красноармейцев, принятие мер к расквартированию воинских частей в уезде, содействие органам военного ведомства в проведении очередных призывов и военных мобилизаций, в борьбе с дезертирством и проведение всеобщего военного обучения.

31. На Уездный Исполнительный Комитет возлагается содействие потребительской, сельско-хозяйственной, промышленной, кредитной и иных видов кооперации.

32. На Уездный Исполнительный Комитет возлагается руководство мероприятиями по общей и ведомственной статистике, по проведению анкет, переписей и проч.

33. На Уездный Исполнительный Комитет возлагается забота об организации почтовой и телефонной связи и оказание им всяческого содействия.

ბრძოლაში და საყოველთაო სამხედრო სწავლების საქმეში.

31. სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტს დაეკისრება დახმარება გაუწიოს სამომხმარებლო, სასოფლო-სამეურნეო, სამრეწველო, საკრედიტო და სხვა სახის კოოპერაციას.

32. სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტს დაეკისრება ხელმძღვანელობა გაუწიოს საერთო და საუწყებო სტატისტიკისათვის საჭირო ღონისძიებათა განხორციელებას, ანკეტებისა, აღწერებისა და სხვ. ჩატარებას.

33. სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტს დაეკისრება იზრუნოს საფოსტო და სატელეფონო კავშირგაბმულობის მოწყობისათვის და გაუწიოს მას ყოველგვარი დახმარება.

პარი 2.

სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმი.

34. სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმი შეიქმნება თავისი სხდომისათვის კვირაში ერთხელ მაინც.

35. სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმი:

ა) ხელმძღვანელობას გაუწევს სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის სხდომას და ამ სხდომაზე სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტს წარუდგენს თავისი მუშაობის ანგარიშს;

ბ) დაამზადებს მასალებს სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის სხდომებისათვის;

გ) შეიტანს სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტში განსახილველად დადგენილებათა პროექტებს;

დ) თვალყურს ადევნებს სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის დადგენილებათა შესრულებას;

ე) აწარმოებს ურთიერთ მიმართვას სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის სახელით;

ვ) დაადებს, არსებული კანონების თანახმად, ადმინისტრატიულ გადასახდელს მოქალაქეებსა და თანამდებობის პირებს ადგილობრივი ხელისუფლების სავალდებულო დადგენილებათა დარღვევისათვის;

ზ) გადასწევტს საკითხებსა და კონფლიქტებს, რაც შეეხება სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის განყოფილე-

Раздел 2-й.

О Президиуме Уездного Исполнительного Комитета.

34. Президиум Уездного Исполнительного Комитета собирается на заседания не реже одного раза в неделю.

35. Президиум Уездного Исполнительного Комитета:

а) руководит заседаниями Уездного Исполнительного Комитета и представляет на этих заседаниях отчеты о своей работе;

б) подготавливает материал для заседания Уездного Исполнительного Комитета;

в) вносит постановления на рассмотрение Уездного Исполнительного Комитета;

г) наблюдает за исполнением постановлений Уездного Исполнительного Комитета;

д) вдет сношение от имени Уездного Исполнительного Комитета;

е) налагает административные взыскания на граждан и должностных лиц за нарушение обязательных постановлений местной власти, согласно действующим узаконениям;

ж) разрешает вопросы и конфликты, касающиеся взаимоотношений между отделами Уездного Исполнительного Комитета, с одной стороны, и нижестоящими комитетами и исполнительными комитетами—с другой стороны;

з) входит в оценку действий нижестоящих органов власти и представляет Уездному Исполнительному Комитету об отмене их;

и) руководит выборами и переборами Советов на территории уезда и наблюдает за законностью производства этих выборов;

к) инструктирует все нижестоящие Исполнительные Комитеты и их органы и принимает все меры к упрощению действующего Советского аппарата.

36. В период времени между заседаниями Уездного Исполнительного Комитета Президиум разрешает все

ბათა ურთიერთობას ქვე-მდგომ საბჭოებსა და აღმასრულებელ კომიტეტებთან; თ) განიხილავს და შეაფასებს ხელისუფლების ქვე-მდგომ ორგანოების მოქმედებას და მოხსენებას წარუდგენს სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტს მათი გაუქმების შესახებ;

ი) ხელმძღვან ღობას გაუწევს საბჭოების არჩევნების კანონიერებას;

კ) ინსტრუქტიობას გაუწევს ყველა ქვე-მდგომ აღმასრულებელ კომიტეტსა და მის ორგანოებს და ყოველ ღობისძიებას იხმარს საბჭოთა მომქმედი აპარატის გასამართლებლად.

36. სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის სხდომიდან სხდომამდე პრეზიდენტი ვადანწყვეტს ყოველ საკითხს, რაც სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის გამგებლობას ექვემდებარება.

37. სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტთან მოეწყობა კანცელარია ამ უკანასკნელის გამგის მეთაურობით.

კ ა რ ი 3.

სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის განყოფილებანი.

38. სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტთან არსებობს განყოფილებანი:

- 1) საორგანიზაციო,
- 2) ადგილობრივი მეურნეობის,
- 3) სამიწადმოქმედო,
- 4) საფინანსო-საგადასახადო,
- 5) სახალხო განათლებისა და
- 6) ჯანმრთელობისა; აგრეთვე სამაზრო ინსპექციები:

- ა) შრომისა და
- ბ) სოციალური უზრუნველყოფისა.

შენიშვნა 1. შრომის ინსპექცია სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტთან დაარსდება ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდენტი დადგენილებით.

შენიშვნა 2. ამა მუხლში აღნიშნულ სამაზრო ინსპექციებზე გავრცელდება სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის განყოფილებათა უფლება-მოვალეობანი, რაც აღნიშნულია 41—49 მუხლებში.

39. წინა მუხლში აღნიშნულ განყოფილებებისა და ინსპექციების გარდა, სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტთან არსებობენ:

- ა) სამაზრო მილიციის სამმართველო,
- ბ) სამაზრო სტატისტიკური ბიურო,

вопросы, подлежащие ведению Уездного Исполнительного Комитета.

37. При Уездном Исполнительном Комитете организуется канцелярия во главе с заведующим канцелярией.

Раздел 3-й.

Об Отделах Уездного Исполнительного Комитета.

38. При Уездном Исполнительном Комитете состоят отделы:

1. Организационный,
2. Отдел местного хозяйства,
3. Отдел земледелия,
4. Финансово-налоговой,
5. Отдел народного образования,
6. Отдел здравоохранения, а также уездные инспекции:

- а) труда и
- б) социального обеспечения.

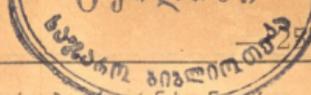
Примечание 1. Инспекция труда при Уездном Исполнительном Комитете создается по постановлению Президиума ЦИК а.

Примечание 2. На уездные инспекции, перечисленные в настоящей статье, распространяются права и обязанности отделов Уездного Исполнительного Комитета, указанные в ст.ст. 41—49.

39. Кроме отделов и инспекций, перечисленных в предыдущей статье, при Уездном Исполнительном Комитете состоят:

- а) уездное управление милиции;
- б) уездное статистическое бюро;
- в) политическое бюро (или информационный пункт) и
- г) уездный военный комиссариат.

40. Во главе отделов инспекции Уездного Исполнительного Комитета стоят заведующие отделами и инспектора, избираемые Уездными Исполнительными Комитетами. Народные Комиссариаты имеют право заявлять отвод заведующих соответствующими уездными отделами или соответствующих инспекторов. В случае несогласия с этим Уездного Исполнительного Комитета вопрос об отводе окончательно разрешается Президиумом Центрального Исполнительного Комитета.

გ) პოლიტიკური ბიუროს (ან საინფორმაციო პუნქტი) და

40. სამაზრო სამხედრო კომისარიატი. სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის განყოფილებებისა და ინსპექციების სათავეში სდგანან განყოფილებათა გამგეები და ინსპექტორები, რომლებსაც აარჩევს სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტი. სახალხო კომისარიატებს უფლება აქვთ მოითხოვონ სათანადო განყოფილების გამგისა ან სათანადო ინსპექტორის ჩამოცილება. უკეთეს სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტი ამის თანახმა არ იქნება, საკითხს საბოლოოდ გადასწყვიტს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმი.

შენიშვნა. განყოფილებას გამგედ, აგრეთვე სამაზრო ინსპექტორად, სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის შეხედულებისამებრ, შეიძლება დაინიშნოს აღმასრულებელი კომიტეტის არა-წევრიც.

41. თვითეული განყოფილება თავის გამგებლობის ფარგლებში განახორციელებს საბჭოთა მმართველობისა და შეურნეობის ცალკე დარგის მიზნება და ღონისძიებებს, რაც ჩამოთვლილია ამა დებულების 19—32 მუხლებში, და ანგარიშს თავის მუშაობის შესახებ წარუდგენს აღმასრულებელ კომიტეტს, მის პრეზიდიუმსა და სათანადო სახალხო კომისარიატს.

სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის განყოფილებათა და მათთან არსებულ დაწესებულებათა (მუხ. 39) მოქმედების ფარგლებში განისაზღვრება განსაკუთრებულ დებულებებით.

შენიშვნა. ამა მუხლში აღნიშნულ განსაკუთრებულ დებულებას შეიძლება შეესაბამებოდეს სახალხო კომისარიატი და სხვა ცენტრალური ორგანო — კუთვნილებისამებრ — ამა დებულების საფუძველზე და შეუთანხმებს სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტს და შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატს, ხოლო დაამტკიცებს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმი.

42. სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის განყოფილება თავის გამგებლობის სფეროში ხელმძღვანელობას და კონტროლს უწევს სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტის ყველა ქვემდებარე დაწესებულებასა და საწარმოს.

Примечание. Заведующий делами, а также уездными инспекторами по усмотрению Уездного Исполнительного Комитета могут назначаться и не члены Уездного Исполнительного Комитета.

41. Каждый отдел осуществляет в пределах своего ведения задачи и мероприятия по отдельным отраслям советского управления и хозяйства, перечисленные в ст.ст. 19—32 настоящего Положения, и представляет отчет о своей деятельности Уездному Исполнительному Комитету, его Президиуму и соответствующему Народному Комисариату.

Круг деятельности отделов Уездного Исполнительного Комитета, также состоящих при нем учреждений (ст. 39) определяется особыми положениями о них.

Примечание. Особые положения, указанные в этой статье, разрабатываются соответствующими Народными Комисариатами и другими Центральными органами по принадлежности, на основе настоящего положения, и согласовываются с Уездными Исполнительными Комитетами и Народным Комисариатом Внутренних Дел и утверждаются Президиумом Центрального Исполнительного Комитета.

42. Отделы Уездного Исполнительного Комитета руководят и контролируют деятельность всех подчиненных Уездному Исполнительному Комитету учреждений и предприятий по отраслям своего ведения.

43. Отделы Уездного Исполнительного Комитета могут проводить свои распоряжения и постановления, имеющие обязательное значение для населения, лишь через Президиум Уездного Исполнительного Комитета.

44. Для проведения на территории теми и в пределах городов распоряжений и мероприятий по отдельным отраслям Советской работы отделы Уездного Исполнительного Комитета пользуются аппаратом темских Исполнительных Комитетов.

45. В своей деятельности отдел на-

43. სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის განყოფილება ყველა თავის განკარგულებასა და დღევანდლებას, რასაც მოსახლეობისათვის საგანდებულო მნიშვნელობა აქვს, გაატარებს მარტოოდენ სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმის მეშვეობით.

44. სხვადასხვა განკარგულებათა და ღონისძიებათა განსახორციელებლად სამკოთა მუშაობის ცალკე დარგში თემებისა და ქალაქების ტერიტორიაზე სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის განყოფილება გამოიყენებს სათემო აღმასრულებელი კომიტეტების აპარატს.

45. განყოფილებას მის მუშაობაში მიმართულებას აძლევს, ინსტრუქტიობას, კონტროლს და ხელმძღვანელობას უწევს სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტი, მისი პრეზიდიუმი და სათანადო სახალხო კომისარიატი, რომელთა დღევანდლებაც იგი იხელმძღვანელებს.

46. უკეთეს სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტისა ან მისი პრეზიდიუმის განკარგულებათა და სახალხო კომისარიატის განკარგულებას შორის შეუთანხმებლობა აღმოჩნდა, აგრეთვე, უკეთეს ტენიკური ან სხვა რაიმე მიზეზის გამო, განყოფილებისათვის შეუძლებელია ერთსა და იმავე დროს ორივე განკარგულების შესრულება, განყოფილების გამგე მოვალეა დაუყოვნებლივ მოახსენოს ეს სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტს და სათანადო სახალხო კომისარიატს.

47. წინა მუხლით გათვალისწინებულ შემთხვევაში სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტი, არა უგვიანეს შვიდი დღის ვადისა, ან გააუქმებს თავის განკარგულებას, ანწისარგებლებს იმ უფლებას, რაც აღნიშნულია ამა დებულების მე-18 მუხლის „გ“ პუნქტში.

48. იმ შემთხვევაში, როდესაც სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტი განასაჩივრებს სახალხო კომისარიატის განკარგულებას, ისე, რომ ამ განკარგულების მოქმედებას არ შეაჩივრებს, განყოფილების გამგე ვალდებულია შეასრულოს სახალხო კომისარიატის განკარგულება.

49. უკეთეს სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის განყოფილება ცნობს, რომ სახალხო კომისარიატის განკარგულება არ შეეფერება ადგილობრივ პირობებს, ან ეწინააღმდეგება არსებულ კანონებს, განყოფილება მოვალეა აღძროს, სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდი-

უმართება, ინსტრუქტირება, კონტროლირება და რუკოდებასა და განყოფილებისა და დღევანდლების, რასაც მოსახლეობისათვის საგანდებულო მნიშვნელობა აქვს, გაატარებს მარტოოდენ სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმის მეშვეობით.

46. В случае разногласия между распоряжениями Уездного Исполнительного Комитета или его Президиума и Народного Комиссариата, а также в случае невозможности для отдела одновременного исполнения тех и других распоряжений по техническим или иным причинам, заведывающий отделом обязан немедленно представить об этом Уездному Исполнительному Комитету и соответствующему Народному Комиссариату.

47. Уездный Исполнительный Комитет в случае, предусмотренном в предыдущей статье, не позже семидневного срока, или отменяет свое распоряжение, или пользуется правом, указанным в п. „в“ ст. 18 настоящего Положения.

48. В случае обжалования Уездным Исполнительным Комитетом распоряжения Народного Комиссариата без приостановления его действия, заведывающий отделом обязан исполнить распоряжение Народного Комиссариата.

49. Если отдел Уездного Исполнительного Комитета усмотрит в распоряжении Народного Комиссариата несоответствие местным условиям или противоречие существующим законам, отдел обязан возбудить через Президиум Уездного Исполнительного Комитета перед Народным Комиссариатом ходатайство об отмене такого распоряжения. Если в ходатайстве будет отказано, Уездный Исполнительный Комитет или предлагает отделу исполнить распоряжение Народного Комиссариата, или пользуется правом, указанным п. „в“ ст. 18 настоящего Положения.

50. Упразднение или слияние отделов или инспекций Уездного Исполнительного Комитета, а также образование новых отделов или инспекций может производиться по ходатайству Уездного Исполнительного Комитета с согласия соответствующего

უმის მეშვეობით, სახალხო კომისარიატის წინაშე შუამდგომლობა ამ განკარგულების გაუქმების შესახებ. ვინცობაა ეს შუამდგომლობა სახალხო კომისარიატმა უარპყო, სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტი ან წინადადებას მისცემს განყოფილებას შეასრულოს სახალხო კომისარიატის განკარგულება, ან ისარგებლებს ამა დებულების მე-18-ე მუხლის № 4 პუნქტში აღნიშნულ უფლებას.

50. სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის განყოფილებების და სექციების გაუქმება ან შეერთება, აგრეთვე ახალი განყოფილებისა და ინსპექციის დაარსება შეიძლება მოახდინოს, სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის შუამდგომლობით, სათანადო სახალხო კომისარიატის თანხმობით და შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის დასკვნით, სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმმა.

51. სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის განყოფილებების, ინსპექციებისა და კანცელარიის შტატებს განსაზღვრავს სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტი.

კარი 4.

სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის წევრთა უფლება-მოვალეობანი.

52. სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის წევრი ვალდებულია დაესწროს სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის ყველა სხდომას და იმ კომისიების სხდომებს, რომლებშიაც იგი მუშაობს.

53. სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის წევრს შეუძლიან იმოქმედოს სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის სახელით იმ შემთხვევაში, როდესაც მას განსაკუთრებული უფლებამოსილება ექნება მოქმედებისათვის სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმისაგან.

54. სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის წევრს უფლება არ აქვს დასტოვოს თავისი თანამდებობა ან უარი სთქვას თავის მოვალეობაზე სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის ან მისი პრეზიდიუმის ნებადაურთველად.

55. სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის წევრს სათათბირო ხმის უფლება აქვს საბჭოთა დაწესებულებების ყველა სხდომაზე, რომელიც მათის ტერიტორიაზე მოქმედებს.

56. სამაზრო აღმასრულებელი კომი-

ნარодного Комиссариата и заключения Народного Комиссариата Внутренних Дел—Президиумом Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета.

51. Штаты отделов, инспекций и канцелярии Уездного Исполнительного Комитета определяются Уездным Исполнительным Комитетом.

Раздел 4-й.

О правах и обязанностях членов Уездного Исполнительного Комитета.

52. Члены Уездного Исполнительного Комитета обязаны посещать заседания Уездного Исполнительного Комитета и комиссий, в которых они работают.

53. Члены Уездного Исполнительного Комитета могут выступать от имени последнего лишь в тех случаях, когда имеют особые полномочия на выступление от Президиума Уездного Исполнительного Комитета.

54. Члены Уездного Исполнительного Комитета не могут оставлять своих должностей или отказываться от своих обязанностей без разрешения Уездного Исполнительного Комитета или его Президиума.

55. Члены Уездного Исполнительного Комитета пользуются правом совещательного голоса на всех заседаниях советских учреждений, действующих на территории уезда.

56. Члены Уездного Исполнительного Комитета не могут быть арестовываемы на территории своего уезда без ведома Президиума Уездного Исполнительного Комитета.

Председатель Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов Ф. Махарадзе.

Секретарь Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов С. Тодрия.

1926 г. июля 20.
Тифлис—Дворец.

ტეტის წევრი არ შეიძლება დაპატიმრებული იქნეს თავის მამრის ტერიტორიაზე სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდენტის უცნობლად.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ს. თოდრაია

1926 წ. ივლისის 20.
თფილისი—სასახლე.

102. დ ე ბ უ ლ ე ბ ა

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა

სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის ხაორგანიზაციო განყოფილების შესახებ.

1. საბჭოებისა და აღმასრულებელი კომიტეტების ხაორგანიზაციო ღონისძიებათა წინასწარი შემუშავებისათვის და განხორციელებისათვის სამაზრო აღმასრულ ბელ კომიტეტ ბთან დაარსდება ხაორგანიზაციო განყოფილება.

2. ხაორგანიზაციო განყოფილების დავლება:

ა) შემუშავოს ცირკულიარების, ინსტრუქციების, განმარტებების და განკარგულებების პროექტები სათემო და ქალაქის საბჭოებისა და სათემო აღმასრულებელი კომიტეტების ხაორგანიზაციო მოღვაწეობის საკითხების გამო, აგრეთვე დასკვნა გამოტანოს სათემო და ქალაქის საბჭოების სავალდებულო დადგენილებათა პროექტების შესახებ;

ბ) ცოცხალი კავშირი დაიჭიროს სათემო და ქალაქის საბჭოებსა და სათემო აღმასრულებელ კომიტეტებთან მათი სისტემატური ჩამოვლისა და მოკვლევის საშვალდებით, აგრეთვე ინსტრუქტორობის გაწევით;

გ) შეათანხმოს სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის სხვა განყოფილებათა ხაორგანიზაციო-ინსტრუქტოროული საქმიანობა სათემო და ქალაქის საბჭოებისა და სათემო აღმასრულებელი კომიტეტების მიძარო;

დ) შემუშავოს ხაორგანიზაციო ღონ-

102. Полсжение

Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов

Об организационных отделах при Уездных Исполнительных Комитетах.

1. Для предварительной разработки и проведения мероприятий по вопросам организационной деятельности Советов и Исполнительных Комитетов при Уездных Исполнительных Комитетах образуются организационные отделы.

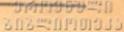
2. На организационные отделы возлагается:

а) разработка проектов циркуляров, инструкций, разъяснений и распоряжений темским и городским советам и темским исполнительным комитетам по вопросам организационной деятельности последних, а также дача заключений по проектам обязательных постановлений темских и городских советов;

б) осуществление живой связи с темскими и городскими советами и темскими исполнительными комитетами путем организации планомерных выездов на места для обследования и инструктирования их;

в) согласование организационно-инструкторской деятельности других отделов Уездного Исполнительного Комитета в отношении темских и городских советов и темских исполнительных комитетов;

г) разработка на основе действу-

ნისძიებანი არსებული კანონმდებლობის საფუძველზე საარჩევნო კამპანიის ჩასატარებლად საბჭოებისა და საბჭოთა ყრილობებისათვის;

ე) ცნობები მიაწოდოს სათემო და ქალაქის საბჭოებსა და საიემო აღმასრულებელ კომიტეტებს სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის მოღვაწეობის შესახებ, აგრეთვე ინფორმაცია გაუწიოს სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმს ქვემდებარე საბჭოებისა და აღმასრულებელი კომიტეტების მუშაობის მდგომარეობის შესახებ უკანასკნელების საანგარიშო მოხსენებათა და საინსტრუქტორო მიმოკვლევის მასალების მიხედვით;

ვ) მიიღოს და დაამუშავოს ანგარიშები, მოხსენებები, ცნობათა ნუსხები და სხვა მასალები ადგილობრივი საბჭოებისა და აღმასრულებელი კომიტეტების მუშაობის შესახებ; შეადგინოს მიღებული მასალების მიხედვით სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის ანგარიში და მოხსენება სრ. საქ. საბჭ. ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმში წარსადგენად;

ზ) შეთვალყურეობა გაუწიოს სათემო და ქალაქის საბჭოებისა და სათემო აღმასრულებელი კომიტეტების მიერ ზემომდგომი საბჭოთა ორგანოების დადგენილებათა სისწორით ასრულებას და მოახსენოს სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმს ქვემდებარე საბჭოებისა და აღმასრულებელი კომიტეტების უკანონო და მიზანშეუწონე დადგენილებათა და განკარგულებათა გაუქმების საჭიროების შესახებ;

თ) შეიმუშავოს სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმის დავალებით ზომები საბჭოების მუშაობის განმტკიცებისა და გაცხოველებისათვის;

ი) დაამზადოს მასალა საბჭოთა სამაზრო ყრილობისათვის და სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის სხდომებისათვის;

კ) შეადგინოს და საჭირო შემთხვევებში გამოსცეს საბჭოთა სამაზრო ყრილობისა და სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის ანგარიშები და სხვა მასალები, რაც უნდა წარედგინოს ცენტრალურ დაწესებულებებს ან დაიგზავნოს მაზრის ტერიტორიაზე მყოფ თემებში;

ющих узаконений организационных мероприятий по проведению выборных кампаний в советы и по созыву Съездов Советов;

д) информация темских и городских советов и темских исполнительных комитетов о деятельности Уездного Исполнительного Комитета, а также информация Президиума Уездного Исполнительного Комитета о состоянии работы темских и городских советов и темских исполнительных комитетов по их отчетным документам и материалам инструкторского обследования;

е) прием и разработка отчетов, докладов, сводок и т. п. материалов о деятельности местных советов и исполнительных комитетов; составление по поступающим материалам отчетов и докладов Уездного Исполнительного Комитета для представления в Президиум Всероссийского Центрального Исполнительного Комитета;

ж) наблюдение за правильностью исполнения темскими и городскими советами и темскими Исполнительными Комитетами постановлений вышестоящих советских органов и представление в Президиум Уездного Исполнительного Комитета о необходимости отмены незаконных и нецелесообразных постановлений и распоряжений темских и городских советов и темских исполнительных комитетов;

з) разработка по заданиям Президиума Уездного Исполнительного Комитета мероприятий по укреплению и оживлению деятельности советов;

и) подготовка материалов к заседаниям Уездного Съезда Советов и Уездного Исполнительного Комитета;

к) составление и издание отчетов и других материалов Уездного Съезда Советов и Уездного Исполнительного Комитета, для представления их в центральные органы или для рассылки по находящимся в пределах уезда темам; снабжение законодательной литературой темских и городских советов и темских исполнительных комитетов, а также подбор, хранение и классификация всех законодательных материалов;

მიწოდოს ქვემდებარე საბჭოებსა და აღმასრულებელ კომიტეტებს საკანონმდებლო ლიტერატურა, აგრეთვე შეაგროვოს, შეინახოს და შესაფერად დაალაგოს ყველა საკანონმდებლო მასალა;

ლ) აღრიცხოს საბჭოთა აღმშენებლობის აქტიური მონაწილენი, აგრეთვე საბჭოთა აპარატის კვალიფიციური მუშაკნი მაზრაში იმ ფორმების მიხედვით, რაც დადგენილი იქნება სრ. საქ. საბჭ. ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმის მიერ.

3. საორგანიზაციო განყოფილებასთან არსებობს მოქალაქობრივი მდგომარეობის აქტების ჩამწერი სამაზრო ბიურო, რომელიც მოქმედობს სათანადო კანონდებულებათა საფუძველზე განყოფილებების უშუალო ხელმძღვანელობის ქვეშ.

4. საორგანიზაციო განყოფილება თავის მუშაობაში ემორჩილება სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმს და მოქმედობს მისი ხელმძღვანელობით.

ცენტრალურ დაწესებულებებთან და სათემო და ქალაქის საბჭოებსა და სათემო აღმასრულებელ კომიტეტებთან საორგანიზაციო განყოფილება ურთიერთობას იქონიებს მარტოოდენ სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმის მეშვეობით.

5. საორგანიზაციო განყოფილების სათავეში სდგას ვამეყ, რომელსაც აირჩევს სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტი აუცილებლად აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმის წევრთაგან.

6. საორგანიზაციო განყოფილების შტატს დაამტკიცებს სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმი ადგილობრივი პირობების მიხედვით.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ს. თოდრაია.

1926 წ. ივლისის 29.

ტფილისი—სასახლე.

л) учет активных участников советского строительства, а также квалифицированных работников советского аппарата в уезде, согласно формам, устанавливаемым Президиумом Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета.

3. При организационном отделе состоит уездное бюро записи актов гражданского состояния, действующее на основании соответствующих законоположений под непосредственным руководством отдела.

4. Организационный отдел в своей деятельности подчинен Президиуму Уездного Исполнительного Комитета и состоит под общим его руководством.

С центральными учреждениями, а также с темскими и городскими советами и темскими исполнительными комитетами организационный отдел сносится исключительно через Президиум Уездного Исполнительного Комитета.

5. Во главе организационного отдела стоит заведывающий, избираемый Уездным Исполнительным Комитетом обязательно из состава членов Президиума Уездного Исполнительного Комитета.

6. Штаты организационного отдела утверждаются Уездным Исполнительным Комитетом.

Председатель Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов Ф. Махарадзе.

Секретарь Всегрузинского Центрального Исполнительного Комитета Советов С. Тодрия.

1926 г. июля 29

Тифлис-Дворец.

103. დადგენილება

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოსი

ამხ. ნ. კიკნაძის საქართველოს სახალხო მეურნეობის უმაღლეს საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილის თანამდებობიდან განთავისუფლებისა და ამხ. ვ. ავაქოვისა და ბ. კალანდაძის საქართველოს სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილეებად დანიშვნის შესახებ.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭო ადგენს:

1. განთავისუფლებულ იქნეს თანამდებობიდან საქართველოს სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე—ამხ. ნ. კიკნაძე.

2. საქართველოს სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილეებად დანიშნულ იქნენ ამხ. ვ. ავაქოვი და ბ. კალანდაძე.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე ს. ჯუღელი.

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოს საქმეთა მმართველი ალ. ხალარაძე.

1926 წ. ივლისის 7.

ტფილისი—სასახლე.

104. დადგენილება

საქართველოს სოც. საბჭ. რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოსი.

საქართველოს სსრ სახელმწიფო გამომცემლობის დებულების დამტკიცების შესახებ.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენს:

დამტკიცებულ იქნეს ამისთანავე დართული დებულება საქართველოს სსრ განათლების სახალხო კომისარიატთან არსებული სახელმწიფო გამომცემლობის შესახებ.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე ს. ჯუღელი.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს საქმეთა მმართველი ალ. ხალარაძე.

1926 წ. ივლისის 10.

ტფილისი—სასახლე.

103. Постановление

Совета Народных Комиссаров ССР Грузии

Об освобождении т. Н. Кикнадзе от должности заместителя Председателя ВСНХ Грузии и о назначении заместителями председателя ВСНХ Грузии т.т. Авакова и Б. Каландадзе.

Совет Народных Комиссаров ССР Грузии постановляет:

1. Освободить т. Н. Кикнадзе от должности Заместителя Председателя ВСНХ ССР Грузии.

2. Назначить заместителями председателя ВСНХ ССР Грузии т.т. В. Авакова и Б. Каландадзе.

Зам. Председателя Совета Народных Комис. ССР Грузии С. Джугели.

Управляющий Делами Совета Народных Комиссаров ССР Грузии Ал. Саларидзе.

1926 г. июля 7.
Тифлис—Дворец.

104. Постановление

Совета Народных Комиссаров С.С.Р. Грузии

Об утверждении Положения о Государственном Издательстве ССР Грузии.

Совет Народных Комиссаров ССР Грузии постановляет:

Утвердить прилагаемое при сем Положение о Государственном Издательстве ССР Грузии.

Зам. Председ. Совета Нар. Ком. Соц. Сов. Респ. Грузии С. Джугели.

Управляющий Делами Совета Народных Комиссаров ССР Грузии Ал. Саларидзе.

1926 г. июля 10
Тифлис—Дворец.

დ ე ბ უ ლ ე ბ ა

ПОЛОЖЕНИЕ

საქართველოს სოციალისტური საბჭოთა რესპუბლიკის განათლების სახალხო კომისარიატთან არსებული სახელმწიფო გამომცემლობის შესახებ.

о Государственном Издательстве ССР Грузии.

1. Общие положения.

1. Согласно положения о Народном Комиссариате Просвещения, утвержденного Всегрузинским Центральным Исполнительным Комитетом от 12 января 1925 года, при Народном Комиссариате Просвещения учреждается издательский орган, под названием „Государственное Издательство ССР Грузии“, а сокращенно „Госиздат“, целью которого является издание и распространение научных, политических, художественных и всякого рода иных произведений, а также учебников и учебных пособий для школ.

2. Для осуществления указанных в ст. первой целей Госиздату предоставляется право:

а) издавать и распространять в области науки, искусства и политики всякого рода периодическую и непериодическую литературу, как оригинальную, так и переводную.

Примечание. В частности в области издательства и распространения учебников и учебных пособий Госиздату предоставляется монопольное право.

б) приобретать, продавать, принимать на комиссию всякого рода печатные произведения и канцелярский товар;

в) открывать везде, на территории СССР, отделения, агентства, оштовые и розничные пункты, склады и пр.;

г) иметь собственную типографию, литографию, переплетные мастерские и всякого рода предприятия, связанные с делом издательства;

д) принимать всякого рода заказы соответственно целям издательства, пользоваться кредитом, заключать договоры, искать и отвечать на суде и, вообще, пользоваться всеми правами юридического лица.

3. Госиздат находится в Тифлисе, имеет печать с изображением Государственного герба ССР Грузии и собственную торговую марку.

1. ზოგადი დებულებანი.

1. თანახმად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მიერ სახალხო განათლების კომისარიატის შესახებ 1925 წლის იანვრის 12-ს დამტკიცებული დებულებისა, ამავკომისარიატთან დაარსდება საგამომცემლო ორგანო, რომელსაც ეწოდება „საქართველოს სახელმწიფო გამომცემლობა“, ხოლო შემოკლებით „სახელგამი“, რომლის მიზანია მეცნიერებისა, პოლიტიკისა და ხელოვნების სხვა და რაგის ყოველგვარი ორიგინალური და თარგმნილი ნაწარმოების, სასწავლო წიგნებისა და სახელმძღვანელოების გამოცემა და გავრცელება.

2. პირველ მუხლში აღნიშნული მიზნის განსახორციელებლად სახელგამს უფლება აქვს!

ა) გამოსცეს და გაავრცელოს ყოველგვარი პერიოდული და აპოპერიოდული ლიტერატურა მეცნიერებისა, პოლიტიკისა და ხელოვნების დარგში, როგორც ორიგინალური, ისე თარგმნილი.

შენიშვნა. კერძოდ, სამოსწავლო წიგნებისა და სახელმძღვანელოების გამომცემა-გავრცელების დარგში სახელგამს ეძლევა მონოპოლიური უფლება.

ბ) შეიძინოს, გააყიდოს, მიიღოს გასასყიდად საკომისიო საფუძველზე ბეჭდვითი სიტყვის ყოველგვარი ნაწარმოები;

გ) გახსნას ყველგან სსრკ ფარგლებში განყოფილება, სააგენტო, საბითუმო და ცალკობითი ვაჭრობის მაღაზია, საწყოები და სხვა;

დ) იქონიოს თავისი სტამბა, ლიტოგრაფია, ასაკინძი სახელოსნო და სხვა, საგამომცემლო მუშაობასთან დაკავშირებული, ყოველგვარი საწარმო;

ე) მიიღოს ყოველგვარი შეკვეთა, რაც სახელგამის მიზნებს შეეფერება, ისარგებლოს კრედიტი, დასდოს ყოველგვარი ხელშეკრულება, ისარჩლოს და პასუხი აგოს სასამართლოში და საერთოდ ისარგებლოს იურიდიული პირის ყველა უფლება.

3. სახელგამი იმყოფება ქ. ტფილისში; სახელგამს აქვს ბეჭედი საქართველოს სს რესპუბლიკის სახელმწიფო ღერბით და საკუთარი სავაჭრო ნიშნით.

II. სახელგამის ქონება და პასუხისმგებლობის წესი.

4. სახელგამის საწესდებო კაპიტალს შეადგენს: ა) ძირითადი და ბ) საბრუნავი კაპიტალი. ძირითად კაპიტალს შეადგენს ყველა საწარმო, რაც სახელგამს გადაეცემა, ან მის მიერ იქნება შექმნილი. საბრუნავ კაპიტალს შეადგენს ფული, ფასიანი ქაღალდები, პროდუქცია, ტექნიკური მასალა და აგრეთვე ყველა ის სავაჭრო, რომელიც წარმოების პროცესში ერთხელ გამოიყენება.

5. სახელმწიფო გამომცემლობა არის სამეურნეო ანგარიშზე აგებული ორგანიზაცია და სახელმწიფო ხაზინა სახელგამის ვალისათვის პასუხს არ ავებს.

III. სახელგამის გამგებლობა და მისი უფლება-მოვალეობანი.

6. სახელმწიფო გამომცემლობის სათავეში სდგას გამგე, რომელსაც დანიშნავს განათლების სახალხო კომისარი და რომელიც პასუხისმგებელია სახელგამის მთელი მოქმედებისათვის. გამგის მოვალეობას შეადგენს სახელგამის საგამომცემლო და სავაჭრო საქმეების უშუალო ხელმძღვანელობა განათლების სახალხო კომისარიატის მიერ დამტკიცებულ საგამომცემლო და ფინანსიურ გეგმათა ფარგლებში. გამგეს უფლება აქვს იმოქმედოს სახელმწიფო გამომცემლობის სახელით და გამომცემლობის საქმეების გამო ურთიერთ მიმართვა იქონიოს ყველა სახელმწიფო თუ კერძო ორგანიზაციასთან და პირთან, გარდა საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა, სახალხო კომისართა საბჭოსი და უმაღლესი ეკონომიური საბჭოსი, რომელთანაც ურთიერთ მიმართვის იქონიებს სახალხო განათლების კომისარიატის მეშვეობით.

7. გამგეს ჰყავს მოადგილე, რომელსაც დანიშნავს განათლების სახალხო კომისარი და რომელიც გამგის არყოფნის დროს ასრულებს უკანასკნელის მოვალეობას.

8. სახელგამის საოპერაციო წელიწადი ითვლება ოქტომბრის პირველი-

II. Имущество Госиздата и порядок ответственности.

4. Уставный капитал Госиздата разделяется на: а) основной и б) оборотный капиталы. Основной капитал составляют все предприятия, переданные Госиздату или могущие быть им приобретенными. Оборотный капитал составляют денежные суммы, ценные бумаги, продукция, технический материал и всякие предметы, кои в процессе производства могут быть использованы только один раз.

5. Государственное издательство находится на хозяйственном расчете и государственная казна за долги Госиздата не отвечает.

III. Управление Госиздатом, его права и обязанности.

6. Во главе Госиздата стоит Заведующий, назначаемый Наркомпросом и ответственный за деятельность Госиздата в целом. В частности, на заведующего возлагается непосредственное руководство издательскими, торговыми делами Госиздата в пределах утвержденного Наркомпросом плана. По делам Госиздата заведующий имеет право действовать и входить в сношения со всеми государственными и частными организациями и лицами, за исключением Всегрузинского ЦИК-а, СНК ССРГ и ЭКОСО ССРГ, с коими сносится через посредство НКП ССРГ.

7. Заведующий имеет заместителя, которого назначает Наркомпрос и который в отсутствии заведующего несет обязанности последнего.

8. Операционный год Госиздата начинается с 1-го октября и кончается 30 сентября следующего года. К началу каждого операционного года, но не позднее трех месяцев по истечении последнего, заведующий обязан представить в Наркомпрос подробный отчет об операциях истекшего года и балансе, а также план торговых операций и смету на будущий операционный год.

9. Вся переписка Госиздата, векселя, поручения, договоры, а также акты юридического значения исходят

დან შემდეგი წლის სექტემბრის 30-მდე. საოპერაციო წლის დასრულების შემდეგ, არა უგვიანეს სამი თვისა, გამგე ვალდებულია წარუდგინოს განათლების სახალხო კომისარიატს დასამტკიცებლად გასული წლის ოპერაციების დაწვრილებითი ანგარიში, ბალანსი და მომავალი საოპერაციო წლის სავაჭრო გეგმა და ხარჯთაღრიცხვა.

9. სახელგამის მთელი მიწერ-მოწერა, ყველა თამასუქი, მინდობილობა, ხელშეკრულება და სხვა იურიდიული მნიშვნელობის აქტი ხელმოწერილ უნდა იქნეს სახელგამის გამგის მიერ ან, გამგის არყოფნის დროს, მისი მოადგილის მიერ, მიმდინარე ანგარიშის ჩეკს ხელს მოაწერენ სახელგამის გამგე და ბუხჰალტერი, ხოლო გამგის არყოფნის დროს მისი მოადგილე, საფოსტო ამბანათისა, ყოველგვარი კორესპონდენციისა, ფულისა და საბუთის მისაღებად საკმარისია გამგის ან მისი მოადგილის ხელის მოწერა სახელგამის ბეჭდის დასით.

10. სახელმწიფო გამომცემლობასთან არსებობს: ა) სარედაქციო კოლეგია; ბ) სავაჭრო განყოფილება; გ) საგამომცემლო განყოფილება და დ) ბუხჰალტერია და კანცელარია.

სარედაქციო კოლეგია შესდგება 9 წევრისაგან, რომელთაც დანიშნავს განათლების სახალხო კომისარია. კოლეგიის მოვალეობას შეადგენს ვანიხლოს და დაამტკიცოს სახელგამის საკვარტალო და წლიური გეგმა, გაუკეთოს რედაქცია ისეთ ნაწარმოებზე, რომელიც სახელგამის მიერ წარდგენილი საგამომცემლო გეგმის თანახმად მიღებული იქნება გამოცემად, და აგრეთვე ვანიხლოს გეგმის გარეშე გამოსაცემი ნაწარმოები და მისცეს სახელგამს თავისი დასკვნა ამ ნაწარმოების შესახებ.

საგამომცემლო და სავაჭრო განყოფილებანი, ბუხჰალტერია და კანცელარია მოქმედებენ განსაკუთრებული ინსტრუქციის თანახმად, რომელსაც შეიმუშავენ სახელგამის გამგე და დაამტკიცებს განათლების სახალხო კომისარიატი.

სახელგამის ლიკვიდაცია.

11. სახელმწიფო გამომცემლობის ლიკვიდაცია შეიძლება მოხდეს მხოლოდ საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს დადგენილებით. ლიკვიდაციის

за подписью Заведующего Госиздата, а в случае его отсутствия, за подписью его Заместителя. Чеки текущих счетов подписываются Заведующим Госиздата а при его отсутствии, его Заместителем и бухгалтером. Для получения почтовых посылок, всякого рода корреспонденций, денег и документов достаточно подписи Заведующего или его Заместителя с приложением печати Госиздата.

10. При Госиздате существуют: а) Редакционная Коллегия, б) Издательский Отдел, в) Торговый Отдел, г) бухгалтерия и канцелярия.

Редакционная Коллегия состоит из 9-ти членов, назначаемых Наркомпросом. В обязанность Редакционной Коллегии входит рассмотрение и утверждение квартального и годового издательских планов Госиздата, редактирование произведений, кои будут приняты к изданию согласно представленного Госиздатом плана, а также рассмотрение произведений, подлежащих изданию сверх издательского плана, и дача Госиздату своего заключения по поводу этих произведений.

Торговый и Издательский Отделы, бухгалтерия и канцелярия действуют согласно инструкций, выработанных заведующим Госиздата и утвержденных Наркомпросом.

IV. Ликвидация Госиздата.

11. Ликвидация Госиздата может быть произведена лишь по постановлению СНК ССРГ. Порядок ликвидации вырабатывается Наркомпросом по соглашению с Наркомфином и РКИ ССРГ и передается на исполнение Ликвидационной Комиссии, назначаемой Наркомпросом ССР Грузии.

Зам. Председателя Сов. Нар. Ком. ССР Грузии *С. Джугели.*

Управл. Делами Совета Нар. Ком. ССР Грузии *Ал. Саларидзе.*

1926 г. июля 10.
Тифлис—Дворец.

Распубликовано в газете „Коммунист“ № 157 от 11 июля 1926 г.

წესი შემუშავდება განათლების სახალხო კომისარიატის მიერ ფინანსთა სახალხო კომისარიატთან ღმუშათა ღ გლესთა ინსპექციასთან შეთანხმებით, და გადაეცემა შესასრულებლად ს ალიკვოდაციო კომისიას, რომელსაც დახიზნავს განათლების სახალხო კომისარიატი.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე **ხ. ჯუღელი.**

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს საქმეთა მმართველი **აღ. ხალაჩიძე.**

1926 წ. ივილისის 10.
ტფილისი-სასახლე.

გამოქვეყნებულია ვაზ. „კომუნისტის“ მე 157 №-ში 1926 წ. ივილისის 11.

105. დადგენილება

საქართველოს ხოც. საბჭ. რესპ. სახალხო კომისართა საბჭოსი

ბორჯომის მინერალური წყლის სამმართველოს დებულების დამტკიცების შესახებ.

საქართველოს ს. ს. რ. სახალხო კომისართა საბჭო ადგენს:
დამტკიცებულ იქნეს ამასთანავე დართული დებულება ბორჯომის მინერალური წყლის სამმართველოს შესახებ.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარე **შ. ელიავა.**

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს საქმეთა მმართველი **აღ. ხალაჩიძე.**

1926 წ. აგვისტოს 18.
ტფილისი-სასახლე.

დ ე ბ უ ლ ე ბ ა

ბორჯომის მინერალური წყლის სამმართველოს შესახებ.

I. ზოგადი დებულებანი.

1. ბორჯომის მინერალური წყლის ჩამოსხმისა და მისი გასაღება-ექსპორტის საქმის განსავეითარებლად, როგორც კავშირის რესპუბლიკების ტერი-

105. Постановление

Совета Народных Комиссаров С.С.Р. Грузии

Об утверждении Положения об Управлении Боржомскими Минеральными водами.

Совет Народных Комиссаров ССР Грузии постановляет:

Приложенное к настоящему Постановлению Положение об Управлении Боржомскими Минеральными водами утвердить.

Председатель Совета Народных Комиссаров Соц. Сов. Респ. Грузии **Ш. Элиава.**

Управляющий Делами Совета Народных Комиссаров ССР Грузии **А. Салариძე.**

1926 г. августа 18.
Тифлис—Дворец.

ПОЛОЖЕНИЕ

Об Управлении Боржомскими Минеральными водами.

I. Общие Положения.

1. Для развития экспорта и с целью наилучшей организации добычи и сбыта продукции Боржомских Минеральных вод, как в пределах Респ-

რორიაზე, ისე საზღვარ გარეთ, რისთვისაც დაცულ უნდა იქნეს ყველა კანონი და წესები საგარეო ვაჭრობის შესახებ, და ამავე ბორჯომის წყლის ჩამომსხმელ საწარმოთა რაც შეიძლება უკეთესად მოწყობისა და მათი პროდუქციის ნაყოფიერად გამოყენების მიზნით, საქართველოს სსრ საერთო-სახელმწიფოებრივ მნიშვნელობის კურორტების შესახებ გამოცემული დეკრეტისა და კურორტთა მთავარ სამმართველოს დებულების საფუძველზე, — საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. კურორტთა მთავარ სამმართველოში, მისი საერთო გამგებლობითა და ხელმძღვანელობით, მოეწყობა „ბორჯომის მინერალური წყლის სამმართველო“.

2. პირველ მუხლში აღნიშნული ბორჯომის მინერალური წყლის სამმართველოს შედგენილობაში შედიან შემდეგი საწარმოები:

- 1) ჩამომსხმელი ქარხანა ბორჯომში,
- 2) გაზის ქარხანა ბორჯომში და
- 3) მუშის ქარხანა ბორჯომში.

3. ესა თუ ის ცვლილება ბორჯომის წყლის სამმართველოს შედგენილობაში შემაჯავალ ამა თუ იმ საწარმოში შეიძლება მოხდეს კურორტთა მთავარ სამმართველოს დადგენილებით.

II. ბორჯომის მინერალური წყლის სამმართველოს ქონება.

4. საქართველოს სსრ კურორტთა მთავარ სამმართველო მისცემს ბორჯომის მინერალური წყლის სამმართველოს:

ა) ძირითად კაპიტალს, რომელშიაც შედიან ამა დებულების მე-2 მუხლში ჩამოთვლილი საწარმოები თავიანთი ნაგებობებითა, მანქანებითა, მოწყობილობითა, იარაღითა, სატრანსპორტო საშუალებითა და სულიერი და უსულიო ინვენტარით;

ბ) საბრუნავ კაპიტალს, რომელშიაც შედის საწარმოთა სალაროების ხელთქონებულობა და ის თანხები, რაც ყოფილი ბორჯომის კომბინატის მიმდინარე ანგარიშზე ირიცხება, აგრეთვე გამოუყენებელი კრედიტი, ხელთქონებული ნაღდიულობა, მასალა, დამზადებული პროდუქცია და ის ვალები, რაც შესაძებ პირთ ყოფილ ბორჯომის კომბინატისა მართებთ;

გ) აგრეთვე მიწის ნაკვეთები ომამდე

публик СССР, так и за границей, с соблюдением всех существующих законоположений о внешней торговле, и с целью лучшей организации наливочных предприятий и использования их продукции, на основах декрета о курортах общесоюзного значения ССР Грузии и положения Главного Курортного Управления, в Главном Курортном Управлении ССР Грузии под его общим Управлением и руководством образуется „Управление Боржомскими Минеральными водами“.

2. В состав указанного в 1-м пункте Управления Боржомскими Минеральными водами входят следующие предприятия: 1) наливочный завод в Боржоме, 2) газовый завод в Боржоме, 3) стекольный завод в Боржоме.

3. Всекие изменения предприятий, входящих в состав Управления Боржомскими Минеральными водами, могут последовать по постановлению Главкурупра.

II. Имущество Управления Боржомскими Минеральными водами.

4. Управлению Боржомскими Минеральными водами Главное Курортное Управление ССР Грузии предоставляет:

а) основной капитал в виде указанных в пункте 2-ом с. II. предприятий с их сооружениями, машинами, оборудованием, инструментами, транспортными средствами и живым и мертвым инвентарем;

б) оборотный капитал в виде кассового наличия предприятий и тех сумм, которые числятся на текущем счету бывшего Боржомского Комбината, а также неиспользованных кредитов, имеющегося сырья, материалов заготовленной продукции и задолженности третьих лиц бывшему Боржомскому Комбинату;

в) а также земельные участки с указанием их до военной стоимости в червонцах.

5. К Управлению Боржомских Минеральных вод переходит весь актив,

საქართველოს
საბჭოთაო
საგარეო
საზღვაო
საზღვაო
საზღვაო

არსებული ფასის აღნიშვნით ჩერვონცე-ბად.

5. ბორჯომის მინერალური წყლის სამმართველოზე გიდადის ყოფილი ბორჯომის კომბინატის მთელი აქტივი და პასივი.

6. ბორჯომის მინერალური წყლის სამმართველოს უფლება აქვს გამოიყენოს და ვანაგოს მისთვის გადაცემული ქონება, თავისი სამეურნეო და სავაჭრო-სამრეწველო მიზნების განსახორციელებლად და მოგების მისაღებად; იგი ვალდებულია იარსებოს იმ სახსრით, რაც მას ამა დღებულების ძალით გადაეცემა და შეინახოს ძირითადი კაპიტალი, რომელსაც იგი გამოიყენებს და რომელშიაც იგი მოახდენს ამა თუ იმ ცვლილებას არსებული კანონის და კურორტთა მთავარ სამმართველოს მიერ მისთვის რწმუნებულებით მინიჭებულ უფლებათა თანახმად.

III. ბორჯომის მინერალური წყლის სამმართველოს გამგე ორგანოები, მათი უფლება-მოვალეობანი და მოქმედების წესი.

7. ბორჯომის მინერალური წყლის სამმართველოს სათავეში სდგას უფროსი, რომელსაც დანიშნავს, ადგილიდან ადგილზე გადაიყვანს და სამსახურიდან დაითხოვს კურორტთა მთავარ სამმართველოს უფროსი. უფროსი მოქმედობს კურორტთა მთავარ სამმართველოს ხელმძღვანელობით თანახმად კურორტთა მთავარ სამმართველოს მიერ დამტკიცებული ინსტრუქციისა, ამა დებულებისა და კურორტთა მთავარ სამმართველოს უფროსის მიერ მიცემული წრმუნებულებისა, რომელშიდაც აღნიშნულ უნდა იქნეს ამა დებულებით მიცემული უფლება-მოვალეობანი. ბორჯომის მინერალური წყლის სამმართველოს უფროსს ყავს მოადგილე, რომელსაც დანიშნავს კურორტთა მთავარ სამმართველოს უფროსი და რომელიც ვანაგებს ერთ რომელსამე საწარმოს.

უფროსისა და მისი მოადგილის ვასამრჯელოს რაოდენობასა და ფორმას ვანასზღვრავს კურორტთა მთავარ სამმართველოს უფროსი.

8. საანგარიშო წლის დამთავრებისა და ბალანსის წარდგენის შემდეგ კურორტთა მთავარი სამმართველო გადასინჯავს ბორჯომის მინერალური წყლის

так и пассив бывшего Боржомского Комбината.

6. Управление Боржомскими Минеральными водами в праве пользоваться и распоряжаться предоставленным ему имуществом для осуществления своих хозяйственных и торгово-промышленных задач с целью извлечения прибыли и обязан существовать за счет средств, предоставленных ему по положению, и сохранить предоставленный ему основной капитал, пользуясь таковым и производя в нем изменения с соблюдением существующих законов и прав, переданных по доверенности Главкурупра.

III. Органы Управления Боржомскими Минеральными водами, их права, обязанности и порядок деятельности.

7. Во Главе Управления Боржомскими Минеральными водами стоит Начальник, назначаемый, перемещаемый и увольняемый Начальником Главного Курортного Управления. Начальник действует под руководством Главного Курортного Управления, согласно утвержденной Главкурупром инструкции, настоящего положения и доверенности, выданной начальником Главкурупра в которой указываются права и обязанности, предоставленные настоящим положением. У Начальника Управления Боржомскими Минеральными водами имеется назначаемый Начальником Главкурупра заместитель, который заведывает одним из предприятий Боржминвода.

Размер и форма вознаграждения Начальника и его заместителя определяется Начальником Главного Курортного Управления.

8. По окончании отчетного года и представлении баланса, Главкурупр пересматривает состав Управления „Боржминвода“ и определяет его состав на следующий операционный год.

9. Главный Бухгалтер Управления Боржомскими Минеральными водами утверждается и смещается по представлению Начальника—Начальником

სამმართველოს შედგენილობას და განსაზღვრავს ამ შედგენილობას მომავალი საოპერაციო წლისთვის.

9. ბორჯომის მინერალური წყლის სამმართველოს მთავარ ბუხვალტერს თანამდებობაზე დაამტკიცებს და თანამდებობიდან გადააყენებს კურორტთა მთავარ სამმართველოს უფროსი, უფროსის წარდგენით; მთავარი ბუხვალტერი მოქმედებს კურორტთა მთავარ სამმართველოს მიერ დამტკიცებული ინსტრუქციის თანახმად.

10. ბორჯომის მინერალური წყლის სამმართველოს შედგენილობაში შემავალ ცალკე საწარმოთა და სააგენტოთა მართვა-გამგეობისათვის სამმართველოს უფროსი დანიშნავს ცალკე გამგებებს, რომელთაც დაამტკიცებს კურორტთა მთავარი სამმართველოს უფროსი და რომელნიც მოქმედებენ სამმართველოს მიერ წარდგენილი და კურორტთა მთავარ სამმართველოს მიერ დამტკიცებული ინსტრუქციის თანახმად.

11. ბორჯომის მინერალური წყლის სამმართველოში მუშა-მოსამსახურეთა მიღება, მათი შრომის პირობები და ხელფასი, მათი დათხოვნა და ერთი ადგილიდან მეორეზე გადაყვანა, აგრეთვე მუშა-მოსამსახურეთა და ადმინისტრაციის შორის აღძრული კონფლიქტის გადაწყვეტა მოწესრიგდება შრომის კანონთა კოდექსით, კოლექტიური ხელშეკრულებით ან ცალკე საშრომო შეთანხმებით. ამა თუ იმ საწარმოს, კანტორისა, განყოფილებისა და სააგენტოს მუშა-მოსამსახურეთ დაიქირავებს ამ საწარმოს, კანტორისა, განყოფილებისა და სააგენტოს ადმინისტრაცია და შემდგომ დაამტკიცებს სამმართველოს უფროსი. ბორჯომის მინერალური წყლის სამმართველოს შედგენილობაში შემავალი საწარმოს, კანტორისა, განყოფილებისა და სააგენტოს გამგის თანაშემწეს, ინჟინერსა და ბუხვალტერს დანიშნავს, ერთი ადგილიდან მეორეზე გადაიყვანს და სამსახურიდან დაითხოვს სამმართველოს უფროსი ამ ფილიალების ადმინისტრაციისთან შეთანხმებით, რომელ ადმინისტრაციასაც უფლება აქვს დაასახელოს სათანადო კანდიდატები.

12. არა უგვიანეს ორი თვისა მორიგი საოპერაციო წლის დაწყებამდე ბორჯომის მინერალური წყლის სამმართველო მოვალეა წარუდგინოს კურორტთა მთავარ სამმართველოს დასამტკიცებლად

Главкурупра и действует по инструкции, утвержденной Главкурупром.

10. Для управления отдельными предприятиями и отдельными агентствами, входящими в „Управление Боржминвода“, Начальник Управления назначает отдельных заведывающих, утверждаемых начальником Главного Курортного Управления, действующих на основании инструкций, представленных „Боржминвод“ и утвержденных Главкурупром.

11. Прием, условия и оплата труда служащих и рабочих Управления „Боржминвод“, увольнение и перемещение и разрешение конфликтов между ними и администрацией регулируется Кодексом Законов о Труде, а равно коллективными договорами или отдельными трудовыми соглашениями. Наем рабочих и служащих отдельных предприятий, контор, отделений и агентств производится администрацией последних с последующим утверждением Начальником „Боржминвод“. Помощник заведывающего и бухгалтера и инженера в предприятиях, конторах, отделениях и агентствах, входящих в „Боржминвод“, назначаются, перемещаются и увольняются Начальником „Боржминвод“ по соглашению с администрацией филиалов, которым предоставляется право выдвигать соответствующие кандидатуры.

12. Не позднее двух месяцев до наступления очередного операционного года, Управление „Боржминвод“ обязано представить в Главное Курортное Управление на утверждение свои проекты годичной производственной программы и сметы, основанные на учете производственных возможностей и коммерческой выгодности работы отдельных филиалов.

Примечание. Порядок составления производственной программы и сметы устанавливаются Главкурупром.

13. В двухмесячный срок по истечении операционного года Управление „Боржминвод“ представляет на утверждение Главкурупра отчет, исполнительную смету, баланс и счет прибылей и убытков за истекший

თავისი წლიური წარმოებითი გეგმისა და ხარჯთაღრიცხვის პროექტი და წარმოებითი შესაძლებლობისა და კომერციული სარგებლიანობის აღწესებაზე დამყარებული სამუშაო ცალკე ფილიალისა.

შენიშვნა. წარმოებითი გეგმისა და ხარჯთაღრიცხვის შედგენის წესს დაამყარებს კურორტთა მთავარი სამმართველო.

13. ორი თვის განმავლობაში საოპერაციო წლის გასვლის შემდეგ ბორჯომის მინერალური წყლის სამმართველო წარუდგენს კურორტთა მთავარ სამმართველოს დასამტკიცებლად გასული წლის ანგარიშს, შესრულებულ ხარჯთაღრიცხვას, ბალანსსა და მოგება-ზარალის ანგარიშს სარევიზიო კომისიის დასკვნითურთ; აგრეთვე წარადგენს პროექტს ზარალის დაფარვის წესისა და საშუალებებისა და მოგებისა და ანარიცხების განაწილებისას, რომელი განაწილებაც უნდა მოხდეს შემდეგნაირად:

ა) სათადარიგო კაპიტალში გადაირიცხება არა ნაკლებ 20%-ისა;

ბ) მუშა მოსამსახურეთა ყოფა-ცხოვრების გაუმჯობესებისათვის და

დ) მშრომელთა საკურორტო მკურნალობის გაუმჯობესებისათვის, კურორტთა მთავარ სამმართველოს გადაწყვეტილებით თანახმად.

ბალანსში შეტანილ უნდა იქნეს საამორტიზაციო ანარიცხი 5%-ის რაოდენობით შენობისათვის და 10%-ის რაოდენობით — სხვა ქონებისათვის. საოპერაციო წელიწადი ითვლება იანვრის 1-დან დეკემბრის 31-მდე.

14. წლიური ანგარიშის შედგენისას აუცილებლად უნდა მოხდეს საინვენტარო აღწერა და მთლად ქონების შეფასება. უნდა შედგეს ბალანსი.

15. ბალანსის შედგენისათვის დაცულ უნდა იქნეს. განსაკუთრებით შემდეგი წესები:

ა) ფასიანი ქაღალდი და საქონელი, რასაც საბირჟო ან საბაზრო ფასი აქვს, ბალანსში ისეთი ფასით აღინიშნება, რაც იმ დროის საბირჟო ან საბაზრო ფასს არ აღემატება, რა დროისთვისაც შედგენილ იქნება ბალანსი, ხოლო უკეთეს ფასი ნასყიდობის ან დამზადების ფასზე მეტია, იგი არ უნდა აღემატებოდეს ან ნასყიდობის ან დამზადების ფასს;

год с заключением Ревизионной Комиссии и проекты порядка и способов покрытия убытков и распределения прибыли и отчислений, в следующем порядке:

а) в резервный капитал не менее 20%.

б) на улучшение быта рабочих и служащих и

в) на улучшение курортного лечения трудящихся, по определению Главкрупра.

В баланс „Боржминвода“ включается отчисления на амортизацию в размере 5% с строений и 10% — с прочего имущества. Операционный год определяется с 1 января по 31 декабря.

14. При составлении годового отчета обязательно производится инвентарная опись с оценкой всего имущества.

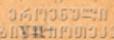
15. При составлении баланса должны быть соблюдаемы в особенности следующие правила:

а) ценные бумаги и товары, имеющие биржевую или рыночную цену, показываются в балансе не выше биржевой или рыночной цены того момента, в который составляется баланс; если однако эта цена превышает покупную или заготовительную цену, то — не выше этой последней;

б) имущество, не имеющее биржевой или рыночной цены, показывается не свыше покупательной или заготовительной цены;

в) имущество, входящее в состав основного капитала, несмотря на постоянное уменьшение его стоимости, показывается по покупательной или заготовительной цене, в подлежащих случаях, по цене, по которой оно было принято „Боржминводом“ при его образовании, с тем однако условием, что уменьшение его стоимости, вследствие изнашивания, показывается путем ежегодного отчисления процента его стоимости в капитал погашения имущества;

г) сомнительные требования показываются по вероятной их стоимости, а безнадежные списываются в убыток и в актив не включаются;

ბ) ქონება, რომელსაც საბირჟო ან საბაზრო ფასი არა აქვს, იმ ფასით აღინიშნება, რაც ნასყიდობის ან დამზადების ფასს არ აღემატება;

გ) ძირითადი კაპიტალის ქონება, მიუხედავად მისი ლირებულების თანდათან შექცობისა, აღინიშნება ნასყიდობის ან დამზადების ფასით, ხოლო სათანადო შემთხვევაში იმ ფასით, რა ფასითაც იგი მიიღო სამმართველომ, თავისი დაარსების დროს, იმ პირობით კი, რომ მისი ლირებულების შექცობა, რაც გამოწვეული იქნება ქონების გაქვეითით, აღინიშნება ამ ლირებულების პროცენტის ყოველწლიური გადარიცხვით ქონების დაფარვის კაპიტალში;

დ) საექვო მოთხოვნა აღინიშნება მისი საფუძვლის ლირებულებით, ხოლო არასაიმედო-ზარალად ჩამოიწერება და აქტივში არ შეიტანება;

ე) საორგანიზაციო და მართვა-გამგეობის ხარჯი ბალანსის აქტივში არ აღინიშნება და ზარალად ჩამოიწერება;

ვ) სამმართველოს ყველა ვალი ჩაიწერება პასივში;

ზ) მოგება და ზარალი, რაც აღმოჩნდება მთლად აქტივისა და პასივის ერთმანეთთან შედარებით, — აღინიშნება ცალკე ბალანსის ბოლოს.

16. კურორტთა მთავარ სამმართველოს მიერ ბორჯომის მინერალური წყლის სამმართველოს ანგარიშის დამტკიცების შემდეგ ბალანსი და მოგება-ზარალის ანგარიში გამოიქვეყნდება ოფიციალურ ორგანოებში კურორტთა მთავარ სამმართველოს ბალანსთან ერთად და ეცნობება სათანადო (არსებული კანონის თანახმად) დაწესებულებას არა უგვიანეს სამი თვისა საოპერაციო წლის გასვლის შემდეგ.

17. ბორჯომის მინერალური წყლის სამმართველო მოვალეა წარუდგინოს კურორტთა მთავარ სამმართველოს პერიოდული ანგარიში სარევიზიო კომისიის დასკვნითურთ და მიაწოდოს ყოველგვარი მის მიერ მოთხოვნილი ცნობა იმ ვადაზე და იმ წესით, რასაც კურორტთა მთავარი სამმართველო განსაზღვრავს; აგრეთვე წარუდგნოს თავისი დავთრები და დოკუმენტები კურორტთა მთავარ სამმართველოს წარმომადგენელთ დასათვლიერებლად.

18. სამმართველოს უფროსი მოქმედებს რა კურორტთა მთავარ სამმართველოს უფროსის მიერ, მიცემული რწმუნებით;

ა) расходы по организации и управлению не могут быть показаны в активе и списываются в убыток;

б) все долги „Боржминвод“ должны быть показаны в пассиве;

в) оказавшиеся по сравнению всего актива и пассива прибыль и убыток показываются отдельно в конце баланса.

16. По утверждению Главкурупром представленного Управлением „Боржминвода“ отчета, баланс и счет прибылей и убытков публикуются в официальных органах вместе с балансом Главкурупра и сообщаются в надлежащие (согласно существующих законоположений) учреждения не позже трехмесячного срока по истечении операционного года.

17. Управление Боржомскими Минеральными водами обязано представлять в Главкурупр периодические отчеты с заключением Ревизионной Комиссии, а равно сообщать все требуемые сведения в сроки и в порядке по указанию Главкурупра и представлять для рассмотрения его представителям все свои книги и документы.

18. Начальник Управления, действуя на основании доверенности Главкурупра, руководит всеми операциями Управления Боржомскими Минеральными водами, заведывает и управляет делами, находящимися в распоряжении Управления „Боржминвода“ имуществом, в чем бы таковое не заключалось и где бы таковое не находилось, и является представителем Управления „Боржминвода“. В частности к ведению „Боржминвода“ относятся следующие вопросы:

а) организация и руководство всех предприятий, которые входят в состав Управления;

б) устройство кассы и делопроизводства, ведение отчетности по системе двойной бухгалтерии, а равно составление отчета, баланса, сметы, производственного и операционного плана;

в) прием и увольнение служащих и рабочих, заключение коллективных договоров и отдельных трудовых соглашений;

ნებღებების თანახმად, ხელმძღვანელობას უწყევს ბორჯომის მინერალური წყლის სამმართველოს ყოველ ოპერაციას, განაკენებს და მართავს მის საქმეებს, აგრეთვე ქონებას, რაც სამმართველოს განკარგულებაშია, რა ქონებაც და სადაც უნდა იყოს. კერძოდ სამმართველოს გამგებლობის საგანს შეადგენს:

ა) ყველა იმ საწარმოს მოწყობა და ხელმძღვანელობის გაწევა, რომელიც სამმართველოს შედგენილობაში შედის;

ბ) სალოოს და საქმის წარმოების მოწყობა, ანგარშების წარმოება ორმაგი ბუხვალტერიის სისტემით და აგრეთვე ანგარიშისა, ბალანსისა, ხარჯთაღრიცხვისა, წარმოებითი გეგმისა და ოპერატიული გეგმის შედგენა;

გ) მუშა-მოსამსახურეთა მიღება და დათხოვნა, კოლექტიური ხელშეკრულებისა და ცალკე საშრომო შეთანხმების დადება;

დ) კურორტთა მთავარ სამმართველოს სახელით ქონების ყიდვა და გაყიდვა, როგორც ნაღდ ფულად, ისე ნიხიად;

ე) საწყობებისა და სადგომების დაქირავება;

ვ) სამმართველოს ქონების დაზღვევა კურორტთა მთავარ სამმართველოს სახელზე;

ზ) გადასახდელის სახით თამასუქისა და სხვა ვადანი ვალდებულების ვაცემა და მიღება კურორტთა მთავარ სამმართველოს სახელით;

თ) კანონიერი (სამოქალაქო სამართლის კოდექსის 22 მუხ.) აქტების ქმნა შენობების შექმნისა, გასხვისებისა, იჯარით ვაცემისა და დაგირავების შესახებ;

ი) შენაკეთის მიღება;

კ) სამმართველოსათვის დაკისრებული მიზნების განხორციელებასთან დაკავშირებული, კანონით ნებადართული და რწმუნებულებაში აღნიშნული ყოველგვარი საკუთრივ და სავალდებულო ოპერაციის წარმოება;

ლ) მუშაობისა და მოვალეობის განაწილება სამმართველოს მუშა-მოსამსახურეთა შორის;

მ) ყოველგვარი ხარჯის გაწევა კურორტთა მთავარ სამმართველოს მიერ დამტკიცებული ხარჯთაღრიცხვით, ხოლო ისეთ შემთხვევაში, როდესაც საქმე ზასწრაფთა, ხარჯთაღრიცხვის დანიშნულებათა გარეშე, ისე კი, რომ ეს გარე-

გ) покупка и продажа имущества, как за наличные деньги, так и в кредит, от имени Главкурупра;

д) наем складов и помещений;

е) страхование имущества Боржминвода на имя Главкурупра;

ж) выдача и принятие к платежу векселей и других срочных обязательств от имени Главкурупра;

з) совершение законных актов (ст. 22 Гражд. код.) на приобретение, отчуждение, отдачу в аренду и залог строений;

и) прием заказов;

к) совершение указанных в доверенности всякого рода дозволенных законом кредитных и валютных операций, связанных с осуществлением задач, возложенных на Управление „Боржминвода“;

л) распределение работ и обязанностей между рабочими и служащими Управления;

м) производство всякого рода расходов по сметам, утвержденным Главкурупром, а в случаях, не терпящих отлагательства, и сверх сметного назначения, с доведением об этом в трехдневный срок до сведения Главкурупра; ответственность за необходимость и последствия сего расхода лежит на Начальнике Управления „Боржминвода“;

н) открытие контор, агентств и представительств с предварительного согласия Главкурупра;

о) право иска и ответа на суде, а также через заместителя Начальника Управления по особой доверенности или через поверенных, уполномоченных общей или специальной доверенностью.

19. Начальник, его Заместитель и Заведывающие отдельными филиалами должны проявлять предупредительность заботливого хозяина и несут ответственность за свои действия не только по суду в гражданском и уголовном порядке, но в дисциплинарном порядке перед Главкурупром, как за целост и вверенного имущества, так и за хозяйственное ведение дела.

20. Всем распоряжениям Управления „Боржминвода“, имеющим при-

მოგება სამი დღის განმავლობაში ეცნობოს კურორტთა მთავარ სამმართველოს; ასეთი ხარჯის აუცილებლობისათვის და მისი შედეგისათვის პასუხს აგებს სამმართველოს უფროსი;

ბ) კანტორისა, სააგენტოს და წარმომადგენლობის გახსნა კურორტთა მთავარ სამმართველოს წინასწარი თანხმობით;

გ) სარჩელის წარდგენის უფლება და პასუხისგება სასამართლოში, აგრეთვე სამმართველოს უფროსის მოადგილის მეშვეობით, რომელსაც განსაკუთრებული რწმუნებულება მიეცემა ან რწმუნებულება მეშვეობით, რომელთაც მიეცემათ საერთო ან სპეციალური რწმუნებულება.

19. სამმართველოს უფროსმა, მისმა მოადგილემ და ცალკე ფილიალის გამგემ უნდა გამოიჩინოს მხოლოდელი პატრონის მუყაითობა და პასუხს აგებს არა მარტო სასამართლოს წინაშე სამოქალაქო და სისხლის სამართლის წესით, არამედ დისციპლინარული წესითაც კურორტთა მთავარ სამმართველოს წინაშე, როგორც მინდობილი ქონების დაცვისათვის, ისე საქმის ყაირათიანად წარმოებისათვის.

20 ბორჯომის მინერალური წყლის სამმართველოს ყველა პრინციპიალური და ფარგისი პრაქტიკული მნიშვნელობის განკარგულებისათვის შედგენილ უნდა იქნეს შტრნალი უფროსის ხელმოწერით.

21. სამმართველოს უფლება აქვს უშუალო ურთიერთ-მიმართვა იქონიოს ყველა ადგილობრივ და ცენტრალურ სახელმწიფო დაწესებულებასა და თანამდებობის პირთან, გარდა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა, სახალხო კომისარიათა საბჭოსი და ეკონომიური საბჭოსი, რომლებთანაც ურთიერთ მიმართვა უნდა სწარმოებდეს კურორტთა მთავარ სამმართველოს მეშვეობით; ამასთანავე სამმართველოს უფროსს შეუძლიან აღძროს ესა თუ ის საერთო ან პრინციპიალური ხასიათის საკითხი სხვა და სხვა სახალხო კომისარიატისა და სახელმწიფო დაწესებულების წინაშე მხოლოდ კურორტთა მთავარ სამმართველოს მეშვეობით.

22. ბორჯომის მინერალური წყლის სამმართველო იმყოფება ქ. ტფილისში.

23. სამმართველოს აქვს განსაზღვრული სახის ბეჭედი.

24. ყოველ ფილიალს, რომელიც სამმართველოს შედგენილობაში შედის,

ციპიალное и важное практическое значение, ведется журнал за подписью Начальника.

21. Управлению „Боржминвод“ предоставляется право вноситься непосредственно со всеми местами и центральными государственными учреждениями и должностными лицами, за исключением ЦИК, СНК и ЭКОСО — сношение с коими должны производиться через Главкуруп, при чем однако возбуждать какие бы то ни было вопросы общего и принципиального характера перед другими Наркоматами и другими Госучреждениями Начальник может только через посредство Главкурупра.

22. Управление „Боржминвод“ имеет местопребывание в г. Тифлисе.

23. Управлению Боржомскими Минеральными водами присваивается печать установленного образца.

24. Каждый филиал, входящий в Управление „Боржминвод“ должен иметь бухгалтерию по двойной системе; бухгалтер находится в административном подчинении Заведывающего филиалом, а по ведению счетоводства — у администрации „Боржминвода“ (Главного бухгалтера).

IV. Финансирование Управления „Боржминвода“.

25. Управление „Боржминвода“ может получить долгосрочные и краткосрочные ссуды, как от государственных, так и негосударственных кредитных учреждений на имя Главкурупра и при его содействии.

26. Все получаемые Управлением „Боржминвода“ ссуды, как от государственных так и негосударственных кредитных учреждений, обязательно проводятся по балансу Главкурупра в соответствующих статьях по каждому виду кредита отдельно.

V. Ревизия Управления „Боржминвода“.

27. Обследование и ревизия Управления „Боржминвода“ может быть произведена, как ревизионной комиссией с участием представителя Совпро-

ბუხპალტერია მოწყობილი უნდა ჰქონდეს ორმაგი სისტემით; ბუხპალტერი ადმინისტრაციულად ფილიალის გაბგეს ექვემდებარება, ხოლო ანგარიშ-წარმოების საქმეში სამმართველოს ადმინისტრაციას (მთავარ ბუხპალტერს).

IV. სამმართველოს ფინანსური წყობილება.

25. ბორჯომის მინერალური წყლის სამმართველოს შეუძლიან მიიღოს როგორც გრძელვადიანი, ისე მოკლევადიანი სესხი, როგორც სახელმწიფო, ისე არასახელმწიფო საკრედიტო დაწესებულებიდან საერთო წესით კურორტთა მთავარ სამმართველოს სახელზე და მისივე მეშვეობით.

26. სამმართველოს მიერ, როგორც სახელმწიფო, ისე არასახელმწიფო საკრედიტო დაწესებულებიდან მიღებული სესხი აუცილებლად უნდა ვატარებულ იქნეს კურორტთა მთავარ სამმართველოს ბალანსის სათანადო მუხლში — თვითული სხვის კრედიტი ცალკე.

V. სამმართველოს რევიზია.

27. სამმართველოს მდგომარეობის გამოკვლევა და რევიზია შეიძლება მოახდინოს როგორც სარევიზიო კომისიამ, პროფესიონალურ კავშირთა საბჭოს წარმომადგენლის მონაწილეობით, ისე სპეციალურმა პირმა, რომელსაც საამისოდ დანიშნავს კურორტთა მთავარი სამმართველო.

VI. სამმართველოს ლიკვიდაცია.

28. უკეთეს სამმართველოს არსებობა მიხანშეუწონლად იქნება ცნობილი, მისი ლიკვიდაცია მოხდება კურორტთა მთავარი სამმართველოს დადგენილებით, რაც უმაღლესი ეკონომიური საბჭოს მეშვეობით წარედგინება დასამტკიცებლად სახალხო კომისართა საბჭოს.

29. ლიკვიდაციას მოახდენს კურორტთა მთავარ სამმართველოს მიერ დანიშნული სალიკვიდაციო კომისია, პროფესიონალურ კავშირთა საბჭოს და საქართველოს სსრ ფინანსთა სახალხო კომისარიატის წარმომადგენელთა მონაწილეობით იმ ვადაზე, რასაც სახალხო კომისართა საბჭოს დასტურით დაადგენს კურორტთა მთავარი სამმართველო,

ფა, так и специально на то уполномоченным со стороны Главкурупра лицом.

VI. Ликвидация Управления „Боржминвода“.

28. В случае признания нецелесообразности существования Управления Боржминвода, ликвидация его производится по постановлению Главкурупра, представляемого через ЭКОСО Грузии на утверждение Совнаркома.

29. Ликвидация производится назначенной Главкурупром ликвидационной комиссией с участием представителя Совпрофа и Наркомфина ССР Грузии в срок: определенный Главкурупром с утверждения Совнаркома, но не далее полугода со дня публикации.

Постановление о ликвидации и назначении Ликвидационной Комиссии публикуется в установленном порядке.

Оставшееся по ликвидации имущество поступает в распоряжение Главкурупра и отмечается органами Народного Комиссариата Финансов.

ხოლო არა უგვიანეს ნახევარ წლისა პუ-
ბლიკაციის დღიდან.

დადგენილება ლიკვიდაციასა და
სალიკვიდაციო კომისიის დანიშვნის შე-
სახებ გამოქვეყნდება არსებული წესი-
სამებრ.

ლიკვიდაციის შემდეგ დარჩენილი ქო-
ნება გადადის კურორტთა მთავარ სამ-
მართველოს განკარგულებაში და აღინუ-
სხება ფინანსთა სახალხო კომისარიატის
ორგანოების მიერ.

